

919

955/98

JUNIORIVALMENTAJIEN KASVATUSASENTEET SUOMEN PALLOLIITON KAAKKOIS - SUOMEN PIIRISSÄ

Pertti Kalevi Hotti

**Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma
Kevät 1998
Chydenius - Instituutti
Jyväskylän yliopisto**

Hotti Pertti: Juniorivalmentajien kasvatusasenteet Suomen Palloliiton Kaakkois - Suomen piirissä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston Chydenius-Instituutti, Kokkola 1998. 94 sivua, 80 liitesivua.

TIIVISTELMÄ

Tässä tutkimuksessa selvitettiin Suomen Palloliiton Kaakkois - Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteita. Kasvatusasenteilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa valmentajien suhtautumista kasvatukseen liittyviin asioihin omassa valmennustyössään. Lisäksi tutkittiin valmentajien taustojen yhteyttä kasvatusasenteisiin. Tutkimuksessa selvitettiin myös miten hyvin valmentajien kasvatusasenteet vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton asettamia kasvatustavoitteita.

Tutkimuksen kohderyhmänä oli ne Suomen Palloliiton Kaakkois - Suomen piirin juniorivalmentajat, jotka valmensivat C -14 -ikäisiä tai sitä nuorempia pelaajia.

Tutkimus pohjautui Rosenbergin & Hovlandin asenteiden kolmikomponenttiteoriaan, jossa asenteet jaetaan niiden ilmenemistavan mukaan. Asenteiden lisäksi tutkielman teoriaosassa käsitellään asenteiden lähikäsitteitä, kasvatusta, kasvatustavoitteita, urheilua kasvuympäristönä, lapsiurheilua ja valmentamista.

Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena. Haastattelulomakkeet lähetettiin valmentajille kotiin. Vastaukset käsiteltiin tilastomenetelmiä käyttäen ja tutkimuksen luotettavuus osoittautui hyväksi.

Tutkimuksen tulosten perusteella valmentajien kasvatusasenteet voitiin jakaa neljään ryhmään sen mukaan, mitä niissä painotetaan. Ne ovat kilpailullinen, kasvatuksellinen, demokraattinen ja vastuu -ryhmä.

Valmentajien kasvatusasenteet osoittautuivat positiivisiksi, toki poikkeuksiakin löytyi. Eroja eri taustan omaavien valmentajien kasvatusasenteilla ei paljoa ollut, mutta nuo erot tulivat kyllä selville. Suurimpina vaikuttajina kasvatusasenteisiin ovat ikä oma urheilukokemus ja valmentajakoulutus. Valmentajien kasvatusasenteita verrattiin yhteiskunnan ja Suomen palloliiton kasvatustavoitteisiin ja tarkasteltiin niiden vastaavuutta. Valmentajien kasvatusasenteet vastasivat hyvin asetettuja kasvatustavoitteita. Oli kuitenkin asioita, missä asenteet poikkesivat jonkin verran kasvatustavoitteista.

Avainsanat: asenne, kasvatusasenne, kasvatustavoitteet, lapsiurheilu, valmentaminen

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
2. Kasvatuksen määrittelyä.....	3
3. Asenteet.....	6
3.1 Asenteen lähikäsitteet.....	6
3.1.1 Arvot.....	6
3.1.2 Normit.....	9
3.1.3 Roolit.....	10
3.1.4 Mielipiteet.....	10
3.2 Asenteet, asenteen teoriaa ja kasvatusasenteet.....	10
3.2.1 Asenteiden määrittelyä.....	10
3.2.2 Asenteiden funktiot.....	11
3.2.3 Asenteiden kolmikomponenttiteoria.....	12
3.3 Kasvatusasenteet.....	15
3.4 Uusi kasvuympäristö ja uusi nuoriso.....	17
4. Kasvatustavoitteet.....	19
4.1 Urheilun kasvatustavoitteet.....	20
4.1.1 Yhteiskunnalliset tavoitteet.....	21
4.1.2 Suomen Palloliiton tavoitteet.....	21
5. Urheilu kasvuympäristönä.....	23
5.1 Lasten urheilun periaatteet.....	25
5.2 Kasvatus urheilun avulla.....	27
5.3 Urheilu ja lapsen kasvun eri osa-alueet.....	29

5.4 Urheilun vaikutusmekanismit.....	30
5.5 Urheilun ja kasvatuksen ristiriita.....	31
6. Valmentaminen.....	33
6.1 Valmentaminen ja kasvatus.....	33
6.2 Valmentajatyypit.....	35
6.3 Valmennustyyli.....	37
6.4 Valmentajan rooli ja tehtävät.....	40
6.5 Urheilijan ja valmentajan suhde.....	42
6.6 Suomen Palloliiton valmentajakoulutus.....	44
6.6.1 Lasten ja nuorten valmennus.....	44
7. Aikaisempien tutkimusten tuloksia.....	48
8. Tutkimusasetelma.....	50
9. Tutkimusongelmat.....	51
10. Tutkimuksen suorittaminen.....	52
10.1 Mittarin laadinta.....	52
10.2 Muuttujat ja niiden mittaaminen.....	53
10.3 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu.....	53
10.4 Aineiston käsittely.....	54
11. Tutkimuksen luotettavuus.....	57
11.1 Reliabiliteetti.....	57
11.1.1 Asenne mittauksen luotettavuus faktoripiste- muuttujittain.....	59
11.2 Validiteetti.....	59
11.2.1 Tutkimusasetelman validiteetti.....	60

12. Tutkimuksen tulokset ja tulosten tarkastelu.....	62
12.1 Taustatietoja valmentajista.....	62
12.2 Valmentajien kasvatustavoitteet.....	66
12.2.1 Valmentajien kasvatustavoitteiden faktoriaalinen analyysi.....	69
12.3 Taustatekijöiden yhteys valmentajien kasvatustavoitteisiin.....	71
12.3.1 Ikä.....	71
12.3.2 Ammatit.....	72
12.3.3 Koulutus.....	73
12.3.4 Valmentajakoulutus.....	73
12.3.5 Oma urheilukokemus ja harrastusvuodet.....	74
12.3.6 Valmentajakokemus.....	75
12.3.7 Viime kauden joukkue.....	75
12.3.8 Valmentajien omat lapset.....	76
12.4 Kasvatustavoitteet ja kasvatustavoitteet.....	76
12.5 Valmentajien toivomuksia seuroille.....	80
13. Pohdinta.....	82
13.1 Tutkimusprosessi ja tutkimuksen kritiikkiä.....	84
13.2 Tutkimuksen tulosten pohdintaa.....	86
13.3 Aiheita jatkotutkimukseen.....	88
Lähteet.....	90

Liitteiden sisällysluettelo

Liitteet

1. JOHDANTO

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Suomen Palloliiton Kaakkois - Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteita. Tutkimus on suoritettu yhteistyössä kyseisen piirin kanssa ja se antaa tietoa tehtäessä seurojen ja valmentajien toimintaan liittyviä päätöksiä.

Tutkimusongelmia on kolme: Millaisia ovat Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen juniorivalmentajien kasvatusasenteet, miten valmentajien eri taustat vaikuttavat noihin asenteisiin ja miten ne vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton asettamia kasvatusasenteita.

Kun yhteiskunta muuttuu, muuttuvat arvot ja asenteet sen mukana. Kasvatus kotona ja koulussa ei enää riitä, vaan monet järjestöt, kuten urheiluseurat, ovat saaneet osansa kasvatusvastuusta. Arvojen ja asenteiden muuttuminen on luonut myös eräänlaisen "uuden nuorison", jonka toimintaa säätelevät perinteisten kasvatustituutioiden lisäksi muoti, markkinavoimat, uusi tekniikka ja uudet harrastukset. Näin urheiluseurojen ohjaajille ja valmentajille on muodostunut tärkeä tehtävä lasten kasvun ja kehityksen kannalta.

Valmentajissa on monia eri valmentajatyyppejä ja heillä valittavanaan monia eri valmennustyyplejä. Valmentajan tavoitteet saattavat olla painottuneet kilpailullisesti, kasvatuksellisesti tai jollain muulla valmentajan arvomaailman muokkaamalla tavalla. Valmentaja voi toimia autoritaarisesti, demokraattisesti, kunnianhimoisesti, ottaen huomioon yksilölliset erot jne. Kuitenkin tärkein asia kaikilla valmentajilla tulisi olla valmentajan ja valmennettavan keskinäisen suhteen ainutlaatuisuus ja tuon suhteen hoitaminen.

Lasten ja nuorten valmentamisessa korostuu valmentajien ominaisuuksista tiettyjä asioita. Kun liikuntaa ja urheilua ajatellaan osana lapsen kasvua ja kehitystä, on erityisesti **kasvatuksellisuus** tärkeä asia urheilussa ja valmentajan toiminnassa. Viime vuosikymmenen aikana on lasten ja nuorten urheilusta puhuttu ja kirjoitettu

paljon. Erityisesti on korostettu sitä, miten urheilu parhaiten edistäisi lasten kasvua ja kehitystä. Kilpailemiseen ja sen aloittamisikään on kiinnitetty paljon huomiota, samoin siihen, millä tavalla valmentajien ja ohjaajien tulisi tähän asennoitua.

Edellä mainitut lasten urheiluun ja liikuntaan liittyvät asiat ongelmiseen olivat lähtökohta tälle tutkimukselle. Kasvatusasenteet ovat keskeinen osa valmentajan toimimista lasten kanssa. Kasvatusasenteilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa sitä tapaa, jolla valmentaja suhtautuu kasvatusta koskeviin asioihin omassa toiminnassaan. Kun valmentamista koskevia päätöksiä tehdään, on tärkeää tietää, minkälaisia kasvatusasenteet ovat ja mitkä asiat vaikuttavat niiden syntymiseen. Kun yhteiskunta ja eri järjestöt asettavat kasvatustavoitteitaan, on paikallaan saada käsitys myös siitä, miten kasvattajien, tässä tutkimuksessa juniorivalmentajien, kasvatusasenteet vastaavat noita tavoitteita.

Tutkimuksen asenneteoriana on käytetty Rosenbergin & Hovlandin asenteen kolmikomponenttiteoriaa. Jotta asenteet erotettaisiin sen lähikäsitteistä, on myös näitä käsitelty tutkimuksessa.

Tutkimus on rajattu koskemaan Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajia. Tuloksia ei voida suoraan yleistää koko Suomen juniorivalmentajiin. Myös aikuisten valmentamisessa ratkaisevat pitkälti erilaiset kasvatukseen liittyvät asiat kuin juniorivalmennuksessa, joten tuloksia ei voi yleistää valmentajiin yleensä.

Kyseisessä Suomen Palloliiton piirissä ei aikaisemmin ole tehty vastaavaa tutkimusta. Muualla Suomessa asiaa on tutkittu vähän ja tutkittavat aineistot ovat olleet melko pieniä. Tässä tutkimuksessa pyritään myös monipuolisempaan aineiston käsittelyyn ja tulosten analysointiin. Jatkossa valmentajien kasvatusasenteita voisi tutkia esimerkiksi havainnoimalla sekä syvähaastatteluin.

2. KASVATUKSEN MÄÄRITTELYÄ

Tutkimukseni tarkoituksena on selvittää Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteita. Jalkapallon lajitaitojen ja pelaajien fyysisten ominaisuuksien kehittämisen lisäksi juniorivalmentaja vastaa omalta osaltaan lasten ja nuorten kasvattamisesta. Mitä kasvatus on? Luon katsauksen kasvatuksen käsitteen historiaan sekä käsittelen erilaisia kasvatuksen määritelmiä ja pyrin näin luomaan perustaa kasvatuksen, kasvatustavoitteiden, kasvatusasenteiden ja toisaalta urheilun avulla kasvattamisen välille.

Kasvatusta on määritelty jo antiikin aikana. Suuret teoreetikot, kuten Platon, ovat muodostaneet kasvatuksen aatteensa sen käsityksen mukaan, mikä elämäntapomus ja asenne ylipäättään heillä on elämään. Jo silloin kiisteltiin siitä kuinka paljon ihmisen taipumukset olivat perittyjä ja miten paljon niitä voidaan kasvatuksella muokata. Vasta 1500-luvun lopulla ranskalainen filosofi Montaigne lisäsi kasvatustajatteluun pohdinnan kasvattamisesta ja toisaalta opettamisesta. Valistuksen aikaan, 1700-luvulla alettiin miettiä, että ympäristöllä on huomattavasti enemmän vaikutusta yksilön muovaajana kuin perinnöllisillä ominaisuuksilla. Samoihin aikoihin Saksalainen filosofi Kant korosti sitä, että kasvatuksessa on kyseessä **tietoinen vaikuttaminen** toiseen henkilöön. Hänen mukaansa kasvattajana voi toimia vain henkilö, joka itse on kasvatettu. (Päivänsalo 1978, 10-14.)

Tälle vuosisadalle tullessa ranskalainen sosiologi Durkheim tuo kasvatukseen erittäin vahvasti sosiologisen näkökulman, jonka mukaan kasvatuksen ainoana tehtävänä on siirtää yksilöön sosiaalinen oleminen, jotta hän pystyy elämään yhteiskunnassa. Kasvattajina ovat siis kokeneemmat, jo soziaalistuneet, aikuisväestöön luettavat ihmiset, jotka vaikuttavat toiminnallaan niihin, jotka eivät vielä pysty sosiaaliseen yhteiskuntaelämään. (Valli 1995, 22-26.) Näin kasvatus voidaan nähdä sosialisoinnin alakäsitteenä.

Hyvin saman tapaisia ovat meidänkin aikamme määritelmät. Tänään on kuitenkin jo tiedossa kasvatuksen käsitteen monipuolisuus. Kasvatus on käsite, jonka sisältö

on laajalti tunnettu, mutta täsmällistä yhtä määritelmää kukaan ei pysty sille antamaan. Sirkka Hirsjärvi on määritellyt kasvatuksen käsitteen seuraavasti: "Kasvatus on inhimillistä toimintaa, jonka tarkoituksena on edellytysten luominen ihmisen monipuoliselle kehitykselle ja kasvulle." (Hirsjärvi 1983, 62-63). Kun puhutaan lapsen kasvatuksesta, on tärkeää, että kasvatus lähtisi lapsen omista edellytyksistä ja persoonallisuudesta. Valli (1995, 19) pitääkin tärkeänä, että kasvatuksen peruslähtökohta on oppijalähtöinen. Sen tulisi ottaa huomioon oppijan tilanne ja odotukset. Kasvatus on muuhun kulttuuriin ja inhimilliseen toimintaan sidoksissa. "Kasvatuksella on toisaalta yhteiskuntaa koossapitävä ja säilyttävä, toisaalta kulttuuriperinnettä siirtävä ja uudistava tehtävä". Hirsjärvi on kasvatusta määritellesään ottanut huomioon kasvatuksen yksittäisen ihmisen kannalta sekä makrotasolla koko yhteiskunnan kannalta. (Hirsjärvi 1983, 62-63.)

Yhteisiä asioita määritelmässä ovat ainakin kasvattaja, kasvatettava ja kasvatustilanne. Viljanen on määritellyt kasvatuksen prosessiksi, jonka tehtävänä on muokata ihmistä syntymästä kuolemaan. Suppeammassa mielessä hän määrittelee kasvatuksen kasvatustapahtumaksi, jossa pyritään vaikuttamaan kasvatettavan fyysiseen ja psyykkiseen kehitykseen asetettujen kasvatustavoitteiden mukaan. Laajemmassa mielessä kasvatustapahtumaksi voidaan lukea kaikki ne toimenpiteet ja tekijät, joilla yritetään vaikuttaa kasvatettavaan. (Viljanen 1982, 12.)

Kasvatus voidaan nähdä sekä muodollisena että epämuodollisena. Muodollinen kasvatus on jonkun instituution, kuten koulun, järjestämää ja kestää ihmisen opiskeluajan. Tällöin puhutaan usein **opetuksesta**. Engeström (1987, 9-11) ei ota kantaa kasvatuksen arvokysymyksiin, vaan kuvaa kasvatusta prosessina. Hänen mukaansa opetus on väline, jolla kasvatusta toteutetaan kasvatustavoitteiden mukaisesti. Epämuodollisella kasvatuksella taas tarkoitetaan koko eliniän kestävä, jatkuvaa koulutusta, mihin ei välttämättä tarvita mitään instituutiota. Tämä kasvatus tapahtuu kotona, työpaikoilla, vapaa-aikana, missä tahansa. Toisaalta jatkuva koulutus sisältää myös muodollista opiskelua, kuten jatko- ja lisäopinnot. Fullan (1994) pitää jatkuvan oppimisen taitoja niin keskeisenä, että pitää koulun yhtenä tärkeimpänä tehtävänä jatkuvan oppimisen taitojen opettamista.

Urheilu, kuten jalkapallo sijoittuu tässä asetelmassa mielenkiintoisesti. Se ei ole kasvatuksen perinteinen instituutio kuten koulu, mutta ei täysin epämuodollistaakaan kasvatusta, koska kyseessä on yleensä seura tai joukkue, jossa toimitaan. Urheilu kuitenkin sisältää monia kasvatuksen tuntomerkkejä. Tavoitteellinen toiseen ihmiseen vaikuttaminen on yksi urheilun perusasioista. Urheilusta voidaan puhua myös kasvatuksen välineenä. Mikä parasta, valmentajakoulutukseen panostetaan yhä enemmän. Epämuodollisen kasvatuksen panos korostuu, kun otetaan huomioon koulun ja koulutuspolitiikan jäykät ja viime vuosien muutoksista ja kehityksestä huolimatta hyvin perinteiset rakenteet. Liika hierarkkisuus, pyrkimys suuriin kouluyksiköihin, opetuksen irrallisuus yhteiskunnasta ja hallinnon itsetarkoituus jarruttavat kasvatuksen kehittymistä. (Wilenius 1987, 76-80.) Viime vuosien uudet tuulet näyttävät kyllä lupaavilta, mutta muutos tapahtuu kivuliaasti ja hitaasti.

3. ASENTEET

3.1 Asenteen lähikäsitteet

Asennetta muodostavat ja siihen vaikuttavat ala-, ylä ja lähikäsitteet selvittävät asenteen muodostumista, niiden oppimista ja ilmenemistä. Jotta tässä tutkimuksessa käytetyn asenteen teoria selkiytyisi, luon katsauksen näihin käsitteisiin eräiden asiantuntijoiden, ajattelijoiden sekä tutkijoiden teorioiden ja tutkimustulosten pohjalta.

3.1.1 Arvot

"Arvot ovat asiointiloja, joita yksilö pitää toivottavina." (Allardt-Littunen 1981, 18). Arvot toimivat kriteereinä ja ohjaavat ihmisten valintoja eri tilanteissa. Arvon voivat muodostaa käsitykset sinänsä arvokkaasta, kriteerit, standardit, periaatteet tai henkilökohtaisesti hankitut käsitykset asiasta. (Uutela 1976, 37-38.) Törmän (1996, 48) mukaan absoluuttisia arvoja ei ole olemassa. Arvot ovat dynaamisia ja rakentuvat inhimillisessä toiminnassa. Ongelmatilanteissa oikeat arvot löydetään testaamalla erilaisia toimintavaihtoehtoja ongelman ratkaisemiseksi.

Urheilussa valmentajien omaan valmennustoimintaan liittyvät arvot ovatkin usein muodostuneet oman pelaajauran aikana. Yleensä urheilu-uran on oltava kuitenkin pitkä, jotta urheiluun liittyvät asennoitumiset muodostuisivat arvoiksi, sillä arvoja pidetään melko pysyvinä. Arvon voidaan katsoa olevan jotain todellisuudessa havaittavaa. Arvot voidaan ymmärtää sen mukaan, mitkä tekijät katsotaan arvojen lähteiksi. Lähteinä voivat olla muuttumaton laki tai kohteen ominaisuus. Arvo voidaan nähdä myös ihmiseen itseensä sijoittuneena. Jotkut pitävät arvoa sekä toivotuna että toivottavana asiana. (Allardt 1962.)

Caduton mukaan arvojen syntyminen voidaan selittää kolmeen eri tieteenalaan liittyvällä teoriolla. Freudin psykoanalyttisen teorian mukaan arvot ovat

muodostuneet lapsen ja vanhempien välisessä kulttuuria siirtävässä prosessissa, jonka perustana on lapsen oma minä. Sosiaalisen oppimisen teorian mukaan arvot ovat muodostuneet mallioppimisen kautta. Kognitiivisen ja moraaliteorian mukaan moraalisen ja älyllisen toiminnan välillä on tasapaino, jonka tuloksena lapsi kehittyy älyllisesti ja moraalisesti itsenäiseksi ja omaksuu arvot kanssakäymisessä muiden ihmisten kanssa. (Caduto 1985, 9-11.)

Uutela (1976, 22) rinnastaa arvostuksen käsitteenä rakkauteen ja toisesta henkilöstä pitämiseen ja niiden vastakohtiin. Airaksinen taas erottaa arvostuksen arvoista. Arvostus on hänen mukaansa se myönteinen ajatus, joka ihmisellä on omasta päämäärästään. Arvo taas on seikka, johon rationaalinen toiminta tähtää. "Rehellisyys on **arvo**, vaikka moni ihminen osoittaa valheillaan ja petoksillaan **arvostavansa** myös epärehellisyyttä." (Airaksinen 1987, 132.) Siis arvoa ei voi loogisesti päätellä arvostuksen perusteella eikä päinvastoin. Edelleen arvo voidaan käsittää ilmiönä, jolle kelpaa jokin muukin nimi. "Arvon kaltaista tekijää voidaan sanoa normiksi, kulttuuri-ideaaliksi, uskomukseksi, arvo-orientaatioksi tai yleistetyksi asenteeksi sekä mielihyväksi, intressiksi, pakotteeksi, lisähyödyksi ja mallimuuttujaksi." (Uutela 1976, 38.)

Arvoa ei pidä siis nähdä **vain** asenteen yläkäsitteenä, vaan se voi olla **tavoite sinänsä**, koska se on itsessään arvokas. Lahdes sijoittaa arvot **elämänkatso- muksen** alakäsitteeksi. Jos ihmisen arvot ovat sopusoinnussa keskenään, on hänellä eheä maailmankatsomus. (Lahdes 1982, 350.)

Yksittäisten arvojen lisäksi voidaan puhua myös arvopohjasta, joka koostuu tiettyistä perusasennoitumisista ja peruskysymyksistä, jotka ovat ihmiselle tärkeitä kaikissa olosuhteissa. Arvot voidaan jakaa itseisarvoihin ja välinearvoihin. Itseisarvolla tarkoitetaan sellaista toiminnan päämäärää, jonka haluttavuus riippuu vain siitä itsestään. Tällaisia ovat moraalinen hyvä, kauneus ja oikeudenmukaisuus. Välinearvolla taas tarkoitetaan sellaista toimintaa, jossa arvo on välineenä päämäärän saavuttamiseksi. (Airaksinen 1987, 34.) Arvo voidaan ymmärtää myös käsitteenä, johon se kiinnittyy (Uutela 1976, 37).

Kulttuurissamme kasvatusta heijastaa aina sellaisia arvoja, jotka ovat kulttuurin perustana. Kasvatuksen päämäärät perustuvat aina niihin perusarvoihin, jotka kunakin aikana yhteiskunnassa ovat tavoiteltavina. Kasvatuksen arvosidonnaisuus näkyy selvimmin kasvatusasenteissa ja -tavoitteissa. Arvomaailma on muuttunut ja muuttumassa edelleen. Kasvatuksessa, erityisesti koulun osalta ollaan tulossa hiukan jäljessä. Peruskoulun ala-asteen opetussuunnitelmat kyllä ovat uudistumassa hyvää vauhtia, mutta yläasteen ja sen tärkeimmän sidosryhmän, nuorison huomioonottavaa koulua saadaan odotella vielä pitkään.

Urheilussa, esimerkiksi jalkapallossa, **menestyminen** kilpailullisesti voi olla valmentajan mielestä arvo sinänsä. Yhtä hyvin se voisi olla **pelaajan sosiaalisuuden lisääntyminen**. Kun kyseessä on urheilu ja erityisesti urheiluseuratoiminta ja toimiminen joukkueurheilussa, tärkeimpinä arvoina nousevat esiin juuri sosiaaliset arvot ja niiden yhdistäminen urheiluun ja kasvatukseen. Kasvatukselliset seikat korostuvat erityisesti lasten ja nuorten urheiluseuratoiminnassa, jossa valmentaja ja hänen arvonsa ovat avainasemassa muiden lapsen toimintaan vaikuttavien aikuisien asenteiden ohella. Seppänen (1990, 21) toteaaakin, että urheilu ei ole ainoastaan fyysistä toimintaa, vaan myös osa yhteiskunnan olemusta. Siitä heijastuu yhteiskunnan kulttuuriperinne ja keskeiset arvot. Urheilun arvot ovat vuorovaikutuksessa yhteiskunnallisten arvojen kanssa. Niinpä urheilun arvot eivät voi olla kovin voimakkaassa ja pitkäaikaisessa ristiriidassa yhteiskunnallisten arvojen kanssa. Urheilu vaikuttaa yhteiskunnassamme niin voimakkaasti, että yhteiskunta ei siedä vääriä urheiluarvoja kovinkaan pitkään. Urheilun perusarvoja ovat kasvatuksellisuus, reilu peli, ponnistelun ja työn arvostus, kansainvälistyminen ja kansallinen identiteetti sekä urheilun idealismi. (Savola 1988, 88-89.)

3.1.2 Normit

Normi ilmenee ihmisten käyttäytymisen samankaltaisuutena (Eskola 1977, 169). Normien mukaisena käyttäytymisenä pidetään myös tilannetta, jossa useat ihmiset arvioivat asioita samasta näkökulmasta ja samalla mittapuulla mitattuna. Tämä te-

kee kommunikaation ihmisten välillä mahdolliseksi. Normit voivat ilmaista velvollisuuksien ja paineiden olemassaoloa. Normin olemassaolon ilmaisee sanktioiden soveltaminen, jos normin vaatimaa säännönmukaisuutta rikotaan. (Eskola 1963, 412.) Se, miten hyvin normit on sisäistetty, määrää sanktioiden luonteen. "Normi on sääntö, jonka seuraamisesta tai seuraamatta jättämisestä sanktioidaan tavalla tai toisella." (Uutela 1976, 40.) Lahdes on ilmaissut asian yksinkertaisesti: "Normit jakavat yhteiskunnassa teot kiellettyihin ja hyväksytyihin." (Lahdes 1982, 350).

Normi voi olla myös moraalinen ja eettinen käsite. Silloin se tarkoittaa arvostuksia, jotka sanovat mikä on oikein tai väärin, rumaa tai kaunista. (Eskola, 1977, 169.) Oma sosiaalipiiri ja sen omaksumat normit määräävät tällöin ihmisen käyttäytymistä. Normit ovat, ainakin periaatteessa, muotoiltavissa niiden keskuudessa, jotka ne asettavat. (Uutela 1976, 40.)

Normi on käsitteenä hyvin vahvasti liitettävissä sosiologiaan. Kasvatustieteessä ja kasvatuksessa sen tekee tärkeäksi juuri kasvatuksen käsittäminen sosialisatioin alakäsitteenä. Normit kasvatuksessa ovat siis koko yhteiskunnan ja sen kehitymisestä vastaavien asettamia ja syntyneet sen perusteella, miten kasvatuksessa on toimittu ja miten siinä on onnistuttu. Urheiluseura on sosiaalinen organisaatio. Sosiaalisella organisaatioilla tarkoitetaan ihmisten välisten odotusten ja vuorovaikutusten välisiä suhteita. Jokaisessa sosiaalisessa organisaatiossa voidaan näin puhua **rooliodotuksista**. Mitä enemmän organisaatiossa toimivien välillä on odotuksia, sitä organisoidumpaa toiminta on. (Allardt & Littunen 1981, 19.) Urheiluseurassa ja yksittäisessä joukkueessa toiminta on parhaimmillaan, kun seuran käyttäytyminen ja toiminta on yhdenmukaista sekä normien ja rooliodotusten säätelystä. Niinpä on aiheellista perehtyä myös roolin käsitteeseen.

3.1.3 Roolit

Rooli voidaan nähdä yksinkertaisesti osana näytelmässä tai muussa esityksessä. Se voi olla myös kultturaalisti hankittu käyttäytymismalli, tai sosiaalisen järjestelmän funktionaalinen osa. (Gordon 1966, 22.) Uutelan mukaan rooli voidaan ymmärtää luokkakäsittteenä kuvaamaan yhteiskunnan ammattiryhmiä. Rooli voi olla myös vain eri ihmisten luoma rooli odotusten summa esimerkiksi jossain yhteiskunnallisessa virassa toimivaa viranhaltijaa kohtaan. Myös rooli voi olla käyttäytymismalli, jolloin käyttäytymismalli paljastaa silloin asemalle annettuja odotuksia. (Uutela 1976, 42 - 43.)

3.1.4 Mieli pide

Yleistä reagoitavalmiutta tarkoittava asenne eroaa mieli piteestä. Mieli piteet ovat arvojen ja asenteiden pinnallisia ilmaisuja (Jyrinki 1977, 72-73). Mieli piteessä ei välttämättä ole mukana voimakasta tunnetta eikä halua. Se on myöskin altis uudelleenarvioinnille, koska sitä ei ole vielä vahvistettu. Kuitenkin se voidaan ilmaista verbaalisesti sopivissa olosuhteissa. Usein mieli pide on myös objektiivisempi kuin asenne, tosin objektiivisuus saattaa olla usein itsepetosta. Joka tapauksessa mieli piteen muodostumiseen jostain asiasta vaikuttaa tieto ja tiedon oikeaksi todistaminen. Muuten kysymyksessä on pelkkää kuvittelua. (English & English 1958, 358.)

3.2 Asenteet, asenteen teoriaa ja kasvatusasenteet

3.2.1 Asenteiden määrittelyä

Kun ihminen saa kokemuksia, hän samalla hankkii aineksia odotuksiin. Johonkin kohteeseen liittyviä odotuksia sanotaan asenteiksi (Lehtovaara & Hagfors 1978, 175). Eskolan (1963) mukaan ei ole olemassa yhtä asenteen määritelmää. Asenne

ei viittaa mihinkään yksityiseen tekoon tai mielipiteeseen, vaan useissa samaan kohteeseen kohdistuvissa sanallisissa tai toiminnallisissa reaktioissa ilmenevään johdonmukaisuuteen. Eskola toteaa myös, että yksityistä sanallista reaktiota nimitetään mielipiteeksi, ja useiden mielipiteiden johdonmukaisuutena ilmenevää sanallista reagoititapausta asenteeksi. Karvonen (1970, 6) nimittää asenteita tiettyyn psykologiseen kohteeseen kohdistuvaksi reaktiovalmiudeksi.

Asenne voidaan ymmärtää jonkin objektin, henkilön, tilan, symbolin tai kohteen arviointina (Karvonen 1970,6). Arvioinnin tulos voi olla kielteinen tai myönteinen. Allardt (1987, 55) näkee sen samansuuntaisesti, mutta puhuu taipumuksesta reagoida hyväksyvästi tai hylkäävästi johonkin tiettyyn objektiin. Hän erottaa asenteet arvoista sen perusteella, että asenteet voivat muuttua nopeastikin, ne eivät ole niin pysyviä. Asenteet voidaan sijoittaa hyvin lähelle arvoja, sillä asenteet sisältävät aina arvostavaa suhtautumista ja antavat pohjan kasvattajan toiminnalle, jolla arvoja pyritään saavuttamaan. Näin asenteet on **johdettavissa** henkilön arvoista. (Allardt 1987, 55.)

Asenteiden määritelmiä ja määrittelijöitä on valtavasti. Tämä kertoo asenteen käsitteen vaikeudesta. Siitä kertoo myös asenteen lähikäsitteiden hyvin liukuvat määritelmät. Niitä ei voi määritellä yhdellä ainoalla tai edes muutamalla tavalla eikä niitä voi helposti erottaa toisistaan. Toisaalta syvällisempään erottamiseen ei ole tarvettakaan tämän tutkimuksen puitteissa, sillä tarkoitus ei ole esitellä asenteita ja niiden mittausta yksityiskohtaisesti.

3.2.2 Asenteiden funktiot

Asenteet voidaan siis kuvata eräänlaisiksi välineiksi, joilla ihminen pyrkii toteuttamaan hyväksymiään arvoja. Jotkut arvoista voidaan katsoa välineiksi toisten arvojen kannalta. Näin asenteetkin arvojen toteutumisen välineinä palvelevat erilaisia tehtäviä eli niillä voidaan katsoa olevan erilaisia funktioita. Myöhemmin asenteet

luokitellaan rakenteensa perusteella, mutta tässä luokittelu tapahtuu niiden funktioiden mukaisesti.

Arvostusasenteilla ymmärretään kaikkein lähimpänä arvoja olevia asenteita. Ne osoittavat heti millainen ihmisen arvomaailma on. Usein näistä käytetään myös nimitystä arvostukset. Instrumentaalisiksi katsotaan asenteet, jotka kohdistuvat kohteeseen, jolla on yksilön kannalta selvästi välineellinen tehtävä. Ekspressiivisistä asenteista on kyse silloin, kun asenteiden esiintyminen tuo ihmiselle sellaisenaan tyydytyksen. Nämä asenteet ovat siis välineitä sinänsä eivätkä kohdistu johonkin välineeseen. Orientoitumisasenteet ovat yksilöidympiä kuin edellä mainitut. Niiden tehtävänä on helpottaa yksilön orientoitumista ympäristöön. Orientoituminen on yksinkertaisempaa, jos luokitamme ympäristön kohteita positiivisiksi ja negatiivisiksi. (Eskola 1970, 6-7.)

Urheilun, tässä tutkimuksessa jalkapallon, osalta jaottelun tekee tärkeäksi se, että jalkapallovalmentajien keskuudessa ja toiminnassa kaikki asenteiden funktiot esiintyvät tärkeässä roolissa. Itse tutkimukselle ja sen kyselyyn vastaamiselle tärkeitä ovat hyvin yksilöidyt orientoitumisasenteet. Ne vaikuttavat voimakkaasti silloin, kun vastaaja vastaa asennettaan mittaaviin kysymyksiin. Nämä asenteet ovat oikeastaan oma orientoitumisasenneryhmänsä.

3.2.3 Asenteiden kolmikomponenttiteoria

Monet asennetutkijat ovat jakaneet asenteet kolmeen komponenttiin. Nämä ovat affektiivinen, kognitiivinen ja toiminnallinen. Seuraavassa esittelen joidenkin tutkijoiden käsityksiä siitä, mitä eri komponenteilla tarkoitetaan.

Karvonen (1970, 8) on kuvaillut eri komponentteja seuraavasti:

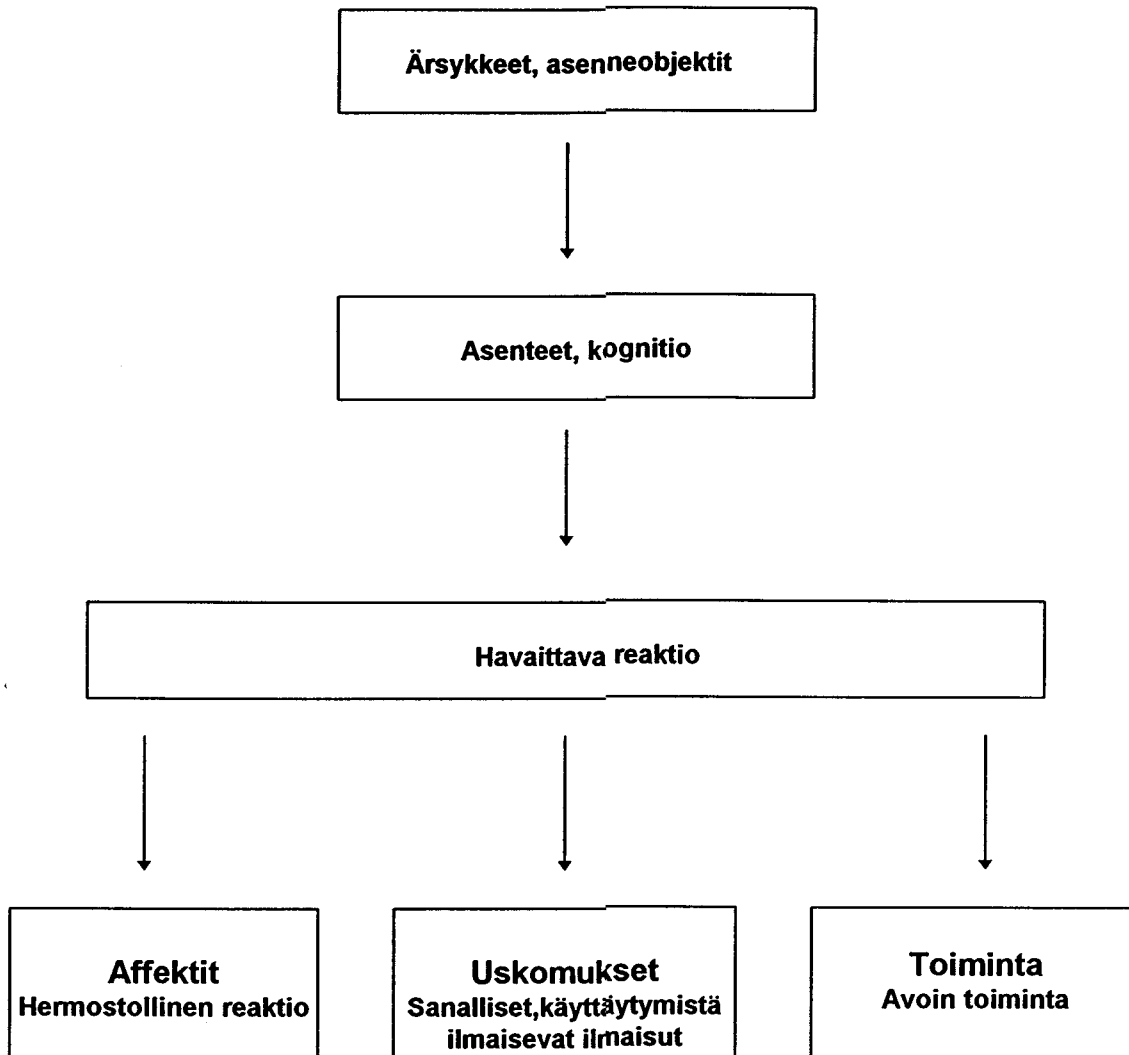
Affektiivinen komponentti tarkoittaa persoonallisuuden affektiivisen eli tunnealueen reaktiovalmiuksia. Affektiivisella alueella tapahtuva reagointi

ulospäin on toisten ihmisten havaittavissa, mutta sisäänpäin suuntautuneena sen havainnointi on vaikeaa tai sitä ei voi havaita ollenkaan. Siitä huolimatta reagointi voi olla hyvinkin voimakas. Tällaisia reaktioita voi olla hikoilu, sydämentykytys, huimauksen tunne ym.

Kognitiivisella komponentilla tarkoitetaan ihmisen kognitiivisella alueella esiintyvää valmiutta kognitiivisten prosessien tuloksena arvioida jokin objekti hänen kannaltaan positiiviseksi tai negatiiviseksi. Kysymys on sekä tiedoista, mitkä hänellä on kohteesta etukäteen sekä niistä luuloista ja oletamuksista, joita hänelle on muodostunut. Usein kognitiivisen alueen reaktiovalmiuksia kutsutaan **uskomuksiksi**. Näin on silloin, kun korostetaan sitä, että kognitiivisen arvioinnin ei tarvitse perustua pelkästään faktatietoon.

Toimintakomponentilla tarkoitetaan valmiutta toimia asenneobjektia kohtaan siten, että toiminta voidaan luokitella positiivisuus - negatiivisuus - asteikolla. Ei tietysti ole itsestäänselvää, millaiset reaktiot luetaan ulkoiseksi toiminnaksi, mitkä taas affektiivisen tai kognitiivisen komponentin reaktiovalmiuksiin. Käytännössä erottelu ei yleensä osoittaudu vaikeaksi.

Rosenbergin & Hovlandin (1960) käsitystä kolmikomponenttiteoriasta voidaan kuvata seuraavalla kuviolla:

Kuvio 1. Asenteen kolmikomponenttiteorian malli

Asenteita pidetään osana ihmisen persoonallisuutta, minkä vuoksi niitä on joskus hyvin vaikea havaita. Erityisesti tämä koskee affektiivisen komponentin asenteita. Teoria pitää sisällään asenteiden tutkimuksen yhden suurimmista vaikeuksista. Ihminen voi suhtautua, asennoitua tiettyyn asiaan täysin eri tavalla, mutta käyttäytyminen ja lopputulos saattaa olla aivan sama. Sama pätee myös

päinvastoin. On vaikeaa tietää mitkä tekijät vaikuttavat tutkittavien henkilöiden eri asennekomponenttien väliseen korrelaatioon. (Rosenberg & Hovland 1960, 6.)

Ihminen voi käyttää asenteita myös välineinä, joiden perusteella hän toteuttaa omia hyväksymiään arvoja. Esimerkiksi jalkapallovalmentaja voi käyttää kasvatusasenteitaan perustellessaan suunnitelmia joukkueensa valmistautumisesta tulevaan kauteen ja asettaessaan joukkueelle tavoitteita. Asenteet vaikuttavat myös siihen, miten, millä tavalla ja painotuksella hän ottaa huomioon kasvatustavoitteet omassa valmennustyössään ja sen suunnittelussa. Asenteen kolmikomponenttiteorian mukaan asenteiden muuttuminen voidaan saada aikaan siten, että luodaan eri asenteiden tai niiden komponenttien välille epätasapainotila, jolloin persoonallisuusjärjestelmä pyrkii palauttamaan tasapainon muuttamalla joitain asenteita tai niiden komponentteja. (Karvonen 1970, 11.) Tässä tutkimuksessa ei tutkita asenteiden muuttumista, mutta asenteiden muuttuminen ja näin tapahtuva oppiminen ja valmentajana kehittyminen on olennainen osa, kun kysymyksessä on valmentajan toimiminen lasten ja nuorten kasvattajana.

3.3 Kasvatusasenteet

"Kasvatusasenteilla tarkoitetaan yleisiä suhtautumistapoja, jotka muovaavat niiden menettelytapojen luonnetta, joilla vanhemmat pyrkivät ohjaamaan lasta." (Hirsjärvi 1978, 63). Ahon (1986, 44) mukaan kasvatusasenteet vaikuttavat kasvattajan ja kasvatin väliseen vuorovaikutukseen ja ovat mielipiteiden, normien, tapojen ja odotettavissa olevien seurausten funktioita. Myös Nummenmaa (1963, 8) korostaa kasvatusasenteiden vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä, mutta ottaa esille myös vanhempien yksipuolisen vaikuttamisen lapsiin. Asenteiden ei välttämättä tarvitse olla tietoisia tai kielen avulla ilmaistuja. Valmennustilanteessa myös nuoret pelaajat saattavat huomata valmentajan sanattomatkin asenteelliset ilmaukset. Kun sanallisesti ilmaistut asenteelliset ilmaukset yhdistetään tähän, voidaan sanoa, että vanhempien kasvatusasenteet vaikuttavat hyvin voimakkaasti kasvattajan ja kasvatettavan vuorovaikutustilanteeseen, siihen miten lapsi kokee

häntä kasvatettavan. Kun valmentajan kasvatusasenteet kehittyvät, pelaajan suhtautuminen valmentajaan muuttuu positiivisemmaksi, mikä helpottaa hänen sopeutumistaan eri tilanteisiin säätelämällä hänen toimintaansa eri harjoitustilanteissa.

Kasvatuserästä tehdyt tutkimukset osoittavat, että kasvatuseräillä on merkitystä lapsen suoriutumistarpeeseen ja suoriutumiseen. Kasvatuseräiden ulottuvuudet ovat kuten asenteissa yleensä. Kasvatuserälle tunnusomaista kasvatuseräitä tutkittaessa ovat lämpimyys - kylmyys, rajoittavuus - sallivuus, rajojen lujuus - löyhyys. Usein on käytetty myös ulottuvuutta demokraattisuus-sallivuus. Myös radikaalisuus on otettu mukaan valmentajien kasvatuserätoiminnassa. (Kurki & Lindholm 1989, 59.)

Opettajankoulutuksessa kasvatuseräet ovat keskeinen asia. Koulutuksen tulisi kehittää tulevien opettajien asenteita lapsikeskeisiksi, hyväksyviksi ja sensitiivisiksi oppilaita kohtaan. Opettajan tehokkuus on myös riippuvainen siitä, millaisia käsityksiä ja asenteita opettajalla on oppilaistaan. (Aho 1989, 16.) Valmentajilla tilanne on sama. Valmentajan on tunnettava pelaajansa, jotta pystyy ohjaamaan heitä ja vaatimaan suorituksia oikeassa suhteessa. Lasten ja nuorten urheilussa positiivisilla asenteilla ei kuitenkaan pitäisi hakea tehoa niinkään urheilulliseen ja tulokselliseen kuin kasvatuserätoiminnassa. Hyväksyminen valmentajaksi kypsyminen vaatii muutoksia asenteissa ja uskomuksissa.

Kuten edellä jo mainitsin arvot ovat kovaa vauhtia muuttumassa. Kasvatuseräet ovat tiukasti yhteydessä arvoihin ja arvostuksiin. Koulut, etenkin yläasteet painivat jatkuvien ongelmien parissa, osittain siksi, että aikuisten lasten ja nuorten arvo-maailma ei välttämättä kohtaa toisiaan. Koska koulu muuttuu hyvin hitaasti, on lasten kasvatuserässä hyvä huomata myös informaaliset kasvatuserät, johon myös urheilun ja jalkapallon tässä yhteydessä luen. Uuden nuorisosaatetta hahmotte-len seuraavassa.

3.4 Uusi kasvuympäristö ja uusi nuoriso

Nykypäivän lapsi elää erilaisessa kasvuympäristössä kuin ennen. Useat aikuiset kasvattavat lasta lapsen eri kehitysvaiheissa. Lapsesta huolehtiminen aloitetaan jo ennen syntymää ja se jatkuu neuvolatoimintana, hammashoitona, päivähoitona ja esikouluna. Oppivelvollisuus pitää lapsen koulussa, josta jatketaan keskiasteen oppilaitokseen, lukioon tai muuhun oppilaitokseen. Niiden lisäksi lapselle antavat kasvatusta erilaiset valistus- ja harrastusinstituutiot.

Lapsen nykyinen asema heijastuu myös suhteessa liikuntaan ja urheiluun. Lapsen on saatava uusia kokemuksia ja elämyksiä. On kuitenkin huomattava, että osaan nuorisokulttuureista liikunta ei kuulu. Näiden nuorten terveydentila on ollut tutkijoiden huolenaiheena, sillä liikunnalla on hyvin ratkaiseva vaikutus terveyteen. Joihinkin nuorisokulttuureihin liikunta liittyy uudella tavalla. Tästä esimerkkeinä mainittakoon lumilautailu ja rullaluistelu, joita useimmat ihmiset pitävät vaativina ja hyvinä nykynuorison kuntoliikuntamuotoina. Yleensä lajitarjonta on tänä päivänä runsasta ja se pyrkii koko ajan uudistumaan.

Urheiluseurat ovat yksi tärkeimmistä harrastusten tarjoajista. Joukkueurheilut, kuten jalkapallo vetävät massoittain lapsia oman kasvatuksensa piiriin. Kaiken tämän keskellä olisi muistettava, että päävastuu lapsen kasvatuksesta tulisi olla kodilla ja lapsen vanhemmilla.

Lasten ja nuorten aseman muuttumisen vuoksi on alettu puhua **uudesta nuorisosta**, jota Westergård & Itkonen (1990) luonnehtivat seuraavasti.

Uuden nuorison ominaispiirteisiin kuuluvat:

1. **Auktoriteettien torjunta.** Nuoriso ei siedä vanhempien määräilyä eikä antaudu ulkoapäin asetettuun kuriin eikä kontrolliin.

2. **Uudet arvot.** Nuoriso suhtautuu kielteisesti sellaiseen työhön, joka on vain keino päämäärän ja elintason saavuttamiseksi. Nuoriso odottaa haasteita ja mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen.

3. Nuoriso suhtautuu **kriittisesti** pitkälle asetettuihin tavoitteisiin.

4. Nuoriso näkee itsensä eräänlaisena **kokeiluprojektina**. Jatkuvasti pitää kokeilla uutta, saada uusia elämyksiä ja etsiä jännitystä elämään.

5. **Omaan minään** liittyvät seikat ovat keskeisimpiä asioita suhtautumisessa elämään.

6. Uuden nuorison elämää hallitsee **kulutuksellinen tapa elää**. (Westergård & Itkonen, 1990.)

Uuden nuorison käsitteen kaltaisia piirteitä on havaittavissa myös urheiluseurojen nuorten toiminnassa. Uuden nuorison ohjaajat eivät voi toimia yksinvaltiaina. Ohjaustyylin pitää olla uuden nuorison vaatimusten mukainen. Sen pitää olla tasavertaisuuteen perustuvaa ja luovuutta sekä lasten oma-aloitteisuutta korostavaa. Seuratoiminnassa pitäisi olla jatkuvasti erilaisia haasteita lapsille, jotka lisäävät lasten vastuunkantoa. (Westergård & Itkonen, 1990.) Millaisia kasvatusasenteita tämä sitten vaatii? Tässä tutkimuksessa noita kasvatusasenteita peilataan eri instituutioiden kasvatustavoitteisiin.

4. KASVATUSTAVOITTEET

Arvot muodostavat päämäärien lähtökohdan, jotka puolestaan muodostavat tavoitteet. Tavoitteet ovat konkreettisia kohteita, joihin yksilön toiminta suuntautuu. Päämäärillä tarkoitetaan kauaskantoisempia, tavoitteita abstraktimpia toiminnan suuntaviivoja. (Hirsjärvi 1975, 77.) Näin päämäärät voidaan ymmärtää tavoitteiden yläkäsitteenä. Tavoite ei ole sidoksissa tahtoon, vaan toimintaan, mikä erottaa tavoitteen käsitettä arvoista, jotka perustuvat nimenomaan tahtoon. Myös Kari (1988, 13) kutsuu kasvatuksen yleisimpiä tavoitteita kasvatuksen päämääriksi, mutta erottaa kokonaistavoitteet ja etätavoitteet omiksi käsitteiksi. Kasvatuksen tavoitteiden perustan luo yhteiskunta, muuhunkin kuin koulussa tapahtuvaan kasvatukseen. Puolimatka (1995, 62-63) tähdentää, että kasvatustavoitteiden pohjana olevat arvot eivät saisi olla subjektiivisia, tietyn yhteisön tarpeen mukaan valittuja, vaan periaatteellisia, objektiivisia. Myös urheilun kasvatustavoitteet peilaavat koko yhteiskunnan tavoitteita, koska urheilu on osa yhteiskuntaa.

Kasvatustavoitteet ovat tavoitteita, jotka on suunnattu koskemaan ihmisen kasvattamista, miksei myös kouluttamista. Tavoitteiden asettajina toimii ihminen tai useampi ihminen. Monet ovat pitäneet tavoitteen asettelua helppona. Kasvatuksen ihanteet ja päämäärät ovat olleet hyvin yksiselitteisiä, joten tavoitteet on ollut helppo asettaa. Kasvatuksen päämäärien institutionaalinen tavoitteiden asettelu on ollut lähinnä raamien luomista. Perusteluja ei välttämättä ole kaivattu. Tänäpäin tavoiteasettelua ei ymmärretä enää näin. Tehtävä mutkistuu huomattavasti, kun tavoitteet asetetaan huolellisesti ja perustellen. Periaatteessa kasvatustavoitteiden asettaminen on sekä oikeus- että arvoilosophinen kysymys. (Kari 1994, 66.) On kysymys siitä, kenellä on oikeus päättää kasvatuksen tavoitteista ja mitkä ovat arvot, joihin tavoitteet perustuvat.

4.1 Urheilun kasvatustavoitteet

Jotta käsitteet eivät sekoittuisi keskenään, käytän tässä tutkimuksessa liikunta- ja urheilu -termejä rinnakkaisina.

Aikaisemmin jo mainitsin, että liikunta ja urheilu ja sen tavoitteet peilaavat koko yhteiskunnan tavoitteita. Jotta lasten urheilua ja liikuntaa ohjaavat aikuiset voisivat toimia johdonmukaisesti yhtenäisten tavoitteiden mukaisesti, on oltava selvillä siitä, mitkä ovat eri tasojen kasvatustavoitteet liikunnassa. Telama (1989, 87-88) kuvaa pelkistetysti liikunnan ja urheilun kasvatustavoitteet: "Urheilun kasvatustavoitteet viittaavat kaikkeen muuhun lapsen käyttäytymisen ja kehityksen ohjailuun, mikä ei liity itse urheilusuoritusten tai suorituskykyisyyden parantamiseen."

Urheilujärjestöt, joita voidaan pitää tärkeinä kasvatusinstituutioina, määrittävät itse omat kasvatustavoitteensa. Vaikka urheilu onkin toiminut instituutiona hyvin omissa oloissaan, on urheilun kasvatustavoitteet asetettu yhteiskunnassa hyväksytyjen normien mukaisesti. (Liukkonen 1993, 20.) Selkeiden kasvatusarvojen puute yhteiskunnassamme on aiheuttanut sen, että myös urheilujärjestöiltä puuttuu yhtenäinen kasvatuslinja. Viime vuosina urheilujärjestöt ovat kuitenkin määritelleet kasvatustavoitteita yksilöllisemmin eri ikätasolle.

Ei ole itsestään selvää, että urheiluseuran ja sen **valmentajien** kasvatustavoitteet olisivat yhtenäiset. Valmentajakoulutuksessa on perinteisesti korostettu fyysistä puolta ja näin monen valmentajan valmennusfilosofian pohjana on biologinen ihmisenäkemyks. (Liukkonen 1993, 21.) Myös urheiluseuran odotukset luovat paineita valmentajan työlle. Valitettavan usein valmentajan toimintaa arvioidaan kilpailullisten tulosten perusteella.

Urheilun kasvatusvaikutukset riippuvat siitä, millaisia valmennus- ja opetusmenetelmiä käytetään. Lasten urheilussa valmentajan on pystyttävä keskittymään lajitekniikan ja fyysisten ominaisuuksien lisäksi kasvattamiseen. Oleellista on se, että kasvatustavoitteiden mukaista oppimista voidaan oppia samoilla periaatteilla

kuin urheilullisia taitoja. (Telama 1989, 91.) Teoriat, jotka auttavat ymmärtämään kasvatustavoitteiden toteutumista urheilussa ovat sosiaalisen oppimisen ja kognitiivisen oppimisen teoriat. Tässä tutkimuksessa ei noihin teorioihin puututa. Näin urheiluseuroissa toimivien, niin johtajien kuin valmentajienkin tulisi ymmärtää se, että kasvatustavoitteista kiinnipitäminen saattaa olla lyhyellä aikavälillä ristiriidassa kilpailullisten tavoitteiden kanssa, mutta pitkällä tähtäyksellä ne ovat sopusoinnussa keskenään. (Liukkonen 1993, 23.)

4.1.1 Yhteiskunnalliset tavoitteet

Liikunnan yhteiskunnalliset kasvatustavoitteet on asettanut liikuntakomitea, joka toimii valtioneuvoston toimeksiannosta. Lasten ja nuorten liikunta on ollut yksi komitean työn avainalueita. Syynä tähän on liikunnan mahdollisuus tukea lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja terveyttä. Tavoitteena komitean mukaan on se, että lapsille tarjotaan liikuntaa, joka tukee heidän kasvamistaan fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti. On tärkeää, että liikunnasta vastaaville järjestöille sekä koululle suodaan tarvittavat resurssit hyvän liikunnan tarjoamiseen lapsille. Tavoitteena on myös, että lasten sarjoissa ei järjestettäisi Suomen mestaruustasoisia kilpailuja. Kilpailu nähdään hyvänä, mutta vaarantaa kasvatuksellisten näkökohtien huomioonottamisen, kun panokset menestymisestä kovenevat. Liikuntakomitea painottaa, että liikunnan vuorovaikutustilanteissa syntyvä vuorovaikutus on lapsen sekä muiden harrastustapahtumaan osallistuvien välillä kasvatustavoitteita johdonmukaisesti palvelevaa. Tällöin avainasemassa ovat erityisesti valmentajat, mutta myös erotuomarit, toimitsijat ja johtajat. Kasvatustavoitteiden toteutuminen liikuntaharrastuksen yhteydessä perustuu ensisijaisesti valmentajan taitoihin ja tietoihin. (Komiteanmietintö 1990, 51-59.)

4.1.2 Suomen Palloliiton tavoitteet

Suomen Palloliitto on asettanut kasvatustavoitteensa selkeästi linjatessaan 1990 -luvun toimintaansa. Valmentajia koulutetaan ottamaan huomioon lasten koulunkäynti, kotiolut ja ystävät sekä kasvattamaan pelaajissaan toisten huomioon ottamista, reippautta, itsekuria, päättäväisyyttä, itseluottamusta, vastuuntuntoa ja rehellisyyttä. Palloliitto asettaa toiseksi tavoiteryhmäksi terveet elämäntavat: riittävän yöunen, oikeat ruokailutottumukset sekä alkoholin, huumaavien aineiden, tupakan ja doping-aineiden sopimattomuuden ymmärtämisen. Tavoitteiden toteutumiselle on tärkeää, että pelaajalla on avoin mieli ja halu oppia. Pelaajan on oltava innostunut lajista ja sen harrastamisesta. (Suomen Palloliitto 1988, 6.)

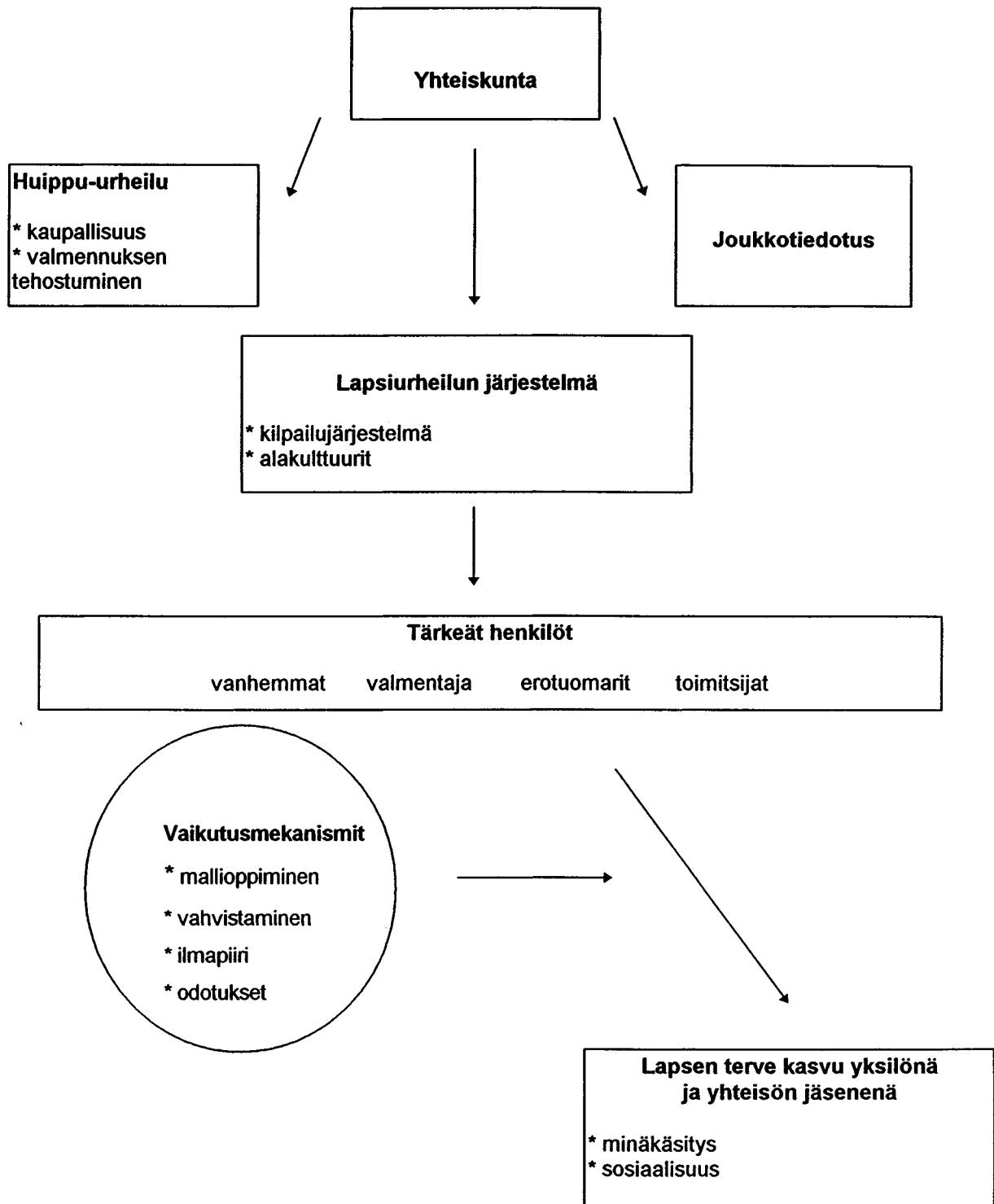
5. URHEILU KASVUYMPÄRISTÖNÄ

Lasten urheilun päätavoitteena on opettaa lapsi liikkumaan. Lapsille tulee antaa monipuolinen mahdollisuus tutustua moniin urheilulajeihin ja harrastaa niitä omien mieltymysten mukaan. Lapselle täytyy myös antaa mahdollisuus tutustua eri lajien lisäksi moniin eri tehtäviin ja toimintatapoihin urheilussa. (Westergård- Itkonen, 1990.) Urheilua ei enää pidetä pelkästään harrastuksena, vaan tärkeänä osatekijänä lapsen kehityksessä.

On muistettava, että urheilu on Suomen suurin kansanliike. Urheilusta kirjoitetaan sivukaupalla ja televisio tarjoaa päivittäin urheilua. Voittajat hymyilevät, kun taas häviäjät ja epäonnistujat painetaan maanrakoon ja unohdetaan. Urheilusta on tehty markkinaväline, sillä se on hyvä tapa esimerkiksi mainostaa. Monet urheilijat ovat miljonäärejä. Arvot urheilussa, kuten muutenkin yhteiskunnassa, ovat muuttuneet, joskin hyvin hitaasti. Vanhoista ihanteista on pidetty kiinni pitkään. (Heinemann 1991, 547-548.) Kun luodaan lapsiurheilun periaatteita, on tärkeää ajatella millaisen kuvan me aikuiset urheilusta lapsille annamme (Karvinen & Lehto 1993, 6).

Vanhemmat usein kritisoivat lasten urheiluun liittyviä tekijöitä ja syyllistävät usein valmentajat, jos heidän lapsensa ei pidä urheilemisesta. Liikuntakyselyssä vuonna 1994 yli puolet, 54 %, lasten vanhemmista ilmoitti, että he ovat erittäin tyytyväisiä urheiluseurasta saatuun valmennukseen, ohjaukseen ja kasvatukseen. Vanhempien tyytyväisyys on hyvin tärkeä asia, kun puhutaan kasvatuksesta urheilun avulla.

Teoksessa *Liikkuvat lapset* (1989, 87) Telama on esittänyt tärkeimmät lasten urheiluun liittyvät tekijät kaaviona:

Kuvio 2. Lasten urheilun tärkeimmät tekijät (Telama 1989).

5.1 Lasten urheilun periaatteet

Urheilu on lasta varten, sen lähtökohtana on oltava lapsi. Tämä periaate kääntää ajatuksen urheilun rakenteista kohti yksilöä. Toiminnan päätarkoituksena tulisikin olla tukea jokaisen lapsen yksilöllistä ja koko persoonaan kohdistuvaa kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Näinollen lasten urheilussa ei huolehdita vain lapsen liikunnallisesta kehittymisestä, vaan painotetaan myös henkisiä kykyjä, yhteistyötaitoja ja tunne-elämää. Urheilun sisäiset menestystavoitteet eivät ole toimintaa yksipuolisesti määrääviä tekijöitä. On muistettava, että lasten urheilu sisältää myös fysiologisia ongelmia. On oltava selvillä, ettei urheiluun liity akuutteja terveysriskejä eikä häiriöitä elintoiminnoissa, kuten aineenvaihdunnassa. On myös otettava huomioon, onko urheilusta haittaa ihmisen myöhempää elimistön toimintatilaa silmälläpitäen. (Vuori 1977, 5-6.)

Monipuolisuus on lapsiurheilussa tärkeää. Yksipuolinen harjoittelu ei sovi lapselle. Sillä voidaan vaarantaa sekä pysyvän harrastuksen syntyminen että hyvien tulosten saavuttaminen. Ongelmallisimpia ovat lajit, joissa huippu-urheilijat ovat nuoria. Tällaisia lajeja ovat esimerkiksi uinti ja voimistelu. Erikoistuminen yhteen urheilulajiin on edellytyksenä huipputulosten saavuttamiseen. Usein erikoistuminen johtaa harjoittelun yksipuolistumiseen. Tämä aiheuttaa lapselle henkistä väsymystä ja yksipuolisen harjoittelun aiheuttamia urheiluvammoja sekä ylirasitusta. (Peterson & Renström 1977, 320.) On myös huomioitava, että monet todellisiin huipputuloksiin urallaan pystyneet urheilijat ovat harrastaneet urheilua monipuolisesti ja erikoistuneet omaan lajiinsa varsin myöhään (Westergård 1995, 11). On myös huomattava, että monipuolisella urheilulla ei pyritä pelkästään huipputuloksiin ja menestyksekkään urheilu-uran luomiseen, vaan valmiuteen nauttia urheilusta ja liikunnasta myös aikuisena (Westergård 1995, 22). Monipuolisuutta lasten urheilussa on myös tutustuminen eri tehtäviin urheilussa. Pienetkin lapset voivat toimia apuvalmentajina ja -ohjaajina sekä yksinkertaisissa toimitsijatehtävissä. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 14.)

Leikki mielletään usein turhanpäiväiseksi ajanhukaksi. Kuitenkin leikki on väline, jonka avulla lapsi kohtaa maailman ympärillään. Leikin avulla opetellaan elämässä tarvittavia taitoja. on syytä muistaa, että leikki on lapsen tärkein itsenäinen toimintamuoto. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 15.) Grossin (1922) teorian mukaan lapsi oppii leikeissään tulevan elämän ja kehityksen kannalta tärkeitä **liikkeitä** (Mäkelä 1977, 13). Lasten urheilussa leikki on usein ymmärretty väärin. Se on haluttu ymmärtää suunnitellun ja pitkäjännitteisen valmennustyön vastakohtana. Niinpä lapset harjoittelevat usein aikuisten tavalla, heiltä kopioituilla harjoitteilla. Tämä on johtanut siihen, että lapsilta on jäänyt paljon tärkeää oppimatta. Moni on lopettanut urheilun kokonaan kyllästyttyään lapsille soveltumattomaan harjoitteluun. Kempas (1981, 204) on TUL:n liikuntakulttuuria esitellessään hahmotellut mallin, jossa 13-14 ikävuoteen asti liikutaan ja urheillaan "urheilukoulumaisesti" seuroissa, jotka tarjoavat monipuolista liikuntaa. Vasta tämän jälkeen siirytään seurojen urheilumuodoittain tapahtuvaan harjoitteluun ja sitä kautta huippuvalmennukseen. Lajikohtainen harjoittelu kasvaisi tasaisesti iän karttuessa. Tämä malli on ajankohtainen myös nykyään.

Urheilua ja liikuntaa sävyttää hyvin vahvasti kilpaileminen. Usein urheilusta puhuttaessa käsitelläänkin vain huippu-urheilua. Lasten kohdalla kilpailu ei missään tapauksessa saa nousta pääasiaksi. Paras etu lapselle kilpailemisesta saadaan, kun sitä käytetään motivaation luomiseen ja vaihteluna rutiineihin. Lapsen kilpailemisessa ovat reilun pelin periaate ja häviämisen taidon oppiminen avainasemassa. On muistettava, että sanoilla **voittaja** ja **häviöjä** on monia merkityksiä lapsen urheilussa. Voittaja ei ole vain ihminen, joka voittaa toisen kilpailijan. Voittajan on oltava luotettava ja hänen on toimittava aidosti ja rehellisesti eri tilanteissa. (Westergård & Itkonen 1990.)

Vanhempien panos lasten kilpailullisuuden rajoittamisessa ja ohjaamisessa on tärkeä. Valitettavan usein kuitenkin törmää tilanteeseen, jossa voitto ja menestyminen on tärkeämpää vanhemmille kuin lapselle itselleen. Usein vanhemmat toteuttavat omia unelmiaan lapsensa kautta. Jos menestystä ei ole tullut itselle, yritetään sitä lapselle hinnalla millä hyvänsä.

5.2 Kasvatus urheilun avulla

"Urheilumenestyksen kannalta ajatellen tulisi lisääntyvää huomiota kiinnittää urheilijoiden kasvatuksellisiin kysymyksiin, jotta he olisivat valmiita kestämään huippu-urheilun paineet." (Westergård & Itkonen 1990). Vain pieni osa liikuntaa ja urheilua harrastavista lapsista kuitenkin kehittyy huippu-urheilijaksi. Tämä ei kuitenkaan vähennä kasvatuksen tärkeyttä urheilussa, päinvastoin. Urheilujärjestelmä ei voi perustua huippu-urheilun arvoille, vaan kaikkien harrastajiensa yksilöllisten tavoitteiden ja niiden asettamien vaatimusten arvoille. Urheilun on sanottu opettavan toimimaan pitkäjänteisesti, kehittävän itsetuntoa, opettavan ottamaan toiset huomioon, toimimaan aktiivisesti ja edistävän yhteiskunnallista osallistumista. Parhaimmillaan urheilu tarjoaakin näitä. Tärkeää on muistaa, että urheilu ei automaattisesti takaa näitä tuloksia. Kaikki riippuu toiminnan toteutuksesta. Valmentaja ja hänen arvonsa ja niihin pohjautuvat kasvatuseränteet ovat avainasemassa, kuten kasvatuksessa yleensäkin.

Urheilutaitoja opitaan tekemällä. Samoin on muiden kasvatustavoitteiden kohdalla. Paras tapa oppia omatoimisuutta, toisten huomioonottamista ja yhteistyötä on työskennellä omaehtoisesti. Nykyajan lapsiurheilussa tosin vanhemmat ottavat liian suuren roolin lapsensa harrastuksessa tekemällä lapsen puolesta asioita, joita hän voisi tehdä itsekin. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi kuljetukset harjoituksiin ja varusteista huolehtiminen.

Urheiluun liittyy lähes aina myös vuorovaikutussuhde. Valmentaja tai ohjaaja on lapselle tärkeä esimerkki ja vaikuttaja. Lapsi myös matkii ja jäljittelee, mikä on keskeinen tapa oppia. On tärkeää, miten aikuinen suhtautuu lapseen ja millaista palautetta hän antaa. Myönteinen ja kannustava ilmapiiri on lapselle tärkeä.

Kun puhutaan kasvatuksesta, nähdään se yleensä toimintana, jonka kohteena on lapsi. Tärkeää olisi kuitenkin nähdä kehitys ainutkertaisena tapahtumana, jossa tavoitteena on lapsen kehittyminen ihmisenä. Tällöin lapsi on kasvun ja kehityksen **subjekti**, ei vain kasvatustoimenpiteiden **objekti**.

Urheilu vaatii, etenkin seura- ja joukkueetasolla, toimintaa tarkan suunnitelman mukaan. Lapsen on tärkeää oppia huomaamaan suunnitelmallisuuden tärkeys, jotta tuloksia tulisi. Lapsen omalta kannalta yksi tärkeimmistä suunnittelun kohteista on urheilun ja koulunkäynnin sovittaminen yhteen. Koulunkäynti ja urheilu suunnitelman mukaan toteutettuina tukevat toisiaan.

Urheilu opettaa lasta toimimaan pitkäjänteisesti jonkin tavoitteen saavuttamiseksi. Kuitenkin lapset elävät pääasiassa tässä ja nyt. Pitkän ajan tavoitteet eivät ole heille niin tärkeitä. Parhaisiin tuloksiin päästään, jos lapset asettavat itse omat tavoitteensa. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 20.) Näin lapsi oppii seuraamaan kehittymistään ja myös arvioimaan itse toimintaansa. Telama (1991, 21) on pukenut hyvin sanoiksi urheilun ja kasvatuksen välisen yhteyden: "Urheilu sinänsä ei kasvata hyvään eikä pahaan, vaan vaikutukset riippuvat siitä, miten urheilun vuorovaikutustilanteet on järjestetty ja siitä, miten lapsi ja hänen kehitystarpeensa otetaan huomioon urheilussa."

Puhakaisen (1995, 26-27) mukaan valmennustyön lähtökohtana tulisi olla **holistinen ihmiskäsitys**. Ihminen on ymmärrettävä kehollisena, tajunnallisena ja situationaalisena kokonaisuutena. Lapsiurheiluunkin tämä sopii hyvin, sillä Puhakaisen käsitys korostaa jokaisen ihmisen huomioonottamista yksilönä ja jokaisen omasta tilanteesta lähtien. Myöhemmin Puhakainen (1997, 133-134) jatkaa: "– ihmisen urheilussa on kyse siitä, että urheilijan koko elämä saatetaan järjestelmällisen ja kontrolloivan valmennuksen alaisuuteen – sosiaalisia tekijöitä - perhe, koulutus, urheilu-uran jälkeinen elämä jne - on otettava yhä enemmän huomioon, koska urheilija on kokonaisuus ja valmennuksen optimointiprosessin tulee olla kokonaisvaltaista."

Puhakaisen käsitykseen on helppo yhtyä. Lasten urheilussa tämä on erityisen tärkeää, sillä silloin urheilulle ja mahdolliselle urheilu-uralle lyödään alkutahdit.

5.3 Urheilu ja lapsen kasvun eri osa-alueet

Minäkäsitys ja identiteetti

Minäkäsitys ja identiteetti ovat hyvin keskeisessä asemassa yksilön kehityksessä. Urheilun avulla ihminen oppii luomaan oman käsityksensä elämäntilanteestaan ja sen realistisuudesta. Esimerkiksi jalkapallojoukkueessa pelaaja oppii tietämään oman tilanteensa ja omat mahdollisuutensa joukkueessa ja ylipäänsä jalkapallossa hyvin varhaisessa vaiheessa. Joskus urheilu vaikuttaa myös kielteisesti minäkäsitykseen ja erityisesti itsearvostukseen. Näin käy silloin, kun usko omiin mahdollisuuksiin horjuu tai valmentajat eivät suo tarpeeksi onnistumisen mahdollisuuksia. Jokaisella lapsella on lukematon määrä minä -lappuja, joissa lapsi määrittelee itsensä. Lihava, kömpelö, laiska pelokas hidas, huono pelaaja. Nämä ovat tuttuja ajatuksia lapsen minä-pohdinnoissa. (Suomen Palloliitto 1996, 21-22.) Itsearvostuksen kehittymiseksi lapsella on oltava hyvä perusturvallisuus. Hellyys ja huolenpito antavat pohjan hyvän itseluottamuksen rakentumiseen. Tästä voidaan siirtyä asteittain itsearvostuksen lisääntymiseen ja itseluottamuksen kehittymiseen. Joukkuelajit, kuten jalkapallo, antavat hyvän mahdollisuuden itsetunnon kehittymiselle niiden kollektiivisuuden vuoksi. Heikompikin pelaaja saa onnistumisen elämyksiä helpommin, kun sitä on hankkimassa koko joukkue hyvine yksilöineen. Toisaalta tappiot ja epäonnistumiset kestetään yhdessä. (Laakso ym. 1983, 219.)

Yhteistyötaidot

Lapsen on opittava toimimaan yhdessä toisten kanssa. Hänen on opittava kantamaan vastuuta ja ratkaisemaan ristiriitoja myös suuremmissa ryhmissä. Hyvä itseluottamus ja vahva itsetunto ovat perustana myös sosiaalisten taitojen oppimiselle. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 21.) Urheilun avulla voidaan oppia vastuuntuntoa, hyviä tapoja toisten huomioonottamista, ohjeiden vastaanottamista ja noudattamista sekä sopeutumista erilaisiin ryhmiin. Se, mihin suuntaan lasten käyttäytymistä näissä asioissa ohjataan käytännön toiminnassa,

ratkaisee, onko urheilusta kasvattajaksi vai ei. Hyvien tapojen noudattaminen ja muut edellämainitut asiat tulee näkyä urheiluyhteisön lisäksi myös jokapäiväisessä elämässä, kotona, koulussa ja vapaa-aikana. Kuten aikaisemmin jo mainittiin lasten urheilussa yleensä, myös sosiaalisten taitojen kehittämisessä valmentajan arvomaailma, asenteet ja niiden muodostama tapa toimia määräävät sen suunnan, mihin yhteistyötaidot kehittyvät. Sosiaalinen kehittyminen on tärkeämpää kuin hetkittäinen urheilumenestys. (Suomen Palloliitto 1994, 10).

Kansalaistaidot

Myös monia kansalaistaitoja voidaan opettaa urheilun avulla. Puhtaus, hygienia, hyvät ravintotottumukset, suhtautuminen nautintoaineisiin ja ensiapu ovat esimerkkejä urheilun avulla hyvin luonnollisesti opittavista asioista. On tärkeää, että valmentaja näkee valmentamisen ja lasten urheilutoiminnan kokonaisvaltaisena tapahtumana, jossa käytetään taitavasti hyväksi kaikki eri urheilutilanteissa tarjoutuvat kasvatustilanteet. (Karvinen, Hiltunen & Jääskeläinen 1991, 22.)

5.4 Urheilun vaikutusmekanismit

Miten urheilu sitten vaikuttaa? Esittelen lyhyesti tärkeimmät psykologiset mekanismit seuraavassa.

Mallioppimiseen liittyy matkivan jäljittelyn lisäksi myös samastuminen malliin, erityisesti ihanteena pidettyyn henkilöön. On selvää, että huippu-urheilijat ovat usein lasten idoleita. Idolit taas sosiaalistavat lapsia edustamansa urheilulajin pariin. On muistettava, että myös negatiivisia ominaisuuksia omaavat idolit vaikuttavat lapsiin. Esimerkkinä voidaan mainita aggressiivisen pelityylin jääkiekkoilijat.

Palautetieto on oppimisen kannalta tärkeää. Kun palautetieto on arvostavaa on kyse käyttäytymisen **vahvistamisesta**. Vahvistaminen voi olla myös rankaisevaa.

Urheilevaan lapseen kohdistetaan **odotuksia**. Niitä tulee vanhemmilta seuralta, valmentajalta, keneltä tahansa lapsen elämänpiiristä. Usein ne aiheuttavat paineita lapselle, jolloin oppiminen ja kasvaminen ei onnistu.

Valmentajalla on usein valmennettaviinsa **piilovaikutus**. Se syntyy valmentajan sitä tiedostamatta. Se välittyy puheesta, eleistä tai toimintatavoista. Piilovaikutus voi olla myös erisuuntaista kuin tiedostettu toiminta.

Viime kädessä valmennus- ja ohjausmenetelmät ovat niitä toimenpiteitä, joilla valmentaja toteuttaa periaatteitaan lapsia valmentaessaan. Valmennusta, valmennustyyplejä ja valmentajatyyppejä käsitellään tutkimuksessa tuonnempana.

5.5 Urheilun ja kasvatuksen ristiriita

Urheilu käsitetään nykyisin valitettavan usein vain huippu-urheiluna. Suuret katsojamäärät ja median kiinnostus urheilusta ovat tehneet huippu-urheilijat ja menestyvät joukkueet kaikille suomalaisille tutuiksi. Tässä piilee aineksia myös urheilun ja kasvatuksen ristiriitaan. Kilpa- ja huippu-urheilu on antanut niin suuren panoksen suomalaiseen liikuntakulttuuriin, että se näkyy myös lasten ja nuorten liikunnassa ja urheilussa. Menestymisestä ja voittamisesta on tullut entistä tärkeämpi asia urheilussa. Monet lapsille tarkoitetut, etenkin valtakunnalliset kilpailut ja palloilusarjat ovat karsineet monia harrastajia pois eri urheilulajien parista. Menestyksen tavoittelu johtaa usein erikoistumiseen yhteen lajiin, jotta menestystä tulisi. Kun tuloksia tavoitellaan, jäävät kasvatustavoitteet yleensä toisarvoisiksi, koska niitä ei voida ottaa huomioon. Selvin esimerkki tästä on yksi keskeinen tavoite, toisten huomioonottaminen. Vain omat tulokset ovat tärkeitä. Lasten ja nuorten kilpaurheilun tavoitteet tulisikin asettaa lasten ehdoilla.

Tässä tutkimuksessa urheilu käsitetään pitkäjännitteisenä toimintana, johon kasvatustilanteet luonnollisesti sisältyvät. Itse urheilu ei välttämättä ole kasvattavaa, vaan se, miten kasvatustilanteita käytetään hyväksi urheilua harrastettaessa.

6. VALMENTAMINEN

Urheiluvalmennus on systemaattisesti ohjattu asteittainen urheilullisen kehityksen kasvatus- ja koulutusprosessi. Siinä valmentaja käyttää ammattitaitoaan ja urheilija oppii uusia asioita sekä tottuu tekemään suoritukset tehokkaammin, kestävämmiin ja taitavammin. Valmentamisessa käytetään hyväksi tieteellis-pedagogisia periaatteita. (Kempas 1986, 203-206; Kirjonen 1969; Weineck 1982, 14.) Harre (1975, 17) erottaa kasvatuksen omaksi päätehtäväkseen urheilussa mainitsemalla, että kasvatus auttaa urheilijaa kohtaamaan harjoittelussa eteen tulevia ongelmia ja selviytymään niistä.

6.1 Valmentaminen ja kasvatus

Kivelän (1978, 24) mukaan valmentaminen on opettamista. Valmentajan toimintalue on kuitenkin paljon laajempi kuin pelkkä opettaminen. Pelkkä valmennustietous tai valmennustaito eivät riitä valmennuksessa. Valmentaja on myös asiantuntija. Perinteisesti valmentaja on käsitetty myös auktoriteetiksi, usein näin on nykyäänkin.

Valmentajakoulutuksessa on keskitytty valmentajien lajitietouden parantamiseen. Lasten valmentamisessa on kuitenkin tärkeää myös lasten kehitystarpeiden huomioonottaminen sekä oikea asennoituminen lapsiin ja lapsiurheiluun. Erilaisten opetusmenetelmien ja ohjaustapojen hallinta on lasten valmentajalle tärkeää. On muistettava, että lasten itseohjautuvuus ei ole yhtä hyvä kuin aikuisilla. Kuitenkin valmentajan on oltava herkkä huomaamaan milloin ohjaus ei ole tarpeen, vaan tilan antaminen lapsen omalle toiminnalle on parempi vaihtoehto.

Kuten aikaisemmin on painotettu, urheilu on osa kasvatusa. Valmentajan, joka pyrkii toimimaan kasvatuksellisiin tavoitteisiin, on toiminnassaan otettava huomioon seuraavat Bucherin ja Thaxtonin (1981, 207-208) periaatteet:

1. Ota huomioon lasten kehitystaso ja suunnittele toiminta sen mukaan.
2. Ota kaikki huomioon sääntöjä laatiessasi.
3. Huomioi lasten turvallisuus.
4. Vältä erikoistumista liian aikaisessa vaiheessa.
5. Rohkaise lasta positiivisesti epäonnistumisen jälkeen.
6. Vältä aineellisia palkkioita.
7. Älä rankaise korjataksesi virheitä.
8. Kehitä motoristen taitojen lisäksi myös lapsen kognitiivisia ja affektiivisia alueita.
9. Selvitä vanhemmille toiminnan tarkoitus ja tavoitteet.

Toimittuani jalkapallon parissa ja samanaikaisesti useita vuosia opettajana ala-asteella on helppo allekirjoittaa nuo periaatteet. Keskustelut juniorivalmentajien ja seurojen valmennuksesta vastaavien henkilöiden kanssa ovat pönkittäneet tätä näkemystä entisestään. Kun tähän vielä lisää lasten omatoimisen liikkumisen määrän romahtamisen, hyvin passiivisten harrastusten vaikutuksen ja kotien kasvatusvastuusta lipsumisen, valmennus urheiluseuroissa nousee hyvin tärkeään asemaan myös kasvattajana.

Hyvä valmentaja suunnittelee huolellisesti harjoitteet siten, että lapset saavat toimia aktiivisesti. On tärkeää, että valmentaja pitää hyvää ilmapiiriä yllä harjoituksissa. Kun ilmenee aihetta nuhteluun, on tärkeää kohdistaa kritiikki tekemiin, ei persoonaan. Valmentajan on oltava esimerkillinen lapsille. Valmentajan rooli on hyvin tärkeä lapsiurheilussa. Kun SVUL:n nuorisotutkimuksessa 1990 tutkittiin lasten ja nuorten urheiluharrastuksen lopettamisen syitä, 15 yleisimmän syyn joukosta löytyivät valmentajan puuttuminen, huono valmentaja ja valmennuksen taso sekä liian yksipuolinen harjoittelu. (SVUL 1990.)

Myös Liikuntakomitea on kiinnittänyt huomiota urheiluseuroissa tapahtuvan valmennustoiminnan tasoon sillä perusteella, että kasvatustavoitteiden toteutuminen perustuu keskeisesti valmentajan tai ohjaajan tietoihin ja taitoihin. On kuitenkin nurinkurista, että yleensä seuroissa pätevimmit valmentajat valmentavat

muita kuin lapsia ja varhaisnuoria. Toisaalta pätevyyttä on perinteisesti mitattu lajitietojen ja -taitojen, ei kasvatuksellisten lähtökohtien pohjalta. Olisikin toivottavaa, että kasvatuksellisesti suuntautuvat valmentajat vastaisivat seurojen nuorimpien ikäluokkien valmentamisesta. (Liikuntakomitean mietintö 1990, 59)

6.2 Valmentajatyypit

Valmentajan toiminta lähtee hänen omasta persoonastaan. Valmentajat voidaan luokitella erilaisiin luokkiin heidän persoonallisuuden piirteidensä mukaan. Tutko ja Richards (1971, 15-39) ovat luokitelleet valmentajat viiteen luokkaan. Koska aikaisemmissa valmentajien kasvatuksellisuutta käsittelevissä tutkimuksissa on löydetty valmentajista samanlaisia piirteitä, käsittelen seuraavassa lyhyesti näitä valmentajatyyppejä.

Autoritaarinen valmentaja uskoo kovaan kuriin. Hän on jäykkä ja joustamaton suunnitelmissaan, jotka ovat yleensä tarkkoja. Myös toiminta on hyvin organisoitua. Autoritaarinen valmentaja on epäystävällinen, jopa loukkaava muita kohtaan. Hän ei päästä yleensä urheilijoita lähelle persoonaansa. Hän käyttää usein uhkaamista motivoidakseen valmennettaviaan. Avustajikseen hän valitsee "heikompia" persoonia. Etuna autoritaarisen valmentajan toiminnassa on se, että hän saa usein valmennettavansa toimimaan suunnitelmien mukaan. Hänen suojattinsa ovat yleensä hyvässä fyysisessä kunnossa. Henki urheilijoiden keskuudessa on hyvä, jos menestytään. Haittoja on enemmän. Ongelmat kasautuvat nopeasti, jos menestystä ei tule. Keskustelu ongelmista on olematonta. Tunteelliset, herkäät urheilijat eivät kestä autoritaarisen valmentajan toimintaa ja lopettavat usein sen vuoksi. Valmentajaa jopa pelätään. On selvää, ettei se ole kestävä tilanne, etenkin lapsiurheilussa. Autoritaarisen valmentajan urheilijat ovat usein kiukkuisia ja jännittyneitä, koska ilmapiiri harjoituksissa on huono. (Tutko & Richards 1971, 15 -39.)

Demokraattinen valmentaja toimii päinvastoin kuin autoritaarinen valmentaja. Valmennettavat pitävät hänestä, koska hän on joustava, ottaa huomioon urheilijan tarpeet ja vaatimukset ja on kiinnostunut urheilijasta ihmisenä. Hänen toimintatapansa on vaihteleva ja hän tekee usein kokeiluja. Demokraattinen valmentaja luo toiminnallaan hyvän ilmapiirin valmennettavien keskuuteen ja parantaa näin myös tuloksia. Se saa usein urheilijat jopa ylittämään odotukset. Ongelmia käsitellään luottamuksellisesti ja demokraattisesti. Sanotaan usein, että demokraattinen valmentaja on huono johtaja "pehmeytensä" vuoksi. Joskus se varmasti pitää paikkansa. Demokraattiset valmentajat, jotka usein haluavat olla lähellä valmennettaviaan, saattavat karkottaa estyneitä persoonia luotaan. (Tutko & Richards 1971, 15 -39.)

Kunnianhimoinen valmentaja on melko samanlainen kuin autoritaarinen valmentaja. Suurimpina eroina ovat tämän valmentajatyypin tunteellisuus ja se, että hän ei käytä rangaistuksia niin usein kuin autoritaarinen valmentaja. Hän menettää malttinsa helposti eläytyessään niin vahvasti työhönsä. Kunnianhimoinen valmentaja on ankara, myös itselleen. Hän on tunnollinen, perehtyy työhönsä niin hyvin kuin mahdollista ja motivoi valmennettavansa omalla esimerkillään. Oman menestyksensä sokaisema valmentaja voi olla liian vaativa urheilijoita kohtaan. Vaatimukset ovat usein epärealistisia, mikä aiheuttaa hämmennystä joukkueessa. (Tutko & Richards 1971, 15 -39.)

Antaa mennä -valmentaja on vastakohta kunnianhimoiselle valmentajalle. Näyttää, että hän ei ota tehtävänsä vakavasti. Hän ei pidä aikatauluista eikä suunnitelmista. Hän ei hermostu ja näyttää, että hänellä on aina kaikki kontrollissaan. Tällainen valmentaja ei aiheuta liikaa paineita valmennettavilleen ja urheilijat tuntevat itsensä itsenäisiksi. Toisaalta hän antaa kuvan, että ei hallitse aina tehtävänsä. Usein hänen valmennettavansa ovat huonossa fyysisessä kunnossa. Urheilijat saattavat myös tuntea, että heistä ei huolehdita. (Tutko & Richards 1971, 15 -39.)

Järjestelmällinen valmentaja suhtautuu valmentamiseen tieteenä. Hänen työskentelynsä etenee loogisesti ja hän terävä, mutta kylmä ihmissuhteissa. Hän haluaa käyttää uusia tekniikoita ja uutta tietoa valmennustyössään. Hän rakentaa urheilijoiden menestymistä järjestelmällisesti ja haluaa jakaa tietouttaan myös muille valmentajille. Järjestelmällinen valmentaja ei pysty luomaan hyvää joukkuehenkeä, koska valmentaja ei juurikaan näytä tunteitaan. (Tutko & Richards 1971, 15 -39.)

Hyvän valmentajan luonteenpiirteitä ei voi yksiselitteisesti määrittellä. Menestyvistä valmentajista löytyy kaikkia edellä kuvatuista valmentajatyypeistä. On muistettava, että valmennussuhteeseen vaikuttaa myös valmennettavan persoonallisuus. Joku tarvitsee onnistuakseen autoritaarisen, joku demokraattisen valmentajan jne. (Jansson 1982, 159.)

6.3 Valmennustyyli

Valmentajan toimimista ei säätele pelkästään se, millainen hän on valmentajatyypinä. Kuten valmentajatyypit, myös **valmennustyyli** voidaan jaotella eri luokkiin. Jaottelussani käytän pohjana Mosstonin ja Ashworthin (1984) jaottelua. He ovat jakaneet valmennustyyliä yhdeksään luokkaan. Esitän lyhyesti heidän käsitteisiään siitä, millaisia valmennustyyliä yleensä käytetään.

Komentotyylin valmentaja opettaa valmennettaviaan tekemään harjoitteet täsmällisesti valmentajan ohjeiden mukaan. Kasvatuksellisesti kysymyksessä on behavioristinen tyyli, jossa valmentaja antaa ärsyksen, johon urheilija vastaa mahdollisimman nopeasti. Valmentaja määrää, mitä tehdään ja näyttää tarvittaessa mallin. Valmennettava seura tarkasti ohjeita ja yrittää suorittaa tarkasti mallin mukaan. Komentotyyliin pääpaino on fyysisten ominaisuuksien kehittymisellä. Sosiaalista, kognitiivista ja emotionaalista puolta urheilijassa tämä tyyli ei kasvata. Kommunikaatio on yksipuolista ja arvioinnista vastaa vain valmentaja. (Mosston & Ashworth, 1984.)

"The practice style" on vaikea kääntää suomen kielelle, mutta kutsun sitä tässä **opettavaksi tyyliksi**. Siinä korostetaan toisaalta valmentajan, toisaalta urheilijan päätöksentekoa suorituksen aikana. Valmentaja ei ole yksin päätösten tekijänä. Tämä luo uudenlaisen suhteen sekä valmentajan ja urheilijoiden että urheilijoiden välille. Myös suhdetta urheilijan ja annetun tehtävän, harjoitteen, välillä pidetään tärkeänä. Tämä tyyli antaa uudet mahdollisuudet oppimiseen uudet tavoitteet toiminnalle. Valmentaja antaa kyllä suoritusohjeet, mutta urheilija(t) tekevät itse huomioita omasta toiminnastaan: ajoituksesta, suoritustavasta, paikasta, rytmistä, tauoista ja lopettamisesta. Valmennettava siis työskentelee itsenäisesti ja antaa valmentajalle mahdollisuuden tarkkaan suorituksen seuraamiseen ja sen pohjalta palautteen antamiseen. Erityisesti lasten harjoittelun ollessa kyseessä on valmentajan ennakkosuunnittelu tärkeää. Lapset eivät välttämättä osaa arvioida omaa toimintaansa ja ohjata sitä suoritusta tehdessään. (Mosston & Ashworth, 1984.)

Vastavuoroisuustyylin keskeisin idea on nopean palautteen saaminen suorituksesta. Se antaa mahdollisuuden virheiden nopeaan korjaamiseen. Tähän antaa mahdollisuuden toimintatapa, jossa toimitaan pareittain siten, että toinen pareista on suorittaja ja toinen suorituksen havainnoitsija. Edellä mainittuun tyyliin on erona vuorovaikutus toisen urheilijan kanssa. Havainnoitsija antaa parilleen välittömän palautteen ja toimii myös vuorovaikutuksessa valmentajan kanssa. Tämäkin valmennustyyli vaatii paljon suunnittelua ennen harjoituksia. Parien muodostamiseen on useita mahdollisuuksia ja oikean tavan löytäminen voi olla työlästä. Toisaalta etenkin lapset on hyvä totuttaa toimimaan useiden eri parien kanssa. Harjoitusten aikana valmentajalla on mahdollisuus tehdä runsaasti havaintoja harjoitustilanteesta, kun hänellä on monta "apuvalmentajaa" käytössään. Juniorijalkapallojoukkueessa, jossa on usein jopa yli kolmekymmentä pelaajaa harjoituksissa, tämä tyyli auttaa valmentajaa. Aivan nuorimpien junioriluokissa tyyli ei ole käyttökelpoinen. Pelaajat tarvitsevat nimenomaan aikuisen ohjausta. (Mosston & Ashworth, 1984.)

Itsearviointityylissä on vaikutteita sekä opettavasta että vastavuoroisuustyylistä. Urheilija tekee suoritukset kuten muidenkin tyylien valmennuksessa. Nyt oman suorituksen tarkkailun, vertailut ja päätökset niiden pohjalta tekeekin urheilija itse. Valmentajan rooli korostuu harjoitteen suunnittelijana, mutta harjoitteen jälkeen päätöksistä vastaa urheilija itse. Suoritusten jälkeen valmentaja kyselee itsearviointituloksista ja kokemuksista suoritusten aikana. Itsearviointityyli kannustaa urheilijaa itsenäiseen toimintaan. Opettava tyyli ja vastavuoroisuustyylit voivat olla hyvä tie matkalla itsearvioivaan harjoitteluun. Niiden käyttäminen ei kuitenkaan ole välttämätöntä ennen itsearviointityylin käyttämistä. Lasten valmentamisessa on aluksi varmasti vaikeuksia tätä tyyliä käytettäessä, mutta myöhemmin saatu etu maksaa kyllä vaivan ja vaikeudet. Kun lapseen luotetaan, se kasvattaa urheilussa ja sosiaalisessa kanssakäymisessä niin tärkeää itsetuntoa ja itseluottamusta. (Mosston & Ashworth, 1984.)

Yksilölliset erot huomioon ottava tyyli tarjoaa urheilijalle toiminnan hänen omalla tasollaan. Valmentaja suunnittelee harjoitukset siten, että urheilija voi valita itselleen sopivan tason. Tyyli antaa urheilijalle mahdollisuuden itseohjautuvaan toimintaan. Arvioinnin suorittaa valmennettava itse. Suoritusten jälkeen valmentaja päättää, millä tasolla urheilija jatkaa seuraavassa harjoitteessa. Lasten valmennuksessa tyyli antaa mahdollisuuden paljon puhutulle eriyttämiselle ja yksilöllisten erojen huomioimiselle. Se auttaa lasta saamaan onnistumisen elämyksiä ja kannustaa jatkamaan harrastustaan. (Mosston & Ashworth, 1984.)

Edelliset valmennustyyli ovat kattaneet fyysisen, sosiaalisen ja emotionaalisen puolen urheilijassa. Kognitiivisen sektorin ottaa huomioon **ohjattu keksiminen**. Se poikkeaa huomattavasti edellisistä valmennustyyleistä. Se perustuu Festingerin (1957) dissonanssiteoriaan. Valmennettavan tulee ylittää oivaltamisen kynnyksen. Sitä edeltää valmentajan esittämät kysymykset, jotka tuovat esiin oikean vastauksen. Lopputuloksena syntyy urheilijan oivallus, joka toteuttaa valmentajan asettaman tavoitteen. Erityisesti taitoa vaativissa lajeissa, kuten jalkapallossa tyyli on hyvä, kun analysoidaan etukäteen harjoiteltavaa taitoa. Valmentaja johdattelee pelaajat kysymyksillään käymään suorituksen läpi kohta kohdalta, minkä jälkeen

toteutetaan harjoite. Lasten valmennuksessa on tämä tyyli käyttökelpoinen erityisesti siksi, että valmennettava itse keksii miten suoritus tehdään ja miksi. Valmentajan on annettava palaute selkeästi urheilijalle ja ilmoitettava, milloin hän on ratkaissut tehtävän. (Mosston & Ashworth, 1984.)

Valmennustyyliillä on ratkaiseva vaikutus siihen, miten urheilun kasvatusvaikutukset lapsissa näkyvät. Jokainen tyyli sisältää hyviä ja huonoja puolia, mutta kasvatuksellisesti kovin autoritaarinen valmennustyyli tuskin tuo parhaita tuloksia. Tyylit, joissa valmennettavalle annetaan tilaa ja vastuuta, mutta ohjataan tiettyjen sääntöjen ja rajojen puitteissa, ovat tulleet yhä suosituimmiksi, kuten kasvatuksessa yleensäkin, esimerkiksi koulussa. Valmentaja ei ole ainoa henkilö, joka päättää siitä, miten urheilija toimii. Kun samantasoiset urheilijat opettavat ja ohjaavat toisiaan, he oppivat nopeammin kuin perinteisessä valmentaja-valmennettava -suhteessa (Taylor 1975, 115). Se antaa urheilijalle myös motivaatiota kehittyä edelleen.

Aikaisemmissa jalkapallovalmentajien kasvatusasenteita käsitelleissä tutkimuksissa valmentajat on jaettu neljään ryhmään: demokraattiset, kilpailulliset, kasvatukselliset ja radikaalit valmentajat. **Demokraattiset** valmentajat kuuntelevat pelaajia, vanhempia tai muita ihmisiä ja tekevät päätöksiä yhdessä heidän kanssaan. **Kilpailullisille** valmentajille on tärkeintä joukkueen menestyminen. **Kasvatuksellisen** tyylin valmentajat haluavat huolehtia pelaajien kasvusta ja kehityksestä sekä ymmärtävät urheilun kasvatusvaikutukset ja pitävät niitä tärkeinä. **Radikaalit** valmentajat kokeilevat valmentamiseen liittyviä uusia asioita.

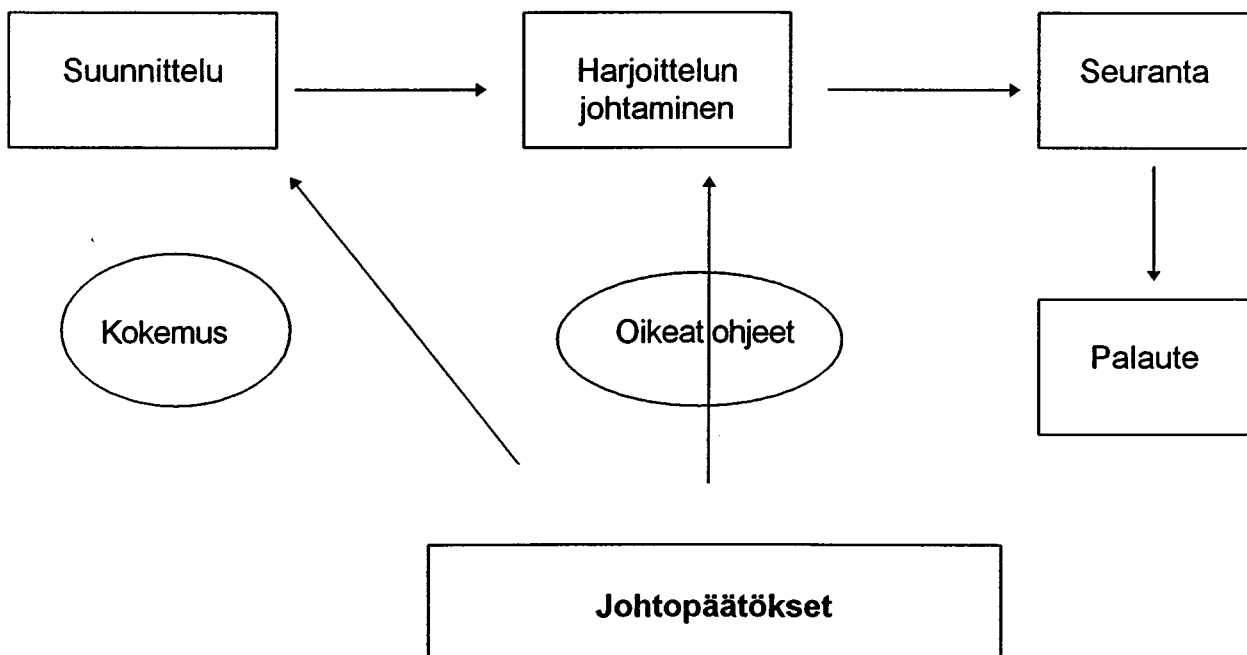
6.4 Valmentajan rooli ja tehtävät

Kantolan (1988, 220) mukaan "valmentaja vastaa urheilusuorituksissa tarvittavien fyysisten ja psyykkisten ominaisuuksien sekä taitojen kehittämisestä valmennuksen eri osa-alueilla." Nämä osa-alueet ovat:

- * perusominaisuuksien harjoittaminen
- * taitojen opettaminen ja hiominen
- * asenteiden kasvattaminen

Valmentajan päätehtävä on siis urheilijan auttaminen eteenpäin eri osa - alueilla. Siihen kuuluu eri osa - alueina johtaminen ja ohjaaminen. Sen lisäksi valmentajalle kuuluu paljon erilaisia tehtäviä, joissa urheilija ei ole toiminnan kohteena. Näitä ovat markkinointi, tiedotus, välineiden hankinta ja toiminnan kehittäminen. Usein, etenkin joukkuelajeissa valmentajan apuna on joukkueenjohtaja ja huoltaja, mikä auttaa valmentajaa keskittymään itse valmennustyöhön. (Kantola 1988, 220.)

Valmentajan rooli voidaan esittää kaaviona Kantolaa mukaillen:

Kuvio 3. Valmentajan rooli (Kantola 1988).

Kun kyseessä joukkueurheilu ja lapset tai nuoret sitä toteuttamassa, on valmentajalla muitakin rooleja. Sen lisäksi, että hän ohjaa ja opettaa, on monia muita tehtäviä hoidettavana.

Valmentaja asiantuntijana: Valmentajalla on oltava runsaasti tietoa ja kokemusta omasta lajistaan. Hänen on oltava perillä harjoitusmenetelmistä, fyysisestä ja psyykkisestä harjoittelusta jne. tavalla, johon urheilija voi luottaa. (Kantola 1988.)

Valmentaja huoltajana: Valmentajan on etenkin lapsiurheilussa oltava aikuinen, joka huolehtii ja auttaa tarvittaessa. Myös tässä on tärkeää, että urheilija voi luottaa valmentajaan. (Kantola 1988.)

Valmentaja esikuvana: Urheilijat, etenkin lapsena ja nuorena samastivat helposti johonkin aikuiseen ja pitävät tätä esikuvanaan. Usein tuo esikuva on valmentaja. Etenkin nuorimmat urheilijat tarkkailevat jatkuvasti, miten valmentaja käyttäytyy; puhuu, pukeutuu, näyttää esimerkkiä jne. Niinpä valmentaja on tässäkin suhteessa tärkeässä roolissa. (Kantola 1988.)

6.5 Urheilijan ja valmentajan suhde

Urheilijan ja valmentajan suhde on ainutkertainen. Sitä ei voida ulkoapäin määritellä eikä perustaa mihinkään teoriaan. Hyvän valmennussuhteen ylläpito vaatii työtä ja jatkuvaa mahdollisten ongelmien kartoitusta ja ratkaisua yhdessä. Kun on kysymys joukkueurheilusta, on valmentajalla kova työ ihmissuhteiden hoitamisessa.

Kuten jo edellä kävi ilmi, edellytys hyvälle suhteelle on **luottamus** valmentajan ja urheilijan välillä. Hyvän valmennussuhteen ylläpito vaatii suhteen hoitoa ja ongelmien tunnistamista ja ratkaisemista yhdessä. Hyvä luottamussuhde ilmenee hyvänä henkilökohtaisena kontaktina. Se parantaa urheilijan suoritusta ja käyttäytymistä eri tilanteissa. (Harre 1977, 29.)

Hyvään **kommunikaatioon** valmentajan ja urheilijan välillä kuuluu tiedon kulkeminen molempiin suuntiin. Etenkin arkaluontoisista asioista tulisi pystyä

puhumaan avoimesti, sillä ne aiheuttavat eniten ongelmia. **Ihmissuhteet** ja niiden hoito kuuluu näihin asioihin. Ihmissuhteiden hoitaminen ja **kehittäminen** on haastavaa erityisesti joukkueurheilussa, jossa erilaisista persoonista pitäisi koota yksi samansuuntaisesti ajatteleva joukkue. **Empatiolla** tarkoitetaan kykyä asettua toisen asemaan eli kykyä tuntea, miltä toisesta tuntuu. Lisäksi se sisältää kyvyn ymmärtää toisen ihmisen asenteita ja pyrkimyksiä. Urheilussa ja valmentamisessa se tarkoittaa sitä, että valmentaja, että valmentaja osoittaa ymmärrystä urheilijaa kohtaan siten, että urheilija huomaa sen ja pyrkii vielä parempiin suorituksiin. (Mutikainen 1985, 18.)

Urheilussa, kuten koulussakin, arvostelu on muuttunut **arvioinniksi**. Sanana arvostelu sisältää negatiivisen sävyn ja sen käyttöä onkin syytä välttää. Arvioitaessa urheilijan toimintaa on yritettävä nähdä pintaa syvemmälle. Arvioinnin on kohdistuttava tekemiseen, ei urheilijan persoonaan. Positiivisten asioiden painottaminen on oppimiselle edullista ja huonoa palautetta annettaessa olisi samalla rohkaistava urheilijaa. Arviointitaitojen kehittäminen onkin yksi valmentamisen tärkeimpiä tavoitteita.

Joukkuelajeissa valmentaja on avainasemassa rakentaessaan yksilöistä taidollisesti ja taktillisesti saumattomasti pelaavan yhdistelmän. Valmentajan työ on näin erittäin vaikeaa, sillä hänen on pystyttävä aistimaan samanaikaisesti koko ryhmänsä ja jokaisen yksilön tunteita. (Miettinen 1992, 25.) Iso-Ahola (1990) on Palloiluseminaarissa on koonnut eri tutkimuksissa löydetyt tärkeimmät periaatteet valmentajien ja pelaajien välisten suhteiden hyvälle hoidolle.

1. Ole kaveri ja ystävä
2. Ole rehellinen ja vilpitön.
3. Ole johdonmukainen ja itsepintainen.
4. Aseta korkeat tavoitteet.
5. Osoita käskysi oikeiksi.
6. Anna rakentavaa kritiikkiä.
7. Luo menestymisen tunne ja ilmapiiri.

Periaatteet ovat hyviä myös lasten ja nuorten valmentamista ajatellen. Ainoastaan tavoitteenasettelussa paljastuu se, että ohjeet on suunnattu enemmänkin aikuisten valmennukseen ja hyvien kilpailullisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuitenkin periaatteet ovat myös kasvatuksellisesti hyvät.

Iso-Ahola on koonnut myös vääriä valmennusstrategioita. Näissä kuvastuvat hyvin asiat, jotka ovat tärkeitä urheilun avulla kasvattamisessa. Kuitenkin niiden tiedostaminen auttaa myös kilpailullisella sektorilla.

1. "Meidän on voitettava!"
2. Päämäärien väärä asettelu
3. Syyllisyyden tunteen aiheuttaminen
4. Erotuomarin syyttäminen
5. Eri tavoin kohtelu
6. Harjoitus rangaistuksena

6.6 Suomen Palloliiton valmentajakoulutus

Yksi suomen Palloliiton johtavista periaatteista on: "Lasten valmennus ei ole nuorten valmennusta pienoiskoossa! Nuorten valmennus ei ole aikuisten valmennusta pienoiskoossa!" (Suomen Palloliitto 1995, 11.)

6.6.1 Lasten ja nuorten valmennus

Hyviin urheiluasuorituksiin päästään, jos perustaidot hankitaan lapsuus- ja nuoruusiässä. Valmennuksen tehtävänä on tukea ja edistää lasten ja nuorten yleistä liikunnallista sekä kilpailusuoritukseen tähtäävää kehitystä. Monipuolisen liikunnan avulla luodaan fyysiset edellytykset. Valmennuksen on oltava mukavaa, ja pelin oppimisessa on tapahduttava samalla kehitystä. **Lasten valmennuksessa**

onkin tärkeintä lasten oma kehittyminen, ei niinkään joukkueen sijoittuminen sarjataulukossa. Peliin asennoituminen ja yhteisöön sopeutuminen on myös tärkeimpiä tavoitteita. Kaiken kaikkiaan positiivisen suhtautumisen luominen urheilusuoritukseen sekä sosiaalisuuden kehittyminen ovat tärkeämpiä kuin pelillinen menestyminen. (Suomen Palloliitto 1995,1-10.)

Nuorten valmennus pohjautuu lasten valmennuksen periaatteille. Uudet teknis-taktiset tavoitteet on sopeutettava lisääntyneisiin fyysisiin kykyihin. Myös fyysinen harjoittelu alkaa vastata nuoren kasvun ja kehittymisen luomia parempia edellytyksiä. Nuorten valmennuksessa korostetaan sitä, että nuoret oppisivat toimimaan itsenäisesti ja ottamaan vastuuta, mistä on hyötyä nuoren persoonallisuuden kehittämisessä. On tärkeää, että pelit ja harjoitukset viedään läpi siten, että sekä loukkaantumiset, terveyshaitat että myös fyysiset ja sosiaaliset häiriöt pystytään mahdollisimman tarkasti estämään. **Valmennuksen tulisi lähteä lasten tarpeista ja sen tulee suuntautua kulloisenkin ikäryhmän kykyihin ja valmiuksiin.** (Suomen Palloliitto 1995, 1-10.)

Lasten ja nuorten valmennus vaatii tietämystä eri ikäkausien ja kehitysvaiheiden biologisista ja psykologisista mahdollisuuksista ja ehdoista. Ne on esitelty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1. Lasten ja nuorten ikäkaudet ja kehitysvaiheet

Vaihe	Pojat	Tytöt
Varhainen kouluikä	6 - 10 v	6 - 10 v
Esipuberteetti	10 - 12/13 v	10 - 11/12 v
Varhaispuberteetti	12/13 - 14/15 v	11/12 - 13/14 v
Varsinainen puberteetti	14/15 - 17/18 v	13/14 - 15/16 v

Varhaisessa kouluiässä valmennuksen ensisijaisena päämääränä on laajentaa lasten fyysisiä kykyjä mitä moninaisimpiin liikuntamuotoihin, joiden pohjalta jalkapalloilulle ominaiset toiminnot on helpompi oppia. Mitä enemmän lapset harrastavat liikuntaa eri muodoissa, sitä helpommin he oppivat pelaamaan jalkapalloa. Niinpä jalkapalloharjoituksissa ei harjoitella pelkästään lajiharjoittelua, vaan paljon muutakin. Pääpaino on kuitenkin jalkapallon harjoittamisella. (Suomen Palloliitto 1995, 11-16.)

Esipuberteettivaiheessa lapsi yleensä saavuttaa tasapainon pituuskasvun ja painon suhteen. Ruumiillinen sopusuhtaisuus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kehittää vaikeita liikemalleja. Teknisten lajitaitojen kehittäminen on tässä vaiheessa välttämätöntä, jotta pelaamisessa säilyisi mielekkyys. Niinikään nopeuden, notkeuden ja liikkuvuuden kehittäminen on tärkeää. Pohjana uusien asioiden oppimiselle on aikaisemmin saatu laaja pohja erilaisen liikunnan parissa. Esipuberteettivaihe on paras oppimisvaihe, sillä oppimis- ja tiedonhankkimiskyky ovat parantuneet. (Suomen Palloliitto 1995, 11-16.)

Varhaispuberteettivaiheessa nuorten yksilölliset ominaisuudet ovat eriytyneet jo melkoisesti. Pituuskasvussa on eroja ja tyypillistä on ailahtelevuus ylivoimakkaan tahdon ja avuttomuuden tunteen välillä. Tässä vaiheessa on tärkeää, että valmennus tarjoaa nuorille erilaisia harjoitteita. On selvää, että kaikille ei voi tarjota samoja harjoitteita. Tähän vaiheeseen kuuluu myös kilpailutoiminnan lisääntyminen. Tähänkin on valmennuksessa kiinnitettävä huomiota. (Suomen Palloliitto 1995, 11-16.)

Varsinaisen puberteettivaiheen aikana on jälleen erittäin hyvät oppimis- ja suoritusedellytykset. Harjoittelu tehostuu ja sen määrä kasvaa. Valmiudet teknis-taktiseen kehittymiseen ja samanaikaisesti fyysisen kuormituksen lisäämiseen ovat suurimmillaan. Nuoret pääsevät myös eroon varhaispuberteettivaiheen epävarmasta ja häilyvästä käyttäytymisestä. (Suomen Palloliitto 1995, 11-16.)

Suomen Palloliiton nuorisotoiminnasta ja valmennuksesta vastaavat tahot ovat hyvin ottaneet huomioon lapsiurheiluun liittyvät tärkeät asiat. Palloliiton

periaatteissa on lasten ja nuorten biologis-psykologiset kehitysvaiheet otettu hyvin huomioon. Valmennus on hyvin sopusoinnussa myös Palloliiton kasvatustavoitteiden kanssa. Tätä tukee Kansainvälisen jalkapalloliiton käyttämä nimikekäytäntö, jossa lapsi- ja nuorisjoukkueita kutsutaan yhtenäisesti eri nimikkeillä. (Suomen Palloliitto 1995, 11-16.)

Taulukko 2. Suomen Palloliiton ikäluokkajaottelu

Pojat		Tytöt	
J -pojat	Alle 7 v		
I -pojat	7 v		
H -pojat	8 v		
G -pojat	9 v		
F -pojat	10 v		
E -pojat	11 v	E -tytöt	11 -12 v
D -pojat	12 v	D -tytöt	12 v
C -pojat	13 -14 v	C -tytöt	13 -14 v
B -pojat	15 - 16 v	B -tytöt	15 -16 v
A -pojat	17 -19 v		

7. AIKAISEMPIEN TUTKIMUKSIEN TULOKSIA

Lasten urheiluun alettiin kiinnittää enemmän huomiota 1980-luvulla, kun huomattiin urheilun negatiiviset vaikutukset lapsiin ja nuoriin. Mutikainen (1985, 67-69) toteaa tutkimuksessaan, että jalkapallovalmentajat ovat vähemmän kilpailullisia kuin esimerkiksi jääkiekossa ja muissa palloilulajeissa. Mutikainen peräänkuuluttaa valmentajakoulutusta ja tutkimusta kouluteteujen ja kouluttamattomien valmentajien välillä. Myös Kurki ja Lindholm (1988) kiinnittivät huomiota valmentajien koulutukseen. Siinä pitäisi huomioida paremmin kasvatukselliset ja pedagogiset näkökulmat. Tutkimuksessa löydettiin neljä kasvatusasenteiltaan erilaista valmentajatyyppeä: kasvatuksellinen, kilpailullinen, demokraattinen ja radikaali kokeilija. Asenteiltaan kilpailullisimmat valmentajat olivat itse kauan ja korkeimmilla tasoilla pelanneita valmentajia. He olivat saaneet myös korkeimmat valmentajakoulutukset. Kasvatukselliset valmentajat taas olivat saaneet vähemmän valmentajakoulutusta. Demokraattiset valmentajat olivat saaneet korkeamman valmentajakoulutuksen, mutta olivat usein opiskelleet kasvatustieteellisiä aineita. Radikaaleimpia valmentajia olivat kokemattomat valmentajat. (Kurki & Lindholm, 1988.)

Samanlaista jaottelua valmentajatyypeissä käytti myös Isaksson (1989). Hän toteaa tutkimuksessaan Rauman juniorivalmentajien olevan asenteiltaan melko positiivisia. Valmentajakoulutuksella ja kokemuksella oli selvä yhteys kasvatusasenteiden positiivisuuteen.

Ojansivu (1992, 55) laatiessaan valmentajien kasvatustavoitemittaria toteaa, että kaikki valmentajat asettavat itselleen kasvatustavoitteita ainakin jossain määrin. Tämä kertoo valmentajien myönteisestä asennoitumisesta kasvatuksellisiin asioihin valmennustyössään. Heinämäen ja Hämäläisen (1989, 103) mukaan valmentajia ei yksinomaan voi syyttää kasvatuksellisten asioiden laiminlyönnistä valmennuksessa. Seurat ovat usein syyäpäitä tähän, sillä ne odottavat urheilullisia tuloksia nopeassa aikataulussa.

Ijäs (1992) tutkiessaan kasvatusta osana juniorivalmennusta jalkapallossa peräänkuulutti Suomen Palloliiton koulutuksen kehittämistä kasvatusta painottavaan suuntaan. Näin on myös tapahtunut. Palloliitto on julkaissut myös kirjallisuutta, oppaita ym. aiheesta. Ijäs toteaa myös, että seurojen tulisi konkreettisemmin asettaa tavoitteita toiminnalleen ja juniorityölleen päämääräänä on saada pelaajia omaan edustusjoukkueeseen usein siksi, että rahaa ei kuluisi pelaajien ostamiseen. Myös yleisön mielipiteitä toki kuunnellaan. Nyt tavoitteita, etenkin kasvatuksen osalta, asettaa yhteiskunta ja Palloliitto, kuten tässä tutkimuksessa korostetaan. Olisi hyvä, jos annettujen raamien mukaan tavoitteenasettelua tehtäisiin myös seurassa. Se selkiinnyttäisi valmentajien toimintaa. Ijäksen mukaan valmentajan tulisi omata pelikokemusta. Hän toivoi mukaan lisää naisnäkökulmaa valmennuksellisiin asioihin. Myös kentän laidalla huutavat vanhemmat ja heidän suhtautumisensa esimerkiksi erotuomariin kiinnitti Ijäksen huomiota.

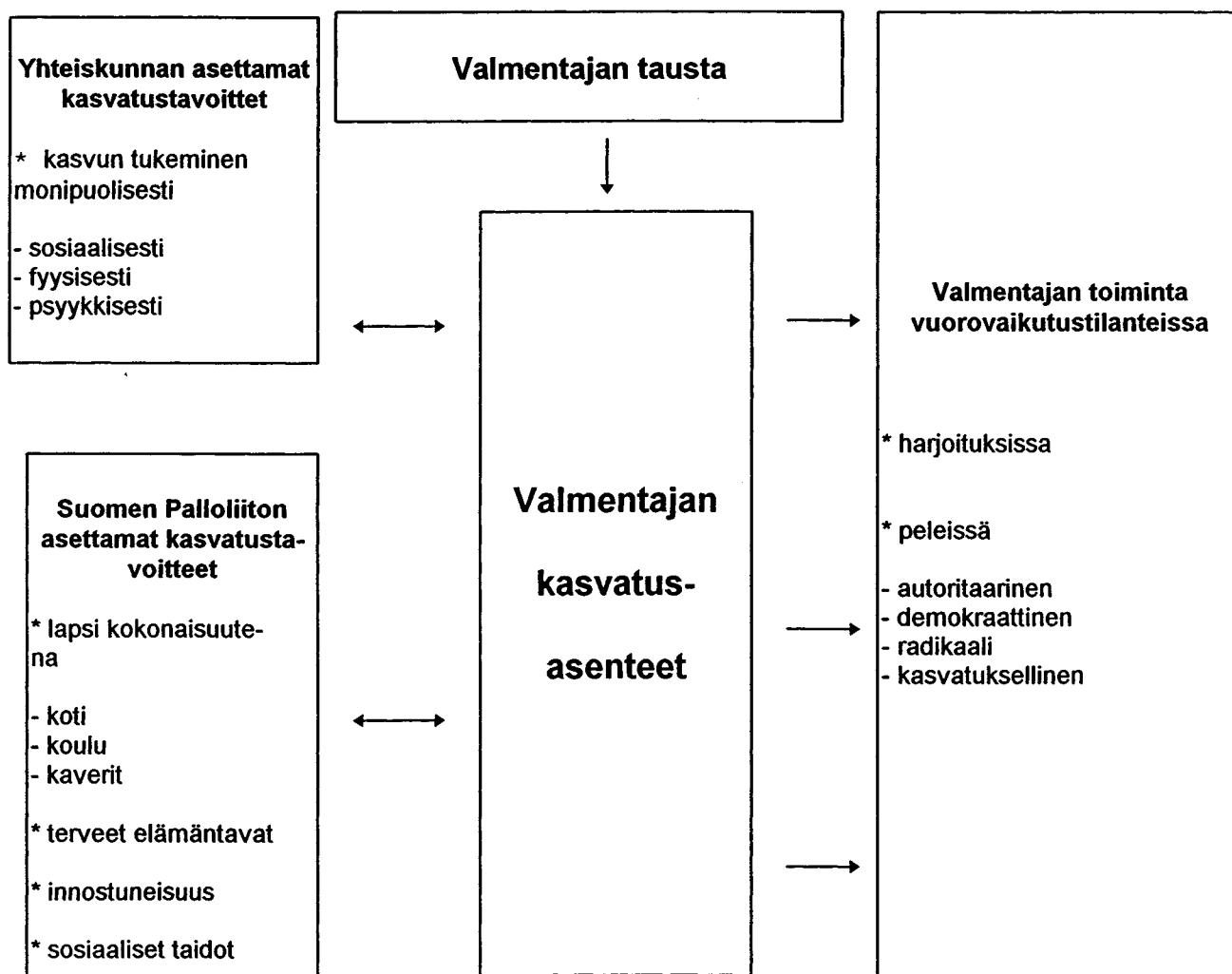
Ikä on tärkeä tekijä valmentajan kasvatuksellisuudessa. Mäenpään & Kulmalan (1989) mukaan 25 - 34 -vuotiaat ovat kasvatuksellisimpia valmentajia. Miesten ja naisten välillä erot olivat hyvin vähäiset. Yleisurheilun nuorten valmentajia tutkiessaan Jänisoja (1995) totesi, että valmentajat tiedostavat vastuunsa kasvattajina, ongelmana on usein suuret ryhmät ja valmentajien puute.

Yllättävä on Villasen (1993, 46) tutkimustulos, jossa hän toteaa judovalmentajien antavan harvoin kasvatuksellisia ohjeita valmennettavilleen. Kyseessä on kuitenkin tiukkaan kuriin ja kunnioitukseen perustuva laji.

Edelliseen liittyen voidaankin sanoa, että joukkuelajit ovat kasvattajina hyviä juuri siksi, että niissä toimiminen vaatii sosiaalisuutta. Joukkueen ja seuran piirissä on lukuisia henkilöitä, joiden kanssa toimiminen vaatii monia ja nimenomaan erilaisia taitoja kommunikoida ja tehdä ratkaista ongelmia.

8. TUTKIMUSASETELMA

Tutkimusasetelman tarkoituksena on selvittää tutkimuksen käsitteiden väliset yhteydet. Tutkimusasetelmassa oletetaan valmentajan taustalla olevan yhteyttä hänen kasvatusasenteisiin ja näin myös toimintaan harjoituksissa ja peleissä. Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää sitä, miten valmentajien kasvatusasenteet vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton asettamia kasvatusavoitteita.

Kuvio 4. Tutkimusasetelma

9. TUTKIMUSONGELMAT

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteita sekä niiden suhdetta kasvatustavoitteisiin. Tutkimuksessa on kolme pääongelmaa, joista toisessa alongelmia.

Ongelmat ovat:

1. Millaisia ovat juniorivalmentajien kasvatusasenteet?
2. Onko valmentajan taustalla yhteyttä kasvatustavoitteisiin?
 - 2.1 Onko iällä yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
 - 2.2 Onko ammatilla tai koulutuksella yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
 - 2.3 Onko valmentajakoulutuksella yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
 - 2.4 Onko valmentajakokemuksella yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
 - 2.5 Onko valmentajan omalla urheilu-uralla yhteyttä hänen kasvatustavoitteisiinsa?
 - 2.6 Onko valmennettavan joukkueen pelajien iällä yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
 - 2.7 Onko lasten olemassaololla ja urheiluharrastuksilla yhteyttä valmentajan kasvatustavoitteisiin?
3. Miten juniorivalmentajien kasvatustavoitteet vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton asettamia kasvatustavoitteita?

10. TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

10.1 Mittarin laadinta

Asenteita mitattaessa on selvitettävä, mikä on ärsykkeenä toimiva asenneobjekti ja miten henkilö reagoi ärsykkeeseen. Asenteita on tutkittu yleensä kielellisistä reaktioista. Mittaamista varten kehitetyissä mittareissa olevat asenneväittämät eivät saa olla tosiasialauseita, joihin on olemassa oikea tai väärä vastaus. Vastausten on pohjauduttava henkilön mieltymyksiin ja tunnereaktioihin. (Eskola 1966, 173 -176; Hirsjärvi 1982, 18.)

Tutkimuksen ongelmiin vastaamiseksi käytettiin mittarina kyselylomaketta. Kyselylomakkeen käyttö mittarina oli perusteltua, sillä valmentajat asuvat ympäri Kaakkois - Suomen piiriä ja oli näin helpointa tavoittaa postitse. Kyselylomakkeella tapahtuva haastattelu on myös kohtuullisen edullinen tapa. Mittarin lomake perustuu aikaisemmissa tutkimuksissa käytettyihin kyselylomakkeisiin (mm. Mutikainen 1985, Isaksson 1989, Kurki & Lindholm 1989). Kyselylomake jakaantuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa esitetään valmentajien taustoihin liittyviä kysymyksiä. Kysymyksiä on kymmenen. Toinen osa sisältää asenneväittämiä valmentajan valmennustoimintaan liittyen. Osioita on 48 kpl.

Kyselylomaketta on testattu aikaisempien tutkimuksien yhteydessä ja itse tutkimuksissa se on toiminut hyvin. Itse testautin lomakkeen kahdella juniorivalmentajalla. Muutamia sanamuotoja muutettiin esitestauksen jälkeen.

10.2 Muuttujat ja niiden mittaaminen

Tutkimuksen ongelmiin liittyvät muuttujat ryhmitellään ja operationalisoidaan seuraavasti:

Taulukko 3. Muuttujien operationaaliset vastineet

Muuttujat	Operationaalinen vastine
<i>Riippuvat muuttujat</i>	
Valmentajien kasvatusasenteet	5 -portainen Likert -asteikko
<i>Riippumattomat muuttujat</i>	
Sukupuoli	Kyselymenetelmä
Ikä	-"-
Ammatti	-"-
Peruskoulutus	-"-
Valmentajakoulutus	-"-
Oma pelikokemus	-"-
Valmentajakokemus	-"-
Viime vuoden junioriluokka	-"-
Lasten lukumäärä	-"-

10.3 Tutkimuksen kohderyhmä ja aineiston keruu

Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla. Tutkimuksen perusjoukon muodostivat Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajat, jotka vuonna 1997 valmensivat C -nuoria (14 v) tai sitä nuorempia junioreita. Vanhempien juniorien valmentajien valmennuksessa korostuu kilpailulliset asenteet huomattavasti enemmän, mikä olisi vääristänyt tuloksia. Näin kysely rajattiin koskemaan nuorempien juniorien valmentajia.

Kyselylomakkeet (liite 1) lähetettiin valmentajille kotiin 23.1.1998. Ensimmäiseen palautuspäivään, 15.2. mennessä 84 valmentajaa palautti kyselyn. Vas-

taamatta jättäneille lähtettiin muistutus, minkä jälkeen 110 valmentajaa oli palauttanut kyselyn. Perusjoukkoon kuului 198 valmentajaa. Palautusprosentiksi muodostui näin 55,6 %, mitä voidaan pitää kohtuullisen hyvänä postitse tapahtuvassa kyselyssä.

10.4 Aineiston käsittely

Kaikki tilastolliset analyysit suoritettiin käyttäen SPSS -tilastomenetelmää. Käytetyt menetelmät käyvät ilmi taulukosta 4. Kasvatusasenteita koskeva tilastollinen aineisto koostui viisiportaisesta Likert -asteikosta (1= täysin samaa mieltä, 2= samaa mieltä, 3= en osaa sanoa, 4= eri mieltä, 5= täysin eri mieltä). Kyselylomakkeen kielteiset väittämät (M4, M14, M17, M23, M24, M25, M27, M29, M31, M32, M33, M34, M38, M40) on käännetty siten, että kaikki tilastollisissa analyysissa mukana olleet muuttujat olivat sisällölliseltä tulkinnaltaan samansuuntaisia.

Perusmenettelynä aineiston käsittelyssä on käytetty faktorianalyysia. Leskisen & Kuusisen mukaan (1991) faktorianalyysia voidaan käyttää käyttäytymistieteissä mm. silloin, kun

1. halutaan kuvata joukko muuttujia pienemmällä joukolla uusia faktorimuuttujia, jolloin on kysymys uuden kuvailusysteemin muodostamisesta,
2. pyritään kartoittamaan teoreettisesti rajoitetun alueen peruslottuvuuksia sekä laatimaan näiden ulottuvuuksien tutkimukseen soveltuvia mittareita ja
3. halutaan karsia suuri muuttujajoukko harvalukuisemmiksi peruslottuvuuksiksi muilla keinoin suoritettavaa jatkoanalyysia varten

Tässä tutkimuksessa faktorianalyysia käytettiin pelkistämään suuri määrä muuttujia samaa taustalla olevaa ulottuvuutta mittaaviksi faktoreiksi. Se tapahtui karsimalla osa muuttujista ja muodostamalla näin uusi kuvailusysteemi. (liite 7).

Ryhmien välisien erojen tarkasteluun on käytetty Studentin t-testiä ja Scheffen testiä. Tarkoituksena oli tutkia onko eri taustaryhmien välillä eroja kasvatustavoitteiden muodostumisessa. Menetelmien käytön tarkemmat perustelut esitellään asianomaisissa tuloslukuissa.

Taulukko 4. Tutkimuksessa käytetyt tilastolliset menetelmät ja niiden käyttötarkoitus

Menetelmä	Käyttötarkoitus
frekvenssit, prosentit, keskiarvot, keskihajonnat	* muuttujien kuvailu
faktorianalyysi	* muuttujajoukkojen rakenteen selvittäminen
t-testi Scheffen testi	* ryhmien välisten erojen testaaminen
Cronbachin alfa	* reliabiliteettien testaus

Seuraavassa taulukossa esitellään tutkimusongelmat ja analyysimenetelmät, joilla tutkimusongelmiin on haettu vastausta.

Taulukko 5. Aineiston analyysimenetelmät tutkimusongelmittain

Tutkimusongelma	Muuttujat	Analyysimenetelmät
1. Millaisia ovat juniorivalmentajien kasvatusasenteet?	M1-M48	Faktorianalyysi Suorat jakaumat Ristiintaulukointi
2.1. Onko iällä yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 IKA	Faktorianalyysi Ristiintaulukointi
2.2. Onko ammatilla tai koulutuksella yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 AMM, PK	Faktorianalyysi Studentin t-testi Varianssianalyysi Ristiintaulukointi
2.3. Onko valmentajakoulutuksella yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 VKOUL	Faktorianalyysi Studentin t-testi Ristiintaulukointi
2.4. Onko valmentajakokemuksella yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 VK	Faktorianalyysi Varianssianalyysi Ristiintaulukointi
2.5. Onko valmentajan omalla urheiluharrastuksella yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 HV, OPK	Faktorianalyysi Studentin t-testi Ristiintaulukointi
2.6. Onko valmennettavan joukkueen pelaajien iällä yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 K97	Faktorianalyysi Varianssianalyysi Ristiintaulukointi
2.7. Onko lapsien olemassaololla yhteyttä valmentajan kasvatusasenteisiin?	M1-M48 LLKM	Faktorianalyysi Studentin t-testi Ristiintaulukointi
3. Miten juniorivalmentajien kasvatusasenteet vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palliliiton kasvatustavoitteita	M14, M19, M23, M24, M26, M29, M32, M35, M37, M39, M44, M45, M46, M47	Suorat jakaumat

11. TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen tulosten tulkinnan ja yleistettävyyden vuoksi on aiheellista selvittää tulosten luotettavuus, joka voidaan jakaa pysyvyydeksi eli reliabiliteetiksi ja pätevyudeksi eli validiteetiksi. Toimenpiteet, jotka selventävät mittarin kysymyksiä, ohjeita ja yhtenäistävät mittaustilanteita, lisäävät mittauksen luotettavuutta. Pysyvyys on sitä korkeampi, mitä vähemmän sattumanvaraiset tekijät vaikuttavat tulokseen. Mittari on sitä pätevämpi, mitä paremmin se mittaa sitä mitä on tarkoituskin mitata. (Eskola 1975, 77-80; Vahervuo & Kalimo 1975, 155.)

11.1 Reliabiliteetti

Hirsjärven (1983, 159-160) mukaan reliabiliteetti osoittaa mittarin, mittauksen, mittauskohteen ja mittaustulosten pysyvyyttä eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Mittaus on sitä reliabelimpi, mitä vähemmän siihen liittyy satunnaisvirheiden aiheuttamaa vaihtelua. Satunnaisvirhe lisää yleensä muuttujan varianssia ja alentaa sen korrelaatiota muihin muuttujiin nähden. Toisaalta tietyt mitattavat muuttujat koostuvat muuttujien todellisista arvoista ja mittausvirheestä. Satunnaisvirheitä voi esiintyä esimerkiksi muisti- tai huolimattomuusvirheiden vuoksi. Täten reliabiliteetti voidaan määritellä todellisen varianssin suhteeksi havaitusta varianssista. (Valkonen 1984, 53-54, 74).

Kerlinger (1976, 442-455) käyttää reliabiliteetista nimityksiä pysyvyys, ennustettavuus, yhtenäisyys, täsmällisyys, luotettavuus ja riippumattomuus. Nämä käsitteet kuvaavat sitä, mitä reliabiliteetilla tavoitellaan. Vaikka reliabiliteetti ei olekaan mittauksen tärkein ominaisuus, se on kuitenkin hyvin

merkittävä piirre mittauksessa. Korkea reliabiliteetti ei takaa hyviä tieteellisiä tuloksia, mutta niitä ei myöskään saavuteta ilman sitä. Näinollen reliabiliteetti on tulosten kannalta välttämätön.

Käytännössä reliabiliteetin mittaaminen perustuu reliabiliteetin toiseen määritelmään, jossa reliabiliteettikerroin osoittaa kahden toisistaan riippumatta suoritettujen mittausten tulosten korrelaatiota. Reliabiliteettia voidaan mitata rinnakkais- ja uusintamittauksen avulla. Rinnakkaismittauksella tarkoitetaan sitä, että samaa ominaisuutta tai asiaa kysytään eri muodoissa. Reliabiliteetin toteamiseksi on olemassa myös puolitusmenetelmä, jossa mitataan todellisen ja havaitun varianssin suhdetta reliabiliteettikertoimien avulla. Puolitusmenetelmässä mittari jaetaan kahteen osaan ja näiden osien välille lasketaan korrelaatio, joka ilmaisee mittarin sisäisen johdonmukaisuuden. Tämä menetelmä on kuitenkin karkea ja hankalakäyttöinen, joten se on jäämässä käytöstä pois. Parhaalta asteikon sisäisen reliabiliteetin mitalta näyttää Cronbachin alfa-kerroin. (Valkonen 1984, 57-58; Hirsjärvi 1983, 58-59.) Cronbachin alfa-kerrointa on käytetty myös tässä tutkimuksessa.

Kuten edellä on esitetty, asennemittarina on käytetty kyselylomaketta, jossa on 48 kasvatusasenteita mittaavaa osiota. Mittarin luotettavuutta tarkasteltiin Cronbachin alfa -kertoimen avulla. Jotta aineisto olisi tiiviimpi ja yhtenäisempi ja muuttujien määrä suhteessa otoskokoon (N=110) käyttökelpoinen joitakin osioita poistettiin osiaanalyysin jälkeen. Mittauksen Cronbachin alfa -kertomiksi tuli näin .86, mikä kertoo mittarin olevan käyttökelpoinen. Kaiken kaikkiaan tässä tutkimuksessa käytettyä kyselylomaketta voidaan pitää luotettavana.

11.1.1 Asennemittauksen luotettavuus faktoripistemuuttujittain

Tässä osiossa tarkastelemme reliabiliteetteja kasvatusaennemittauksessa faktoripistemuuttujaryhmittäin.

Taulukko 6. Asennemuuttujien reliabiliteetit faktoripistemuuttujaryhmittäin

Faktoripistemuuttuja	Osiot muuttujittain	α
<i>fac1 - kilpailullisuus</i>	M17, M27, M29, M34, M25, M40, M14, M4, M47, M22, M35	.81
<i>fac2 - kasvatuksellisuus</i>	M21, M16, M26, M30, M3, M9, M18, M38, M7, M11	.73
<i>fac3 - demokraattisuus</i>	M33, M43, M37, M23, M45	.64
<i>fac4 - vastuu</i>	M46, M32, M8, M28, M36	.55

11.2 Validiteetti

Tyydyttävien tutkimustulosten saavuttamiseksi ei yksinään riitä se, että mittari on riittävän reliaabeli, vaan sen tulee saavuttaa myös riittävä validiteetti. Mittauksen validiteetti eli pätevyys voidaan määrittellä mittauksen kyvyksi antaa tietoja siitä, mitä halutaan mitata. Validiteetti voidaan määrittellä toisaalta myös todellisen ja havaitun arvon väliseksi korrelaatioksi. Validiteetin puute aiheuttaa tutkimuksessa sen, että havaittujen muuttuja-arvojen korrelaatiot muihin muuttujiin tulevat erilaisiksi kuin virheettömän mittarin korrelaatiot olisivat olleet. (Karma 1983, 56; Valkonen 1984, 67-69, 74.)

Validiteetti voidaan jakaa sekä ulkoiseen eli empiiriseen että sisäiseen eli teoreettiseen validiteettiin. Ulkoinen validiteetti liittyy tutkimuksen yleistettävyyteen; mihin edustajajoukkoon ja asetelmaan tutkimus voidaan yleistää (Kari & Huttunen 1988, 68).

11.2.1 Tutkimusasetelman validiteetti

Tutkimuksen validiteettiin vaikuttaa se, että vastaajat arvioivat itse omaa käyttäytymistään. Vastaukset voivat olla kaunisteltuja ja vastaaja saattaa pyrkiä vastaamaan sen suuntaisesti, mitä hän olettaa arvioijien odottavan tai mitä koetaan sosiaalisesti hyväksyttävänä. (Soininen 1991, 78.) Kyselyyn vastaajien henkilöllisyyttä ei missään vaiheessa tiedusteltu. Kyselylomakkeen postituksessa käytetyt kirjekuoret numeroitiin, jotta mahdolliset muistutukset voitaisiin lähettää niille, jotka eivät ole lähettäneet vastauksiaan. Koska henkilöllisyyttä ei tarvinnut paljastaa, voidaan olettaa vastausten olevan totuudenmukaisia.

Sisäinen validiteetti tarkoittaa koeasetelman kelvollisuutta tutkittavan ongelman kannalta. Tutkimuksen sisäiselle validiteetille aiheuttavat uhkaa mm. väsymys, nälkä ja muut vireystilan muutokset. Myös kyselyihin väsyminen ja liian tuttu kysely saattavat vaikuttaa vastauksiin. Nämä kehysmuuttujat saattavat vaikuttaa tuloksiin. (Kari & Huttunen 1988, 68 - 69.) Soinisen (1991, 84-85) mielestä kyselyaineistossa harhaa saattavat aiheuttaa seuraavat seikat:

1. Annetun kirjallisen vastauksen ja todellisuuden vastaavuus. Esimerkiksi vastaaja kokee kysymyksen arkaluontoisena eikä tästä syystä vastaa todenmukaisesti.
2. Kirjallisen ilmauksen ja ajatuksen vastaavuus. Tähän vaikuttaa se, kuinka syvällisesti vastaajat pohtivat kysymyksiä ja kuinka tärkeäksi itsensä kannalta he kokevat tutkittavan asian.
3. Kirjallisen ilmauksen ja käyttäytymisen vastaavuus. Tähän puolestaan on yhteydessä se, millaisia omakohtaisia kokemuksia vastaajalla on tutkittavasta asiasta, ts. miten läheiseksi hän asian kokee.

Tutkimuksen ajankohdaksi valittiin alkuvuosi, tammi-helmikuu. Edellinen kausi ja sen tulokset olivat vielä mielessä, mutta uusi kausi ei ole vielä täydellä vauhdilla käynnissä. Vastaamiseen ei myöskään vaikuta juhlapyhät. Vastaamisolosuhteet pyrittiin näin järjestämään rauhallisiksi ja kiireettömiksi. Kyllästymistä ja keskittymiskyvyn vähenemistä yritettiin välttää siten, että kysymyksiä ei ole liikaa.

Sisällön validiteetti on hyvä silloin, kun mittari mittaa tutkimuksen kaikkia osa-alueita. Tässä tutkimuksessa kasvatustasenteita tutkittiin 48 muuttujalla. Näiden muuttujien voidaan katsoa kattavan tutkimuksen kaikki osa-alueet.

Yhteenvetona todettakoon, että aineisto edustaa oikein itseään, eli tuloksia voidaan pitää reliaabeleina ja valideina. Tutkimuksella on myös tarpeeksi ulkoista luotettavuutta, koska tutkimukseen osallistuneiden määrä oli riittävän suuri suhteessa perusjoukkoon. Tämän johdosta tuloksia on pidettävä yleistämiskelpoisina tutkimuksen kohdejoukkoon.

12. TUTKIMUKSEN TULOKSET JA TULOSTEN TARKASTELU

12.1 Taustatietoja valmentajista

Tutkimuksen koehenkilöiksi valittiin ne Suomen Palloliiton Kaakkois-suomen piirin juniorivalmentajat, jotka vuonna 1997 valmensivat C-nuoria (15 v) tai sitä nuorempia pelaajia. Mitään otantamenetelmää ei siis käytetty, eikä tutkimuksessa voida puhua otoksesta, vaan kyseessä on kokonaistutkimus. Tutkimuksen perusjoukkoon kuului 198 valmentajaa, joista 110 palautti kyselylomakkeen. 110 oli näin tutkimusaineiston koko. Se on 55,6 % perusjoukon koosta. Vastaajista yhtä lukuunottamatta kaikki oli miehiä.

Homogeenisuusongelma toistuu myös faktoreiden osalla. Muuttujien hajonnat ovat melko pieniä. Ristiintaulukointia varten tutkimukseen osallistuneet valmentajat on jaettu kahteen suunnilleen yhtäsuureen asennemittausryhmään faktoripisteiden perusteella. Näiden ryhmien avulla olen pyrkinyt tutkimuksessani tarkentamaan t-testeissä ja yksisuuntaisissa varianssianalyyseissä saamiani tuloksia. Ryhmät ovat "samaa mieltä" ja "eri mieltä" -nimiset. Jako antoi mahdollisuuden erojen löytämiseen.

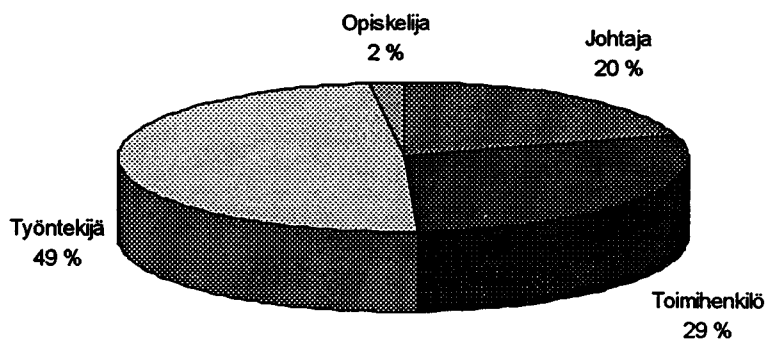
Kyseinen ryhmittely yleensä tutkimuksen tekemisessä on kyseenalaista. Tässä tutkimuksessa olen pyrkinyt erityisesti kartoittamaan jalkapallovalmentajien kasvatusasenteita, jotka osittautuivat hyvin yhdensuuntaisiksi tutkimukseen osallistuneiden ollessa ryhmältäänkin hyvin homogeenisia taustamuuttujien (ikä, koulutus, valmentajakoulutus, ammatti, pelikokemus, valmentajakokemus, omat lapset) suhteen (ks. ao. taulukot ja kaaviot). Em. ryhmittelyllä saatiin aikaiseksi kaksi toistensa vastakohtaryhmää (samaa mieltä ja eri mieltä), jotka paljastavat mahdolliset pienetkin erot ko. asenteissa.

Nuorin kyselyyn vastannut oli 20 -vuotias ja vanhin 61 -vuotias. Valtaosa valmentajista kuului ikäryhmään 31 - 41 vuotta.

Taulukko 7. Valmentajien ikäjakauma

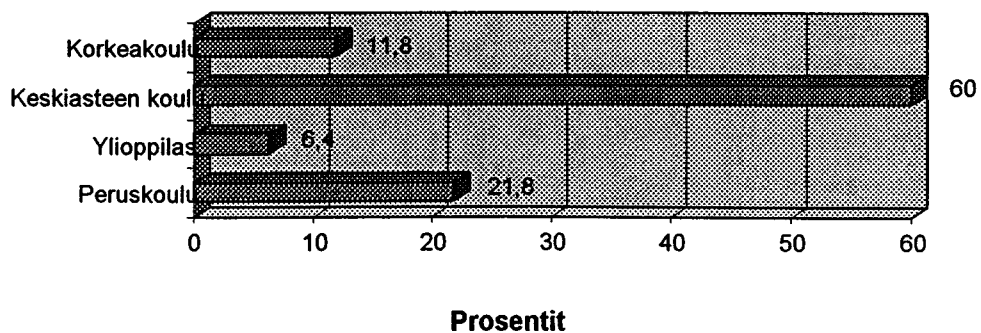
Ikä	n	%
alle 30	8	7,3
31 - 45	84	76
yli 45 v.	18	16
Yhteensä	110	100

Selvästi suurin osa vastaajista oli ammattiryhmältään työntekijöitä. Opiskelijoita oli kaksi ja johtajia vähemmän kuin toimihenkilöammateissa.

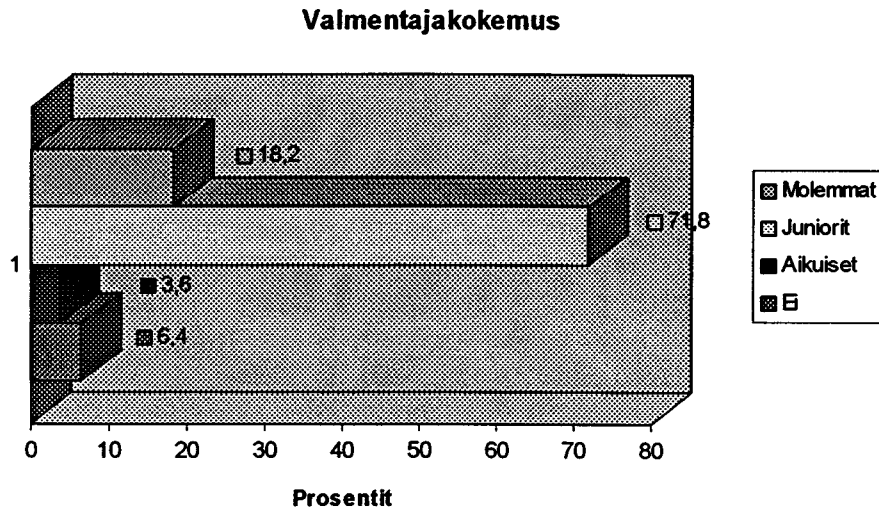
Kuvio 5. Valmentajien ammattiryhmät

Kuten seuraava kuvio osoittaa, suurin osa valmentajista oli saanut keskiasteen koulutuksen. Yllättävän paljon joukossa on myös pelkän peruskoulutuksen ja ylioppilastutkinnon suorittaneita.

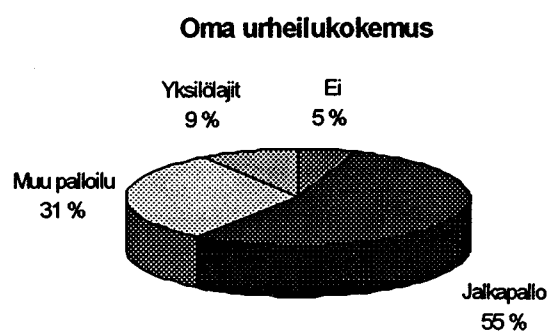
Kuvio 6. Valmentajien peruskoulutus

Suurin osa juniorivalmentajista oli valmentanut aikaisemminkin junioreita. Pelkästään miehiä aikaisemmin valmentaneita oli valmentajista vain 3,6 %.

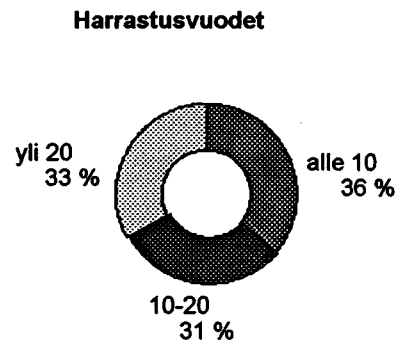
Kuvio 7. Valmentajakokemus

Yli puolet valmentajista oli aikaisemmin harrastanut itse jalkapalloa. Myös muut palloilulajit ovat olleet suosittuja valmentajien keskuudessa. 5 % valmentajista ei ollut harrastanut lainkaan urheilua aikaisemmin.

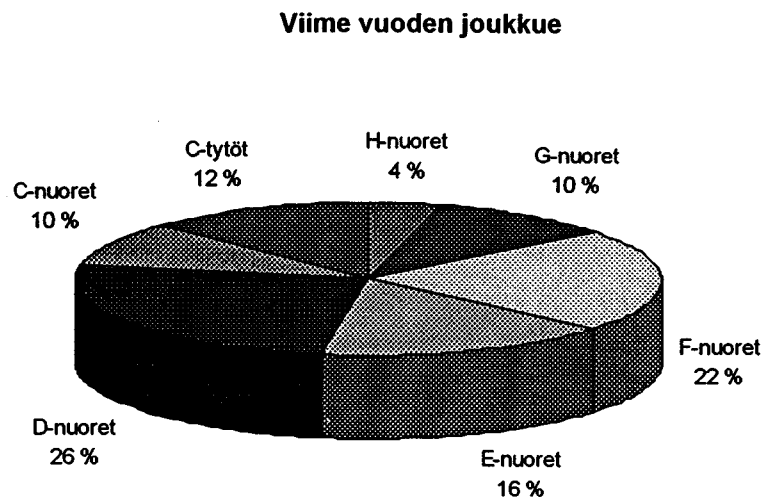
Kuvio 8. Oma urheilukokemus

Lähes puolet kyselyyn osallistuneista valmentajista oli harrastanut urheilua yli kymmenen vuotta. Peräti kolmanneksella valmentajista oli yli 20 vuotta urheilukokemusta.

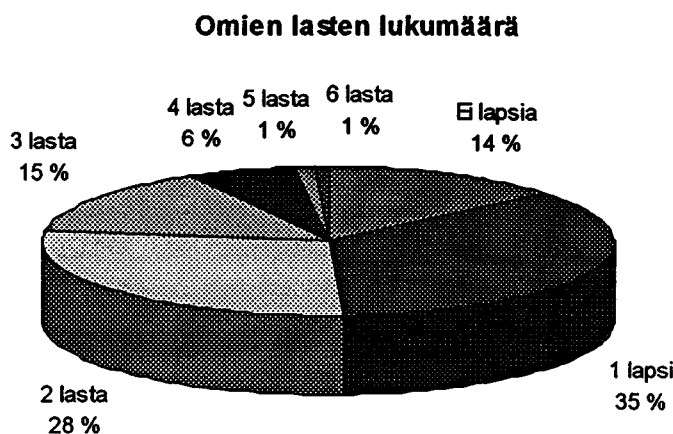
Kuvio 9. Harrastusvuodet

Nuorimpien ikäluokkien valmentajia osallistui tutkimukseen vähiten. D- ja E-tyttöjen valmentajia ei vastannut tutkimukseen.

Kuvio 10. Viime vuoden joukkue

Valmentajien omien lasten lukumäärä vaihteli yhdestä kuuteen. Eniten oli valmentajia, joilla oli yksi lapsi. 14 % ei ollut lapsia ollenkaan.

Kuvio 11. Valmentajien omat lapset

12.2 Valmentajien kasvatusasenteet

Tutkimuksen ensimmäisenä ongelmana oli: Millaisia ovat Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteet?

Ongelmassa selviteltiin, missä määrin juniorivalmentajat kiinnittävät kasvatuksellisiin asioihin huomiota valmennustyössään. Kasvatusasenteilla tarkoitetaan sitä, miten valmentaja suhtautuu kasvatukseen valmennuksessaan.

Seuraavassa kuvaillaan valmentajien kasvatusasenteita suorien jakaumien perusteella. (liite 4). Mitä pienempi keskiarvo on, sitä positiivisempia ovat kasvatusasenteet. Kyselyn perusteella voidaan asennemittauksen suorista jakaumista päätellä, että tutkimuksen osallistuneet valmentajat olivat lähes yksimielisiä siitä, että rankaiseminen ei ole palkitsemista parempi vaihtoehto

(M33, ka. = 1.29). Myös seuraavista muuttujista oltiin lähes samaa mieltä: valmentajan tarvitsee suunnitella harjoitukset (M23, ka. = 1.31), valmentajan on käyttämisellään osoitettava hyvää esimerkkiä (M16, ka. = 1.35), valmentajan tulisi järjestää ainakin kerran kauden aikana keskustelutilaisuus vanhemmille (M45, ka. = 1.38), valmentaja ei saa rangaista pelaajaa, jos hän on poissa harjoituksista toisen lajin takia (M48, ka. = 1.41), valmentajan on korostettava reilua peliä (M35, ka. = 1.42) sekä voiton tavoittelussa ei voida unohtaa kasvatuksellisia seikkoja (M32, ka. = 1.42).

Kyselyssä eniten vaihtelua kasvatuasenteissa kohdistui muuttujiin (M6, ka. = 3.10, M10, ka. = 3.07 ja M12, ka. = 3.05). Nämä muuttujat olivat: valmentaja on kuka tahansa joukkueen jäsen, pelaajat saavat osallistua harjoittelun suunnitteluun ja valmentaminen perustuu opettaja-oppilas -asetelmaan.

Jotkut muuttujat jakoivat selvästi valmentajien kasvatusasenteet. Muuttujassa yksi (kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä paljon) 29 % valmentajista vastasi olevansa eri mieltä. Valmentajat eivät välttämättä tietoisesti ajattele sitä, että yksittäiselle pelaajalle voi olla erittäin suuri pettymys, jos peliaikaa ei tule riittävästi. Usein valmentajilla on kriteerinä pelaajien peluuttamisessa tuloksellisuus ja harjoittelun määrä.

Mielipiteitä jakoi myös muuttuja 5 (pelaajat saavat valita kapteenin). 29 % oli eri mieltä. Tämä on ymmärrettävää erityisesti silloin, kun on kysymys nuorimmista junioreista. Kapteenin tehtävää ja kapteenina toimimisen ideaa ei esimerkiksi 7-8 -vuotiaat vielä ymmärrä. Samanlainen on tilanne muuttujan 10 kohdalla (pelaajat saavat osallistua harjoittelun suunnitteluun).

Yli 90 % valmentajista oli sitä mieltä, että harrastus on tärkeämpää kuin kilpaileminen. Joukossa oli kuitenkin kuusi valmentajaa, jotka olivat asiasta eri mieltä.

Muuttujan 28 (valmentaja on vastuussa pukukopin siisteydestä, kun joukkue lähtee sieltä pois) kohdalla on kyseessä tyypillinen vastuuongelma. Puolet

valmentajista oli asiasta eri mieltä. Toivottavasti he harkitusti siirtävät vastuun pelaajille eivätkä jätä pukukoppia siivoamatta.

Muuttujan 41 (harjoituskäynnit ratkaisevat peliajan) kohdalla lähes puolet valmentajista oli eri mieltä. Ongelmana peliajan jakautumisessa harjoittelun mukaan on se, **miksi** pelaajat joutuvat olemaan pois harjoituksista. Jos syyt ovat päteviä, ei siitä tulisi rangaista vähentämällä pelaajan peliaikaa. Säännöllisyyteen on kuitenkin tärkeä opettaa.

Yhteenvetona suorien jakaumien perusteella voidaan todeta jalkapalloliiton Kaakkois- suomen piirin valmentajien kasvatuseränteiden olevan hyvin myönteisiä. Asennemittauksen muuttujien keskiarvojen keskiarvo 2.06 vahvistaa em. käsitystä.

Valmentajien kasvatuseränteet voidaan tässä tutkimuksessa jakaa neljään ryhmään: kilpailullinen, kasvatuksellinen, demokraattinen ja vastuu -ryhmään. Aikaisemmissa samantyyppisissä tutkimuksissa (esim. Kurki & Lindholm, 1988) löytynyttä radikaalisuus -faktoria ei tässä tutkimuksessa voinut erottaa omaksi ryhmäkseen. Nuo neljä faktoria kuvaavat hyvin juniorivalmentajien kasvatuseränteiden eri osa- alueita ja niitä on hyvä käyttää pohjana myös, kun tehdään johtopäätöksiä eri taustan omaavista valmentajista. Jako faktoreihin selviää seuraavasta luvusta.

12.2.1 Valmentajien kasvatuseräntemittauksen faktorianalyysi

Kasvatuseräntemittauksen faktorianalyysi ajettiin SPSS/PC+ -ohjelman versiolla 3.1. Faktoreiden määräksi tuli ajon perusteella neljä. Kaiser-Olkin-Mayer "sampling adequacy"-indeksin arvo (.72) puoltaa faktorianalyysin käyttöä eli muuttujien korrelaatioita voidaan selittää muilla muuttujilla kohtalaisen hyvin. Faktorianalyysi selittää 33,4 % muuttujien kokonaisvaihtelusta.

Ensimmäisellä faktorilla latautuivat voimakkaimmin kilpailullisuutta korostavat muuttujat. Faktori selittää muuttujien kokonaisvaihtelusta 20,2 % sekä faktoreiden keskinäisistä selityssuhteista 60,1 %. Faktorille annetaan nimeksi **'kilpailullisuus'**.

Toisen faktorin muodostivat muuttujat, jotka painottivat valmentajan kasvatuksen perusteita. Faktori selittää muuttujien kokonaisvaihtelusta 4,9 % sekä faktoreiden selityssuhteista 14,7 %. Faktorille annetaan nimeksi **'kasvatuksellisuus'**.

Kolmannen faktorin korkeimpia latauksia saa rankaisemiseen liittyvät muuttujat. Faktori selittää muuttujien kokonaisvaihtelusta 4,6 % sekä faktoreiden selityssuhteista 13,8 %. Faktorille annetaan nimeksi **'demokraattisuus'**.

Neljännän faktorin muuttujissa painottui vastuu. Faktori selittää muuttujien kokonaisvaihtelusta 3,7 % sekä faktoreiden välisistä selityssuhteista 11,1 %. Faktorille annetaan nimeksi **'vastuu'**.

Taulukko 8. Valmentajien kasvatusasenteiden varimax-rotatoitu faktorirakenne koko aineistosta

Muuttujat	Faktorit*				h ²
	I	II	III	IV	
M17	.66				.46
M27	.65				.47
M29	.61				.46
M34	.58	.33			.50
M25	.52	.39			.51
M40	.44		.31		.30
M14	.41				.26
M4	.41		.31		.28
M47	.39				.25
M22	.35	.35			.30
M35					.17
M21		.60			.39
M16	.48	.57			.59
M26	.43	.57			.60
M30		.51			.27
M3		.45			.26
M9		.38			.20
M18		.34			.18
M38		.34			.19
M7					.21
M11					.17
M33			.73	.30	.71
M43			.64		.44
M37	.34		.58		.52
M23			.32		.12
M45					.17
M46				.65	.47
M32	.33		.31	.41	.39
M8				.38	.21
M28				.36	.21
M36					.09

* alle .30 lataukset jätetty pois

12.3 Taustatekijöiden yhteys valmentajien kasvatuseräisiin

Toisessa tutkimusongelmassa haluttiin selvittää valmentajien taustojen yhteys kasvatuseräisiin. Studentin t-testeillä, varianssianalyysillä ja ristiintaulukoinnilla selvitettiin miten eri taustan omaavat valmentajat asennoituvat kasvatukseen valmennustyössään. (liitteet 10 ja 11).

12.3.1 Ikä

Taulukko 9. Iän yhteys kasvatuseräisyyteen

Ryhmä	X	s	Df	F-arvo
alle 30 v.	-.07	.70	2	.03
31-45v.	.11	.91		
yli 45 v.	-.50	.70		

Kasvatuseräisyyksissä 31-45 vuotiaiden ryhmällä on tilastollisesti merkitsevä ero 5 % riskitasolla yli 45 vuotiaisiin. Myös alle 30 vuotiaat valmentajat korostavat enemmän kasvatuseräisiä näkökulmia kuin keski-ikäisten ryhmään kuuluvat valmentajat (31-45 v). Keski-ikäisten valmentajien joukossa on suuri määrä (n=39) niitä valmentajia, joiden kasvatuseräisyydet ovat vähemmän myönteisiä. Vanhemmilla valmentajilla on ollut enemmän aikaa ja mahdollisuuksia seurata lasten kasvua, jolloin on helpompaa huomata kasvatuseräisyyden tärkeys myös valmennustoiminnassa.

Muiden faktoreiden (kilpailullisuus, demokraattisuus ja vastuu) osalta ei ikäryhmillä ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Sen sijaan kilpailullisuus -faktorin osalta voidaan todeta ristiintaulukoinnin perusteella, että 31-45 vuotiaiden valmentajien kilpailun korostaminen oli vähäisempää (43,4 %) kuin alle 30-vuotiailla (63 %) ja yli 45-vuotiailla valmentajilla (50%). Kaikkein

demokraattisimpia valmentajia ikäryhmänsä puolesta näyttivät olleen vanhimmat valmentajat. Heistä 78 % kuului demokraattisesti valmentavien ryhmään (samaa mieltä). Tämä on loogista, kun ottaa huomioon, että monet demokraattisuutta osoittavat tekijät ovat tärkeitä kasvatuksessa, jossa yli 45 -vuotiaat olivat tilastollisestikin positiivisempia.

12.3.2 Ammatit

Ammattiryhmien (opiskelijat, työntekijät, toimihenkilöt, johtajat) välillä ei havaittu tilastollisesti merkitseviä eroja. Ristiintaulukoinnissa johtajat erottuivat jonkin verran kriittisemmin kilpailuun suhtautuvaksi ryhmäksi. Demokraattisimpia valmentajia olivat työntekijät, kun taas kasvatuksellisuus -faktorin osalta voidaan sanoa johtajien suhtautuvan kasvatukseen myönteisimmin. Vastuu -faktorissa ei eroja juuri ollut.

12.3.3 Koulutus

Taulukko 10. Koulutuksen yhteys kilpailullisuuteen

Ryhmä	x	s	Df	F-arvo
Yleissivistävä koulutus (n=31)	.32	.93	2	.03
Ammatillinen koulutus (n=65)	-.08	.89		
Korkeakoulu (n=13)	-.40	.61		

Korkean koulutuksen omaavat valmentajat suhtautuvat kilpailumiseen kriittisemmin kuin alemman koulutuksen saaneet valmentajat. Ero on tilastollisesti merkitsevä 5 % riskitasolla (Sheffen-testi) korkeakoulu- ja yleissivistävän koulutuksen saaneiden välillä.

Ristiintaulukoinnin antamien tulosten perusteella korkeakoulutuksen saaneet juniorivalmentajat ovat kasvatustasenteiltaan kasvatuksellisimpia. Heistä 69 % kuului tähän ryhmään. Mitä alemmas koulutuksen tasossa mentiin, sitä vähemmän kasvatuksellisuus painottui. Samansuuntainen oli tulos demokraattisuus -faktorin osalta. Vastuu -faktorissa erot olivat melko pieniä.

12.3.4 Valmentajakoulutus

Taulukko 11. Valmentajakoulutuksen yhteys valmentajien kasvatustasenteisiin

Muuttuja	Peruskurssit		Jatkokurssit		t	df	p
	–	s	–	s			
Fac 1	.02	.893	-.06	.939	.04	107	.970
Fac 2	.03	.871	-.11	.961	.63	107	.533
Fac 3	.87	.939	-.36	.501	2.12	107	.036
Fac 4	.02	.797	-.10	.965	.61	107	.545

Fac 1 = kilpailullisuus

Fac 2 = kasvatuksellisuus

Fac 3 = demokraattisuus

Fac 4 = vastuu

Valmentajakoulutuksen määrä on tutkimuksessa jaettu siten, että valmentajakoulutuksen C-taso ja siitä alaspäin on nimetty peruskurssiksi ja B-taso ja siitä ylöspäin jatkokurssiksi. Taulukosta voidaan havaita, että valmentajakoulutuksen määrällä on tilastollisesti melkein merkitsevä ero ($p=.036$) vain demokraattisuus -faktorin kohdalla. Jatkokurssit käyneet valmentajat suhtautuvat pelaajien rankaisemiseen kriittisemmin kuin alemman jalkapallovalmentajakoulutuksen saaneet.

Ristiintaulukoinnilla voitiin havaita eroja myös vastuu- ja kasvatuksellisuus -faktoreiden osalta. Enemmän valmentajakoulutusta saaneet valmentajat suhtautuivat kasvatukseen myönteisemmin. Valmentajien jatkokursseja suorittaneista 67 % kuului tähän ryhmään. Nämä valmentajat painottivat toiminnassaan myös vastuuta enemmän kuin valmentajakoulutuksessa peruskurssin käyneet.

Tuloksista voidaan päätellä, että viime vuosina valmentajakoulutuksessa on korostettu kasvatukseen liittyviä asioita ja yritetty vähentää kilpailun ja menestymisen tärkeyttä.

12.3.5 Oma urheilukokemus ja harrastusvuodet

Oman urheilukokemuksen pituudella eikä urheilulajilla ole tilastollisesti merkitsevää eroa tutkimuksessani käytettyillä kasvatusasenteita mittaavilla faktoreilla. Ristiintaulukoinnin perusteella voidaan kuitenkin todeta, että jalkapalloa harrastaneet ja henkilöt ilman omaa urheilu-uraa suhtautuvat kilpailemiseen myönteisemmin kuin muista palloilu- tai yksilölajeista valmentamaan lähteneet. Erityisesti yksilölajeja harrastaneet valmentajat olivat kasvatusasenteiltaan kilpailullisempia. Myös kasvatuksellisuuden osalta jalkapalloa itse harrastaneet valmentajat olivat positiivisia. 62,7 % heistä oli kasvatuksellisesti suuntautuneita. Samaa voidaan sanoa muiden faktoreiden (demokraattisuus ja vastuu) osalta. Kaiken kaikkiaan oma urheiluharrastus, erityisesti jalkapallo vaikutti valmentajien asennoitumiseen eri faktoreihin myönteisesti. Ristiintaulukoinnista sai myös sen kuvan, että niillä, joilla ei ollut omaa urheilijakokemusta, asenteet olivat kaikissa faktoreissa positiiviset. On otettava huomioon, että tällaisten valmentajien lukumäärä (n=5) on vähäinen ja saattaa vääristää tulosta.

Harrastusvuosien lukumäärän osalta tulos oli jokaisen faktorin (kilpailullisuus, kasvatuksellisuus, demokraattisuus ja vastuu) osalta samansuuntainen. Mitä enemmän harrastusvuosia oli, sitä negatiivisempia olivat kasvatusasenteet.

Esimerkiksi kilpailullisuutta korosti alle 10 vuotta harrastaneista 33,3 %, kun taas yli 20 vuotta harrastaneiden kohdalla määrä oli 55,6 %.

12.3.6 Valmentajakokemus

Valmentajakokemuksen pituudella ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa missään valmentajien kasvatusasenteiden faktorissa, jotka tässä tutkimuksessa löydettiin. Ristiintaulukoinnin perusteella 4 - 7 vuotta valmentaneet korostivat vähiten kilpailullisuutta ja toimivat kasvatuksellisimmin. Alle kolme vuotta valmentaneet olivat kasvatusasenteiltaan vähiten positiivisia vastuu -faktorin osalta.

12.3.7. Viime kauden valmennettavien pelaajien ikä

Taulukko 12. Viime kauden valmennettavien iän yhteys demokraattisuuteen

Ryhmä	x	s	Df	F-arvo
H-, G- ja F-nuoret	.22	1.02	2	.03
E- ja D-nuoret	-.07	.84		
C-nuoret	-.46	.40		

Demokraattisimmat valmentajat löytyivät C-nuorten joukkueista. Nuorimpien joukkueiden valmentajien ja C-nuorten valmentajien välillä ero on tilastollisesti merkitsevä 5 % riskitasolla (Sheffen-testi). Muiden faktoreiden osalta (kilpailullisuus, kasvatuksellisuus ja vastuu) ei ryhmien välillä ollut tilastollisesti merkitseviä eroja. Ristiintaulukointi kuitenkin näytti suuntaa valmentajien kasvatusasenteista. Mitä vanhempia junioreja valmentaja valmensi sitä vähemmän hän painotti kilpailullisuutta. Myös demokraattisuus ja erityisesti kasvatuksellisuus lisääntyivät valmentajien asenteissa, mitä vanhempia

pelaajia he valmensivat. Peräti 80 % tämän tutkimuksen vanhimman ikäluokan (C -14) valmentajista kuului siihen ryhmään, joka oli kasvatuksellisesti positiivisesti suuntautunutta. Ristiintaulukoinnin mukaan nuorimpien (H- ,G- ja F- nuoret) valmentajat olivat vastuullisimpia.

12.3.8 Valmentajien omat lapset

Taulukko 13. Valmentajan omien lasten yhteys kasvatusasenteisiin

Muuttuja	Ei lapsia		Lapsia		t	df	p
	_	s	-	s			
Fac 1	.53	1.057	-.0838	.846	2.50	107	.014
Fac 2	-.10	.903	.0156	.887	-.46	107	.647
Fac 3	.02	.813	-.0027	.904	.08	107	.938
Fac 4	-.06	1.083	.001	.788	-.27	107	.788

Fac 1 = kilpailullisuus

Fac 2 = kasvatuksellisuus

Fac 3 = demokraattisuus

Fac 4 = vastuu

Vertailtaessa valmentajia, joilla on lapsia ja joilla ei ole saatiin ensimmäiselle faktorille (kilpailullisuus) melkein merkitsevä ero ($p=.014$). Valmentajat, joilla on omia lapsia, eivät korosta pelien voittamista siinä määrin kuin lapsettomat valmentajat. Omien lasten kasvattamisessa on valmentaja oppinut ottamaan huomioon sen, mihin kilpaileminen lasten välillä voi johtaa.

12.4 Kasvatusasenteet ja kasvatustavoitteet

Kolmannessa tutkimusongelmassa kysyttiin miten valmentajien kasvatusasenteet vastasivat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton asettamia kasvatustavoitteita. Tässä tutkimuksessa löydettiin neljä eri kasvatusasennetyyppiä: kilpailullinen, kasvatuksellinen, demokraattinen ja vastuullinen. Kasvatusasenteisiin vertailtavat kasvatustavoitteet on hahmoteltu valtion (liikuntakomitean) sekä Suomen Palloliiton tavoitteista.

Yhteiskunnallisissa tavoitteissa tärkeimpänä pidetään sitä, että liikunta tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja terveyttä. Tavoitteena on, että lasten kasvamista tuetaan fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti. Kilpailu nähdään tiettyyn rajaan asti hyvänä, mutta tavoitteena on, että lasten sarjoissa ei järjestettäisi Suomen mestaruustasoisia kilpailuja.

Suomen Palloliitto on asettanut selkeät tavoitteet toiminnalleen. Tavoitteena on, että lapsi otetaan huomioon kokonaisuutena. Valmentajia koulutetaan ottamaan huomioon lasten koulunkäynti, kotiolo, ystävät sekä kasvattamaan pelaajissaansosiaalisia taitoja. Myös terveiden elämäntapojen oppiminen on yksi tavoitteista.

Asennemittarissa oli 14 (osiot 14, 19, 24, 26, 29, 32, 35, 37, 39, 44, 45, 46, ja 47) kasvatustavoitteita mittaavaa osiota. Kasvatustavoitteiden ja kasvatusasenteiden vastaavuutta tarkasteltiin laskemalla em. osioiden keskiarvot, keskihajonnat sekä minimi- ja maksimipistemäärät. Neutraaliarvo (ei positiivinen eikä negatiivinen asenne) on jokaisessa osiossa kolme. Mitä lähempänä keskiarvo on yhtä sitä paremmin voidaan kasvatusasenteiden katsoa vastaavan kasvatustavoitteita.

Kasvatustavoitteita vastaavien valmentajien kasvatusasenteiden keskiarvot olivat hyvin positiivisia. Oli kuitenkin osioita, joissa keskiarvot olivat muita korkeampia, eli kasvatusasenteet poikkesivat kasvatustavoitteista.

Kasvatustavoitteita kuvaavia muuttujia vertailtiin ajamalla tässä tutkimuksessa käytettyjen faktoripistemuuttujien ja Isakssonin (1989) käyttämien summamuuttujaryhmien väliset korrelaatiot. (liite 13). Kasvatuksellisuus-, kilpailullisuus-, ja demokraattisuusryhmät korreloivat keskenään voimakkaasti näiden tutkimusten välillä. Tässä tutkimuksessa neljäs ryhmä oli vastuu-ryhmä aikaisemman tutkimuksen radikaalisuus-ryhmän sijaan.

Taulukko 14. Kasvatustavoitteita mittaavat muuttujat

Muuttuja	x	s	min.	max	n
14	1.46	.79	1.00	5.00	110
19	2.69	1.03	1.00	5.00	110
23	1.31	.66	1.00	5.00	110
24	1.61	.90	1.00	5.00	110
26	1.73	.72	1.00	5.00	110
29	1.62	.79	1.00	5.00	110
32	1.42	.61	1.00	4.00	110
35	1.42	.72	1.00	5.00	110
37	1.62	.83	1.00	5.00	110
39	2.73	1.07	1.00	5.00	110
44	1.46	.54	1.00	3.00	110
45	1.39	.53	1.00	3.00	109
46	2.47	1.02	1.00	5.00	110
47	1.71	.71	1.00	4.00	110

Muuttuja 19 (valmentajan on hyvä tietää pelaajiensa koulumenestys) antoi keskiarvon 2.79. Kuitenkin Palloliiton määrittelemissä Nuorisotoiminnan linjoissa 1988 tätä pidetään tärkeänä, jotta valmentaja pystyisi luomaan kokonaiskuvan lapsen henkisestä kehitymisestä ja henkilökohtaisista tarpeista. Lapsen koulumenestyksen huomioiminen oli mainittu omana kohtanaan tavoitteissa.

Melko korkean keskiarvon (2.73) sai muuttuja 39 (valmentajan on teetettävä paremmilla pelaajilla vaikeampia harjoitteita). Asetettujen kasvatustavoitteiden mukaan kullekin pelaajalle tulisi tarjota tarpeeksi haasteellisia tehtäviä. Harjoittelun eriyttäminen olisi tuolloin paikallaan. Tätä valmentajat eivät pitäneet kovin tärkeänä. Erilaisten harjoitteiden suunnitteleminen ja niiden toteuttaminen harjoitustilanteissa on työlästä eikä onnistu ilman valmennusapua.

Muuttuja 46 (valmentajan tulee ottaa huomioon vanhempien toivomuksia) sai myös selvästi muita korkeamman keskiarvon. Tämän tutkimuksen mukaan valmentajat eivät näe kovin tarpeelliseksi vanhempien mielipiteiden huomioonottamista. Suomen Palloliitto (1988) pitää kuitenkin erittäin tärkeänä vanhempien osuutta juniorijalkapalloilussa. Olisi varmasti hyväksi, jos vanhemmat saisivat osallistua muuhunkin kuin vain lasten kuljettamiseen ja harrastuksen rahoittamiseen. Toisaalta jokaisella valmentajalla on oma valmennusfilosofiansa, jonka muokkaamiseen kovin moni muu ei voi samanaikaisesti osallistua.

Muuttujan 26 (valmentajan on kuunneltava pelaajien ajatuksia ja mielipiteitä) keskiarvo 1.73 antaa olettaa, että myös pelaajien kuunteleminen on joillekin valmentajille vaikeaa. On selvää, että valmennuksellisesti ja pelillisesti lasten ohjeet eivät välttämättä ole valmentajalle tärkeitä, mutta monissa, etenkin kasvatukseen liittyvissä asioissa on syytä kuunnella pelaajien tuntemuksia ja ottaa niitä huomioon ratkaisuja tehdessään. Usein valmentajat ajattelevat myös, että pelaajat puhuvat niinkuin vanhemmat haluavat, mikä ei kannusta valmentajaa kuuntelemaan pelaajia.

Kasvatusasenteiden ja kasvatustavoitteiden vastaavuutta tarkastellessa on vielä syytä ottaa esiin muuttuja 47 (valmentajan on sallittava pelaajan poissaolo harjoituksista toisen lajin takia). Edelleen tuntuu olevan valmentajia, jotka suhtautuvat nihkeästi siihen, että pelaajan toinen harrastus estää häntä

osallistumasta joukkueen harjoituksiin tai peleihin. Kuitenkin monipuolisuus on yksi lapsiurheilun tärkeimmistä periaatteista ja kasvatustavoitteista.

Kaikenkaikkiaan Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteet vastasivat hyvin sekä yhteiskunnan että Suomen Palloliiton asettamia kasvatustavoitteita. Kasvatusasenteet ovat lähentyneet viimeisen kymmenen vuoden aikana kasvatustavoitteita, kun vertaa valmentajien saamia keskiarvoja Isakssonin (1989) tekemässä tutkimuksessa. Syynä tähän ovat varmasti kova kilpailu eri lajien välillä, lapsiurheilusta käytävä keskustelu sekä se, että valmentajakoulutuksessa kasvatustavoitteisiin kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

12.5 Valmentajien toiveita seuroille

Kyselyssä esitettiin valmentajille avoin kysymys, mitä he haluaisivat sanoa seuroille. Vastaukset vahvistivat hyvin tutkimustulosta siitä, että valmentajat korostavat toiminnassaan kasvatuksellisia asioita. Kasvatuksellisuuden lisäksi oman ryhmänsä muodostivat vastaukset, joissa korostettiin yhteyttä ja seuran sisäistä työnjakoa sekä ryhmä, jonka vastaukset käsittelivät valmentajakoulutusta.

Seuran sisäistä ja seurojen välistä yhteistyötä toivottiin kaikkein eniten. Eri ikäluokkien valmentajien välinen kateus on turhaa ja seuran sisäinen kilpailu aiheuttaa turhaa skismaa. Eri juniorijoukkueita tulisi myös kohdella tasapuolisesti. Myös seurojen välillä voisi tehdä muunkinlaista yhteistyötä kuin kilpailla eli pelata vastakkain. Seurojen olisi luotava selvät valmennusohjelmat, joiden mukaan edetään junioriluokasta toiseen. Tämä takaisi jatkuvuuden toiminnassa. Valmentajan työmäärän keventäminen oli myös yksi paljon toivotuista asioista. Olisi hyvä, jos valmentaja voisi keskittyä vain valmentamiseen ja seura hoitaisi muut, ns. juoksevat asiat. Muutenkin toimivaa organisaatiota, joka toimii tavoitteellisesti ja avoimesti, korostettiin valmentajan toimintaa helpottavana tekijänä.

Kasvatusasenteidensa positiivisuuden mukaisesti valmentajat toivoivat myös seuroilta sitä, että kilpailua ja menestymistä ei painotettaisi. Moni valmentaja toivoi sitä, että jalkapallo ei olisi lapsille ja nuorille ainoa laji, vaan seurojenkin toimintaperiaatteet puoltaisivat useiden lajien harrastamista. Valmentajat suhtautuivat realistisesti siihen, kuinka monesta pelaajasta tulee lajinsa huippuja. He korostivat sitä, että pelaajille tulisi antaa elämyksiä, onnistumisen mahdollisuuksia ja kasvun mahdollisuus myös jalkapallon parissa.

Kolmas suuri ryhmä vastauksista käsitteli valmentajakoulutusta. Monet korostivat sitä, että seuran on aktiivisesti koulutettava valmentajia. Tämä näkyi myös siinä, että valmentajien lukumäärä ei ole riittävä. Seurojen tulisi kiinnittää huomiota ”sopivien” tyyppien löytämiseen juniorivalmennustehtäviin.

Muut valmentajien toiveet koskivat tuomaritoimintaa ja sääntöjen noudattamista eri tilanteissa, niin kentällä kuin sen ulkopuolellakin.

13. POHDINTA

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia ovat Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteet. Mukana ei ollut A- eikä B -nuorten valmentajia, koska vanhemmissa junioriluokissa kilpailu korostuu nuorempia enemmän. Tämä olisi vääristänyt tutkimuksen tulosta. Tutkimuksessa selvitettiin myös onko valmentajan taustalla (ikä, peruskoulutus, ammatti, valmentajakoulutus oma urheilukokemus, valmentajakokemus, valmennettavan joukkueen pelaajien ikä, omien lasten olemassaolo) yhteyttä hänen kasvatusasenteisiinsa. Kolmantena asiana tutkittiin, miten hyvin valmentajien kasvatusasenteet vastaavat yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton lasten ja nuorten urheilulle asettamia kasvatustavoitteita.

Kasvatusta on määritelty lukemattomilla eri tavoilla jo vuosisatojen ajan. Käsitteet kasvatuksesta kehittyvät ja rikastuvat jatkuvasti. Hyvä, että sitä edelleen pohditaan. Kasvatuksesta on myös syytä erottaa omana kasvatuksen alueenaan opetus. Siihen tässä tutkimuksessa ei perehdytty.

Kasvatus on perinteisesti tapahtunut kodin lisäksi pääosin koulussa. Nykyään on ns. informaalinen kasvatus saanut yhä enemmän huomiota. Tätä koulun institution ulkopuolella saatavaa kasvatusta edustaa myös urheilu ja tämän tutkimuksen ympäristön muodostama jalkapallo. Jalkapallo on joukkuepeli, jossa kasvattajina toimivat itse toimiminen, muut pelaajat, harjoitteluun ja pelaamiseen liittyvät henkilöt, heistä tärkeimpänä valmentaja. Oma toiminta jalkapallon parissa sekä juniorijalkapallon seuraaminen läheltä antoi sysäyksen tutkimuksen tekemiseen. Kun lasten omatoimisen liikkumisen väheneminen on viime aikoina ollut kuuma puheenaihe maassamme, on lasten liikuntaan ja urheiluun liittyvä tutkimus perusteltua.

Lapsiurheilu on ollut viimeisen kymmenen vuoden ajan tärkeä osa urheilusta ja liikunnasta käydystä keskustelusta. Kun lasten urheiluun ja liikkumiseen liitetään mukaan kilpaileminen, on mielipiteitä monia ja äänenpainot nousevat. Lasten

liikunnasta ja urheilusta on tehty Suomessa paljon tutkimusta, kiitos Jyväskylän yliopiston professorin Risto Telaman ja muiden alan tutkijoiden. Suomi on ollut aktiivinen myös kansainvälisten konferenssien järjestäjänä ja aiheeseen liittyvän julkaisutoiminnan tuottajana.

Suurimman ongelman lapsiurheilussa aiheuttaa rajanveto juuri leikinomaisen, nautittavan liikunnan ja toisaalta totisen kilpaurheilun välillä. Liikunnan positiiviset vaikutukset on myönnetty, mutta on todettu, että liika kilpailemisen korostaminen ja sen mukanaantuoma mahdollinen turhautuminen omiin kykyihin lopettaa monen urheiluharrastuksen kokonaan.

Urheilu voidaan karkeasti jakaa yksilö- ja joukkueurheiluun. Yksilöurheilussa sosiaalinen puoli ei korostu niin paljon kuin joukkuelajeissa, mutta kilpaileminen on molempien ongelma. Tässä tutkimuksessa perehdyttiin joukkuelajiin, jalkapalloon ja sen parissa toimiviin valmentajiin kasvattajina.

Kasvatustavoitteiden raamit asettaa yhteiskunta. Näin myös liikunnassa. Liikunta-komitea on asettanut liikunnan kasvatustavoitteet, joita eri lajiliitot ja urheilujärjestöt omalta osaltaan tarkentavat ja painottavat omia tärkeiksi katsomiaan seikkoja. Näin on tehnyt myös Suomen Palloliitto. Kasvatustavoitteiden asettaminen on ollut aiemmin melko leväperäistä ja suurpiirteistä, mutta tänään, kun toiminta joka sektorilla perustuu hyvään suunnitteluun, on tavoitteet osattu nostaa sille kuuluvaan arvoon. Arvioinnin korostaminen on myös asia, joka on parantanut tavoitteiden asettamista. Mitä tahansa toimintaa on vaikea arvioida, ellei sille ole asetettu tavoitteita. Se antaa myös mahdollisuuden rakentavan palautteen antamiseen.

Jalkapalloseuroissa ja niiden juniorijoukkueissa toimivat valmentajat ovat tärkeässä roolissa kasvattajina. Suuri osa kasvatusvastuusta on siirtynyt pikkuhiljaa pois kotoa. Ettei kasvatus kasaantuisi niin voimakkaasti koulun harteille, on tärkeää, että kasvatukseen kiinnittävät huomiota myös urheilujärjestöt. Niissä kasvatus henkilöityy valmentajiin ja ohjaajiin. Valmentajilla on eri valmennustyyliä ja valmentajat voidaan jakaa erilaisiin valmentajatyyppeihin. Eri tavoin toimivilla val-

mentajilla on eri näkemys kasvatukseen urheilussa. Heidän kasvatusasenteensa ovat avainasemassa, kun puhutaan kasvattamisesta urheilussa. Yleensä halu kilpailla, voittaa ja menestyä on vastakohtana kasvattamiselle. Näin ei tarvitsisi olla. On todettu, että lasten muita osa-alueita harmonisesti kehittämällä myös urheilulliset ja kilpailulliset tulokset paranevat.

Kasvatusasenteet heijastuvat valmentajan toiminnassa niin harjoituksissa kuin peleissäkin. Valmentajien kasvatusasenteisiin vaikuttavat monet seikat. Valmentajan arvot, suhtautuminen yhteiskunnallisiin normeihin ja mielipiteet eri asioista muodostavat asenteen. Tässä tutkimuksessa on lähtökohdaksi valittu Rosenberg & Hovlandin asenteen kolmikomponenttiteoria. Kasvatusasenteilla tarkoitetaan valmentajan suhtautumista kasvatukseen valmennuksessaan. Asenteet muodostuvat affektiivisesta, kognitiivisesta ja toiminnallisesta komponentista. Affektiivinen komponentti tarkoittaa tunnealueen reaktiivaltuuksia. Kognitiivinen komponentti sisältää kognitiivisella alueella esiintyvää valmiutta arvioida onko jokin objekti ihmisen kannalta positiivinen vai negatiivinen. Toimintakomponentilla tarkoitetaan valmiutta toimia asenneobjektia kohtaan siten, että toiminta voidaan luokitella positiivisuus - negatiivisuus -asteikolla.

13.1 Tutkimusprosessi ja kritiikkiä

Tutkimuksen aihe oli ajankohtainen ja tutkimuksen viitekehys muotoutui nopeasti. Kasvatusasenteiden tutkiminen urheilussa on vaikeaa, kun mitään yhtenäistä teoriaa ei ole. Asenteista on tehty tutkimusta ja siitä on runsaasti kirjallisuutta, tosin melko vanhaa. Toisaalta perusasiat ovat asenteiden kohdalla hyvin pysyviä. Yllättävää oli, miten vähän kasvatusasenteista on saatavilla kirjallisuutta. Eri teoriat (mm. Rosenberg & Hovland, Uutela, Karvonen) antoivat kuitenkin riittävän teoreettisen pohjan tutkimukselle. Asenteiden liittäminen se yläkäsitteeseen, arvoihin, ja asenteiden suhde sen lähikäsitteisiin selkeyttävät asenteiden ymmärtämistä.

Kasvatustavoitteet ovat nousseet uusien opetussuunnitelmien ansiosta tärkeäksi asiaksi. Perustiedon lisäksi niihin liittyvää kirjallisuutta on ilmestynyt aivan viime vuosina. Lasten urheiluun, urheilun avulla kasvattamiseen ja valmentamiseen liittyvää kirjallisuutta on runsaasti eikä tiedon saamisessa ollut ongelmia.

Tutkimusongelmat olivat selkeät. Voidaan kuitenkin kysyä, olivatko taustamuuttujina käytetyt valmentajien taustatiedot sopivia ja oleellisia juuri jalkapallovalmentajia tutkittaessa. Olisiko pitänyt ottaa muita tekijöitä huomioon, jotta tutkimuksesta saisi luotettavaa tietoa. Kasvatustavoitteiksi tutkimukseen valittiin yhteiskunnan sekä Suomen Palloliiton asettamat tavoitteet. Valintaa voidaan pitää perusteltuna, toki muitakin tavoitteidenasetteluja voitaisiin harkita. Tutkimusasetelman pohjana olivat aikaisemmat tutkimukset (Mutikainen 1985; Kurki & Lindholm 1988; Isaksson 1989). Puutteena voidaan nähdä se, että tutkimusasetelma ei kata läheskään kaikkia tutkimukseen vaikuttavia tekijöitä. Esimerkiksi kasvatustavoitteisiin vaikuttavia tekijöitä olisi voinut olla enemmän. Toisaalta tutkimusasetelma oli selkeä ja auttoi tutkijaa tutkimuksen kokonaisuuden hahmottamisessa ja tulosten käsittelyssä.

Mittari, kyselylomake, pohjautui edellä mainittuihin aikaisempien tutkimuksien mittareihin ja siihen tehtiin vain muutamia muutoksia. Kyselylomakkeen molempia osia, sekä valmentajien taustatietoja kyselevää että asenneväittämöosaa olisi voinut hioa enemmän vastaamaan ennalta oletettuja asenteiden ominaisuuksia.

Ajankohta oli kyselyyn oli sopiva, mistä kertoo kohtalainen vastausprosentti 55,6. Kysely oli ajoitettu vuoden alkuun siksi, että edellinen kausi on vielä valmentajan mielessä, mutta uusi kausi ei ole vielä täydessä vauhdissaan. Myöskään juhlapyhiä eikä loma-aikoja tuolloin ollut. Yhden huomautuksen jälkeen 110 valmentajaa palautti kyselyn, joten tutkittava joukko oli riittävän suuri.

Aineisto käsiteltiin tilastomenetelmiä käyttäen. Tietokoneajot tehtiin SPSS+ -ohjelmalla. Käytetyt tilastolliset menetelmät olivat faktorianalyysi, frekvenssit, prosentit, keskiarvot, keskihajonnat, t-testi, varianssianalyysi. Reliabiliteetin

mittaamisessa käytettiin Cronbachin alfa-kerrointa. Ongelmana menetelmien käytössä oli vastaajien homogeenisuus. Muuttujien kuvailuun ja muuttujajoukkojen rakenteen selvittämiseen menetelmät soveltuivat hyvin, mutta eroja eri taustan omaaville valmentajille oli vaikea saada. Sen takia ristiintaulukointia varten muodostettiin kaksi ryhmää, jotka karkeasti jaoteltiin samaa mieltä tai eri mieltä -periaatteella. Keinotekkoisten ryhmien muodostaminen erojen löytämiseksi saattaa olla tieteellisesti arveluttavaa, mutta tässä tutkimuksessa se toi esille eroja kasvatustasenteissa eri ryhmien välillä, eikä tulosten luotettavuutta ole syytä epäillä.

13.2 Tutkimuksen tulosten pohdintaa

Juniorivalmentajien kasvatustasenteet olivat positiivisia. Joitakin poikkeuksia lukuunottamatta valmentajat suhtautuivat kasvatusta koskeviin asioihin positiivisesti. Tutkimuksessa löytyi myös asenteiden eri osa-alueita (kilpailullinen, kasvatuksellinen, demokraattinen ja vastuu), joita myös tarkasteltiin tutkimuksessa. Jaottelu on lähellä aikaisempien vastaavien tutkimusten (Isaksson, 1989; Kurki & Lindholm, 1988) jaottelua. Radikaalit asenteet vaihtuivat vastuuta korostaviin asenteisiin. Valmentajien taustoista valmentajakoulutuksella, iällä ja sillä, että valmentajalla on omia lapsia, näytti olevan eniten vaikutusta eri kasvatustasenteiden osa-alueisiin. Myös muut valmentajien taustatekijät aiheuttivat jonkunlaisia eroja valmentajien kasvatustasenteissa. Tulokset ovat samansuuntaisia aikaisempien tutkimusten kanssa. Kasvatustasenteiltaan positiivisimpia olivat yli 45 -vuotiaat. Isakssonin tutkimuksessa ikäjaottelu oli hieman erilainen, mutta tulos oli samansuuntainen. Yli 45 -vuotiaat ovat valitettavasti jäämässä yhteiskunnassamme väliinputoajan asemaan esimerkiksi työmarkkinoilla. Heidän asennoitumisensa ja kokemuksensa olisi varmasti edelleen hyödyksi kaikilla muillakin yhteiskunnan osa-alueilla kuin urheilussa. Se, että 30 - 45 -vuotiaat taas omaavat vähemmän positiiviset asenteet, johtunee elämäntilanteesta. Omaa uraa luodaan, lapset ovat pieniä jne. Kaikkia asioita ei jakseta hoitaa tavoitteiden mukaisesti, vaan yritetään päästä tavoitteisiin suurinta mahdollista tietä.

Valmentajakoulutus on viimeisen kymmenen vuoden aikana painottunut selvästi kasvatukselliseen suuntaan. Suomen Palloliitto on järjestelmällisesti asettanut toiminnalleen kasvatustavoitteet ja linjannut muutenkin toimintansa siten, että jalkapallon harrastusta ei nähdä huippu-urheilijoita tuottavana instituutiona. Tämä on vaikuttanut valmentajien kasvatusasenteisiin positiivisesti, sillä valmentajakoulutuksen lisääntyessä valmentajan kasvatusasenteet muuttuvat positiivisemmiksi. Myös peruskoulutuksella on edelleen (vrt. Isaksson 1989) vaikutusta kasvatusasenteisiin. Korkeamman koulutuksen hankkineet valmentajat olivat jokaisella asenteiden faktorilla positiivisempia kuin alemman koulutuksen saaneet. Laaja yleissivistys lienee syynä siihen, että kasvatuksellinen suhtautuminen lapsiin koetaan tärkeäksi myös urheilussa. Oma pelikokemus on valmentamisessa eduksi valmentajalle. Myös Ijäs (1992) tuli tutkimuksessaan samaan tulokseen. Joukkuepelejä harrastaneiden kasvatusasenteet olivat myös positiiviset. Yksilölajien harrastajat olivat kilpailullisempia kuin joukkuelajeja harrastaneet. Yksilölajeissa kilpaileminen on huomattava osa harrastusta, mikä selittää tuota eroa. Kuten tutkielman alkuosassa arvoja käsiteltäessä todettiin, urheilu -uran on oltava riittävän pitkä, jotta muutokset asenteissa muuttuisivat arvoiksi. Kun näin tapahtuu, myös valmentajan toiminnassa tapahtuu muutos parempaan.

Aikaisemmista tutkimuksista poiketen kasvatusasenteet olivat positiivisempia mitä vanhempia pelaajia valmentaja valmensi. He myös suhtautuivat kriittisemmin kilpailemiseen ja olivat demokraattisempia kuin nuorempien pelaajien valmentajat. Syynä tähän saattaa olla se, että vanhempia junioreita valitaan valmentamaan kokeneemmat ja enemmän valmentajakoulutusta saaneet valmentajat. Valmentajien omien lapsien olemassaolo vaikutti kasvatusasenteisiin siten, että valmentajat, joilla on lapsia korostavat vähemmän kilpailua kuin lapsettomat vanhemmat.

Valmentajien kasvatusasenteet vastasivat hyvin yhteiskunnan ja Suomen Palloliiton kasvatustavoitteita, vaikka valmentajat joutuvatkin toimimaan myös menestymisen paineen alla. Yleensä tuon paineen aiheuttaa seura, mutta myös vanhemmat. Heinämäki & Hämäläinen (1989) totesivat tutkimuksessaan, että useimmiten kasvatuksen laiminlyöntiin on syyllinen seura eikä valmentaja. Olisikin

tärkeää, että tavoitteissa ei jäätäisi paikalleen, vaan kehitettäisi niitä edelleen ajan hengen ja muutosten vaatimusten mukaisesti. Olisi tärkeää, että seurat asettaisivat omia tavoitteitaan myös kasvatuksellisesti ja myös antaisivat valmentajille mahdollisuudet ja tuen toteuttaa niitä. Verrattuna aikaisempiin tuloksiin (vrt. Isaksson 1989) kasvatusasenteet vastasivat paremmin kasvatustavoitteita. Kuten aikaisemmin on todettu kasvatusasenteiden kohdalla, yleinen ilmapiirin muutos lapsiurheilussa positiiviseen suuntaan ja kasvatustavoitteiden painottaminen valmentajakoulutuksessa lienee suurimmat syyt tähän. Karvonen (1970, 11) toteaa, että asenteiden muuttuminen tutkimuksessa käytetyn kolmikomponenttiteorian mukaan vaatii eri asenteiden tai komponenttien välille epätasapainotilan, jotta muutoksia asenteissa tapahtuu. Vanhempien, koulun ja muun yhteiskunnan kritiikki lasten urheilutoimintaa kohtaan on ollut varmasti yksi syy tällaisen epätasapainotilan muodostumiseen valmentajilla. Se on aiheuttanut valmentajien persoonallisuusjärjestelmässä tarpeen muuttaa tiettyjä asenteita, jotta tasapainotilaan päästäisiin. Tämä on ilmentynyt valmentajien kasvatusasenteiden muuttumisen positiiviseen suuntaan.

Tutkimuksen tulokset ovat yleistettävissä Suomen Palloliiton Kaakkois - Suomen piirin juniorivalmentajiin. Laajempaa yleistystä ei voi tehdä tutkittavan joukon koon vuoksi.

13.3 Aiheita jatkotutkimukseen

Jatkossa tämän alan tutkimuksissa voisi kiinnittää huomiota naisnäkökulmaan. Tässä tutkimuksessa 110 vastaajasta vain yksi oli nainen, vaikka naisia on miehissäkin lajeissa yhä enemmän mukana. Ijäs (1992) korostaa naisnäkökulman ohella seurojen omien kasvatustavoitteiden asettamista. Kuten koulumaailmassakin, myös urheilussa mikrotason toiminta on tullut aikaisemman keskusjärjestöjen aikakauden tilalle.

Asennetutkimuksessa voisi valmentajia tutkia vanhempien näkökulmasta. Vanhemmat ovat usein kentän laidoilla äänekkäämpiä kuin valmentajat ja pelaajat. Heillä on varmasti myös rakentavaa näkemystä valmentajan ja seurojen toiminnasta. Asenteiden muuttuminen, kehittyminen voisi myös olla tutkimuksen kohteena.

Urheilun kasvatustavoitteiden osalta hyödyllinen tutkimuskohde on oppimisteoriat urheilussa. Liukkosen (1992, 23) mukaan teoriat, jotka auttavat ymmärtämään kasvatustavoitteiden toteutumista urheilussa, ovat sosiaalisen ja kognitiivisen oppimisen teoriat. Niiden yhdistäminen urheiluun tai niiden toteutuminen urheilussa voisi viedä urheilun avulla kasvattamista eteenpäin.

Tämän tutkimukseen liitettävä luonteva jatkotutkimus olisi valmennus- ja pelitapahtumien tutkiminen havainnoimalla. Videokuvaaminen, keskustelut valmentajien, vanhempien ja pelaajien kanssa olisivat tällöin käyttökelpoisia tutkimustapoja.

Lähteet

AHO S. 1986 Opettajiksi opiskelevien kasvu koulutuksen aikana. Opettajankoulutuksen seurantatutkimus. Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitos. Rauma: Opettajankoulutuslaitoksen offsetpaino.

AHO S. 1989. Opetusharjoittelun vaikutus opettajiksi opiskelevien minäkäsitykseen, byrokraattisuusorientaatioon, kontrolli - ideologiaan ja kasvatuseräisiin. Rauma: Opettajankoulutuslaitoksen offsetpaino.

AIRAKSINEN T. 1988. Moraalifilosofia. Juva: WSOY.

ALLARDT E. 1987. Sosiologia I. Juva: WSOY.

ALLARDT E. & LITTUNEN Y. 1981. Sosiologian perusteet. Juva: WSOY.

BUCHER C. A. & THAXTON N. A. 1981. Physical education and sport. St. Louis, USA: The C.V. Mosby Company.

CADUTO M. J. 1985. A Guide on environmental Values education Paris: Boudin.

ENGSTRÖM Y. 1987. Perustietoa opetuksesta. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

ENGLISH H. B. & ENGLISH A. C. 1959. A comprehensive dictionary of psychological and psychoanalytical terms. USA: Longmans, Green and co. inc.

ESKOLA A. 1977. Sosiaalipsykologia. Helsinki: Tammi.

ESKOLA A. 1967. Sosiologian tutkimusmenetelmät 2. Porvoo: WSOY.

ESKOLA A. 1975. Sosiologiset tutkimusmenetelmät 1. Helsinki: WSOY.

ESKOLA A. 1963. Teoksessa WARIS et. al. Yhteiskuntatieteiden käsikirja 1. Keuruu: Otava, 412.

FULLAN M. 1994. Muutosvoimat. Koulunuudistuksen perusteiden pohdintaa. Helsinki: Painatuskeskus

GORDON G. 1966. Role theory and illness. New Haven, Connecticut: College and university press publishers.

HARRE D. 1977. Valmennusoppi. Johdatus urheiluvallennuksen teoriaan ja menetelmiin. Jyväskylä: Gummerus.

HEINEMANN, K. 1991. Teoksessa R. TELAMA & P. OJA (toim.) Sports for all. Amsterdam: Elsevier Science Publishers B.V, 547 - 548.

HEINÄMÄKI T. & HÄMÄLÄINEN M. 1989. Valmentaja sosiaalisuuden kasvattajana 10 -13 -vuotiaiden lasten urheiluseuravalmennuksessa. Jyväskylän yliopiston liikuntakasvatuksen pro gradu -tutkielma.

HIRSJÄRVI S. 1977. Arvot ja arvojen konsistenssi kasvatustavoitteiden määräytymisen lähtökohdiana. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen laitos 47/1977.

HIRSJÄRVI S. & al. (toim.) 1983. Kasvatustieteen käsitteistö. Keuruu: Otava.

HOVLAND C. & ROSENBERG J. 1960. Attitude organization and change. New Haven: University press.

IJÄS M. & KATAJISTO J. 1992. Kasvatus osana juniorijalkapallovalmennusta. Tampereen yliopiston nuorisotyön pro gradu -tutkielma.

ISAKSSON J. 1989. Raumalaisten jalkapallovalmentajien kasvatusasenteet sekä niiden yhteys valmentajan taustaan ja asetettuihin kasvatustavoitteisiin. Turun yliopiston kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.

ISO-AHOLA S. 1990. Teoksessa P. MIETTINEN. Valmentaminen ja johtaminen. Joukkuelajit. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

JANSSON L. 1982. Urheilijan psyykinen valmennus. Keuruu: Otava.

JYRINKI E. 1977. Kysely ja haastattelu tutkimuksessa. Vaasa: Vaasa Oy.

JÄNISOJA M. 1995. Kasvatus osana nuorten yleisurheiluvalmennuksessa. Tampereen yliopiston kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.

KANTOLA H. 1988. Teoksessa H. KANTOLA ym. Suomalainen valmennusoppi, osa: Valmentaminen. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy, 220-228.

KARI J. 1994. Didaktiikka ja opetussuunnittelu. Juva: WSOY.

KARI J. 1988. Opetus- ja kasvatustyö ammattina. Helsinki: Otava.

KARI J. & HUTTUNEN J. 1988 Johdatus kasvatuksen ongelmien tutkimiseen. Keuruu: Otava.

KARMA K. 1983. Käyttäytymistieteiden metodologian perusteet. Keuruu: Otava.

KARVINEN J. HILTUNEN P. & JÄÄSKELÄINEN L. 1991. Lapsi ja urheilu. Keuruu: Otava.

KARVINEN J. & LEHTO J. 1993. Lasten urheilun perusteet. Helsinki: SVUL -paino.

KARVONEN J. 1970. Opettajien asenteet, odotukset ja oppimistulokset jatkokoulutuksessa. Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteiden tutkimuslaitos.

KEMPAS M. 1986. Pyhä urheilu. Senttejä, sekunteja, kamppailuja ja ristiriitoja -vaihtoehtoisen kehityksen tie liikuntakulttuurissa. Vaasa: Polyprint Oy.

KERLINGER F. N. 1976. Foundations of behavioral research. Second edition. London: William Clowes & Sons Limited.

KIRJONEN J. 1969. Valmentamisen psykologiset perusteet. Jyväskylä: K.J. Gummerus Oy.

KIVELÄ L. 1978. Ihmissuhteet valmennuksessa. Vaasa: Vaasa Oy.

KOMITEANMIETINTÖ 1990. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

KULMALA J. & MÄENPÄÄ O. 1989. Valmentaja kasvattajana: valmentajan kasvatuksellisuutta edistävästä toimenpiteistä 10 - 13 -vuotiaiden urheiluseuravalmennuksessa. Tampereen yliopiston kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.

KURKI P. & LINDHOLM H. 1989. Suomalaisten jalkapallovalmentajien kasvatustavoitteista ja työtyytyväisyydestä. Jyväskylän yliopiston liikuntakasvatuksen pro gradu -tutkielma.

LAAKSO L. MYLLYVERÄJÄ J. MÄÄTTÄ T. SAARENPÄÄ K. TALVISARA A. & TAMMILEHTO E. 1983. teoksessa R. TELAMA. Research in school physical education. Jyväskylä: K. J. Gummerus, 219.

LAHDES E. 1982. Peruskoulun uusi opetusoppi. Helsinki: Otava.

LEHTOVAARA A. & Hagfors C. 1979. Psykologia. Jyväskylä: Gummerus.

LESKINEN E. & KUUSINEN J. 1991. Faktorianalyysin käytöstä kasvatustieteellisessä tutkimuksessa. Kasvatus 22 (4), 289 -297.

LIUKKONEN J. 1993. Nuorisovalmentaja kasvattajana ja opettajana: valmennustoiminnan pedagoginen analyysi Jyväskylän yliopiston liikuntakasvatuksen lisensiaattityö.

MIETTINEN P. 1997. Teoksessa A. MERO A. NUMMELA & K. KESKINEN. Nykyaikainen urheiluvallmennus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

MOSSTON M. & ASHWORTH S. 1986. Teaching Physical education. USA: Macmillan Publishing company.

MUTIKAINEN J. 1985. Valmentajien kasvatustavoitteet ja roolikorostukset joukkuelajeissa. Jyväskylän yliopiston liikuntapedagogiikan tutkielma.

MÄKELÄ S. 1977. Teoksessa JUNGMAN T. PUSKALA P. (toim.) Lapsi kilpa- ja huippu-urheilijana. Liikuntatieteellinen julkaisusarja 5/1977, 13.

NUMMENMAA T. 1963. Kasvatustavoitteet. Jyväskylä: Gummerus.

OJANSIVU S. 1992. Valmentajan kasvatustavoitemittarin laatiminen. Jyväskylän yliopiston liikuntatieteen pro gradu -tutkielma.

PETERSON L. & RENSTRÖM P. 1977. Skador inom idrotten. Eskilstuna: Sju-kharadsbygdens Tryckeri AB.

PUHAKAINEN J. 1997. Kesytyt kehot. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

PUHAKAINEN J. 1995. Kohti ihmisen valmentamista. Tampereen yliopiston akateeminen väitöskirja. Tampere: Jäljennepalvelu.

PUOLIMATKA T. 1995. Democracy and education: The critical citizen as an educational aim. Siilinjärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

PÄIVÄNSALO P. 1982. Kasvatuksen tutkimuksen olemuksesta. Vaasa: Vaasa Oy.

RUUSKANEN E. 1995. Liikuntagallup 1994. Liikunta ja tiede, 2 (32), 6-13.

SAVOLA J. 1988. Teoksessa H. KANTOLA ym. Suomalainen valmennusoppi, osa: Valmentaminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 88 - 89.

SEPPÄNEN P. 1990. Urheilu ja yhteiskunta. Jyväskylän yliopiston liikunnan sosiaalitieteiden laitoksen tutkimuksia 49/1990.

SOININEN M. 1991. Kasvatustieteellisen evaluaation perusteet. Avoimen korkeakoulunopetuksen julkaisuja. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Turku: Painosalama Oy.

SUOMEN PALLOLIITTO 1988. Nuorisotoiminnan linjat. Hanko: Hangon Kirjapaino.

SUOMEN PALLOLIITTO 1994. Nuorten valmennus 1. Hämeenlinna: Tammi.

SUOMEN PALLOLIITTO 1996. Lapsi ja nuori valmennettavana. Forssa: Forssan Kirjapaino.

SVUL 1990. Nuorisotutkimus 1990. Suomen Gallup.

TAYLOR J. 1975. How to be an effective coach. Toronto: Manu Life.

TELAMA R. 1989. Liikkuvat lapset. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

TELAMA R. 1991. Teoksessa KARVINEN J. HILTUNEN P. & JÄÄSKELÄINEN L. Lapsi ja urheilu. Keuruu: Otava, 21

TUTKO T. & RICHARDS J. 1971. Psychology of Coaching. Boston, USA: Allyn and Bacon Inc.

TÖRMÄ S. 1996. Kasvun mahdollisuus. Akateeminen väitöskirja. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

UUTELA A. 1976. Asenteet ja ulkoinen käyttäytyminen. Helsingin yliopiston sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia.

- VAHERVUO T. & KALIMO E. 1975. Tilastolliset perusmenetelmät. Psykometriikan metodeja 1. Porvoo: WSOY.
- VALKONEN T. 1984. Haastattelu- ja kyselyaineiston analyysi sosiaalitutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus.
- VALLI R. 1995. Nuorten alkoholikasvatus - vastaako koulu nuorten odotuksiin ja tarpeisiin? Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen lisensiaattityö.
- WEINECK J. 1982. Optimaalinen harjoittelu. Vaasa: Valmennuskirjat.
- WESTERGÅRD J. & ITKONEN H. 1990. Lapsi ja nuori urheiluseurassa. Turku: Sport Offset
- WESTERGÅRD J. 1995. Lapsuus on kylvön aikaa. Kansainvälisen lapsi- ja nuorisoliikuntaseminaarin raportti. Helsinki: TUL:n monistuspalvelu.
- VILJANEN E. 1982. Kasvatustiede. Tampere: Kirjapaino OY Tamprint.
- WILENIUS R. 1987. Kasvatuksen ehdot. Kasvatusfilosofian luonnos. Jyväskylä: Atena-kustannus.
- VILLANEN V. 1993. Valmentajan kasvatussuuntautunut toiminta 10-13 -vuotiaiden nuorten judoharjoituksissa. Jyväskylän yliopiston liikuntakasvatuksen pro-gradu -tutkielma.
- VUORI I. 1977. Teoksessa Lapsi kilpa- ja huippu-urheilijana. Liikuntatieteellinen julkaisusarja 5/1977.

SISÄLLYSLUETTELO (LIITTEET)

LIITE 1 Kyselylomake	1
LIITE 2 Datamatriisi	6
LIITE 3 Asennemittauksen osioiden keskiarvot	8
LIITE 4 Muuttujien suorat jakaumat.....	9
LIITE 5 Taustamuuttujien uudelleen koodaukset	22
LIITE 6 Koko aineiston reliabilitetti	23
LIITE 7 Asennemittauksen faktorianalyysi.....	27
LIITE 8 Faktoripistemuuuttujien reliaabelius tarkastelu.....	30
LIITE 9 Muuttujien keskiarvot.....	34
LIITE 10 Taustamuuttujaryhmien väliset erot faktoripistemuuuttujittain	35
LIITE 11 Asennemittausryhmien ristiintaulukoinnit	65
LIITE 12 Kasvatusasenteita kuvaavat summamuutt.....	77
LIITE 13 Faktoripistemuuuttujien ja kasvatustavoitteita kuvavien summamuuttujien väliset yhteydet.....	78

LIITE 1 Kyselylomake

Mikkeli 22.1.1998

Arvoisa valmentaja,

Olet mukana tutkimuksessa, jossa selvitetään Suomen Palloliiton Kaakkois-Suomen piirin juniorivalmentajien kasvatusasenteita sekä kasvatustavoitteiden toteutumista valmennuksessa. Piiri on yhteiskumppaninani tutkimuksen toteuttamisessa.

Tutkimus on osa Jyväskylän yliopiston Chydenius-Instituutin luokanopettajien koulutusohjelmaa.

Saamasi kyselylomake sisältää kysymyksiä taustastasi ja valmentamisestasi menneeltä kaudelta 1997. **Merkitse taustatietoihin siis se joukkue, jota valmensit viime kaudella.** Jos valmensit useampia joukkueita, merkitse vain yhden joukkueen tiedot.

Toinen osa kyselylomakkeesta sisältää väittämiä, joihin vastaat omien asenteittesi mukaan, mahdollisimman vilpittömästi.

Vastauksesi käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eikä niitä näe kukaan muu kuin tutkija itse. Vastaukset käsitellään tilastollisia menetelmiä käyttäen, joten antamasi tiedot muutetaan numeroiksi ja ne näkyvät vain tilastollisina esityksinä.

Tuhoan vastauslomakkeet käsittelyn jälkeen, joten henkilöllisyytesi ei tule missään vaiheessa selville.

Vaikka uusi kausi on jo hyvässä vauhdissa, toivon Sinun vastaavan kyselyyn, sillä vastauksesi ovat tärkeitä tutkimuksen onnistumisen kannalta. Toivon, että lähetät vastaukset viimeistään 15.2. 1998 osoitteeseen

Suomen palloliiton
Kaakkois-Suomen piiri ry
Raatimiehenkatu 22 a 47
53100 LAPPEENRANTA

Saat lisätietoja

Pertti Hotti

015 174014, 0400 529726

Kiitos etukäteen!

Pertti Hotti

Valmentajan taustatiedot

Ympyröi oikea vaihtoehto ja kirjoita vastaus sille jätettyyn tilaan.

1. Sukupuoli 1. mies 2. nainen
2. Ikä _____ vuotta
3. Ammatti _____
4. Peruskoulutus 1. peruskoulu, keskikoulu, kansalaiskoulu
2. ylioppilas
3. keskiasteen koulu (ammattikoulu, opisto)
4. yliopistotasoinen koulutus
5. Valmentajakoulutus 1. ei
2. nappulavalmentajakurssi
3. peruskurssi 1 (D-taso)
4. peruskurssi 2 (C-taso)
5. liittokurssi 1 (B-taso)
6. liittokurssi 2 (A-taso)
7. juniorivalmentajien JVK (Nuorten valmentajakoulu)
8. jalkapallovalmentajakoulu
9. muu valmentajakoulutus, mikä?

6. Oma pelikokemus lajit _____
harrastusvuodet yhteensä _____ vuotta
7. Valmentajakokemus lajit _____
valmennusvuodet yhteensä _____ vuotta
sarjatasot _____
ikätasot _____
8. Mitä junioreita valmensit kaudella 1997?
1. J-nuoret
2. I-nuoret
3. H-nuoret
4. G-nuoret
5. F-nuoret
6. E-nuoret
7. E-tytöt
8. D-nuoret
9. D-tytöt
10. C-nuoret
11. C-15 tytöt ____
9. Onko Sinulla lapsia? _____
10. Jos on, harrastaako joku heistä urheilua? _____

Seuraavaksi esitetään asenneväittämiä, joihin vastaat rengastamalla mielestäsi parhaan vaihtoehdon.

1 = täysin samaa mieltä
2 = samaa mieltä
3 = en osaa sanoa
4 = eri mieltä
5 = täysin eri mieltä

1. Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä paljon.	1	2	3	4	5
2. Pelaajien on osallistuttava sääntöjen laadintaan.	1	2	3	4	5
3. Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoilla.	1	2	3	4	5
4. Paras rangaistus pelaajalle on juoksuttaminen	1	2	3	4	5
5. Pelaajat saavat valita kapteenin.	1	2	3	4	5
6. Valmentaja on kuin kuka tahansa joukkueen jäsen.	1	2	3	4	5
7. Valmentajan on saatava kasvatustieteellistä tietoutta/ koulutusta.	1	2	3	4	5
8. Harrastus on tärkeämpää kuin kilpaileminen.	1	2	3	4	5
9. Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaajan kotiolot.	1	2	3	4	5
10. Pelaajat saavat osallistua harjoittelun suunnitteluun.	1	2	3	4	5
11. Valmentajan tulee käyttää kaikkea valmentamiseen liittyvää uutta materiaalia.	1	2	3	4	5
12. Valmentaminen perustuu opettaja-oppilas-asetelmaan.	1	2	3	4	5
13. Valmentaja on pelaajien yläpuolella.	1	2	3	4	5
14. Kiroileminen kuuluu jalkapalloon eikä siitä pidä rangaista.	1	2	3	4	5
15. Seuran tulisi laatia säännöt, joiden mukaan pelaajia peluutettaisiin nuorimmissa junioriluokissa yhtä paljon (esim. ketjuittain)	1	2	3	4	5
16. Valmentajan on käyttäytymisellään osoitettava hyvää esimerkkiä.	1	2	3	4	5
17. Valmentajan tärkein tehtävä on tehdä pelaajia seuran edustusjoukkueelle.	1	2	3	4	5
18. Valmentajan pitää etsiä uusia harjoitteita.	1	2	3	4	5
19. Valmentajan on hyvä tietää pelaajiensa koulumenestys.	1	2	3	4	5
20. Valmentajan on annettava pelaajien osallistua sääntöjen laadintaan.	1	2	3	4	5

1 = täysin samaa mieltä
 2 = samaa mieltä
 3 = en osaa sanoa
 4 = eri mieltä
 5 = täysin eri mieltä

21. Valmentajan on keskusteltava pelaajiensa kanssa tunteakseen heidät.	1	2	3	4	5
22. Valmentaja on ensisijaisesti kasvattaja.	1	2	3	4	5
23. Valmentajan ei tarvitse suunnitella harjoituksia.	1	2	3	4	5
24. Vilppiä saa harrastaa tiukoissa otteluissa.	1	2	3	4	5
25. Joukkue on valmentajaa varten.	1	2	3	4	5
26. Valmentajan on kuunneltava pelaajien ajatuksia ja mielipiteitä.	1	2	3	4	5
27. Tärkeässä ottelussa vain parhaat pelaavat.	1	2	3	4	5
28. Valmentaja on vastuussa pukukopin siisteydestä, kun joukkue lähtee sieltä pois.	1	2	3	4	5
29. Kilpailutilanteessa on keskityttävä voiton saavuttamiseen hinnalla millä hyvänsä.	1	2	3	4	5
30. Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita apuna.	1	2	3	4	5
31. Valmentajan on käytettävä yhtä pelijärjestelmää pelissä.	1	2	3	4	5
32. Voiton tavoittelussa voidaan unohtaa kasvatukselliset seikat.	1	2	3	4	5
33. Rankaiseminen on palkitsemista parempi vaihtoehto.	1	2	3	4	5
34. Valmentajan ei tarvitse myöntää pelaajille olevansa väärässä.	1	2	3	4	5
35. Valmentajan on korostettava reilua peliä.	1	2	3	4	5
36. valmentaja on pelaajilleen paremminkin ystävä kuin pomo.	1	2	3	4	5
37. Valmentajan on perusteltava antamansa rangaistukset pelaajille.	1	2	3	4	5
38. Valmentaja valitsee kapteenin kuulematta pelaajien mielipidettä.	1	2	3	4	5
39. Valmentajan on teetettävä paremmille pelaajille vaikeampia harjoitteita.	1	2	3	4	5
40. Valmentajan on oltava ankara.	1	2	3	4	5
41. Harjoituskäynnit ratkaisevat peliajan.	1	2	3	4	5

1 = täysin samaa mieltä
 2 = samaa mieltä
 3 = en osaa sanoa
 4 = eri mieltä
 5 = täysin eri mieltä

42. Valmentajan tulee käyttää useampia pelijärjestelmiä kauden aikana.	1	2	3	4	5
43. Valmentajan tulee kehittää itseään jatkuvasti valmentamisen ja opettamisen taidoissa.	1	2	3	4	5
44. Valmentajan tulee kasvattaa omaa joukkuettaan sosiaalisesti.	1	2	3	4	5
45. Valmentajan tulisi järjestää pelaajien vanhemmille keskustelutilaisuus ainakin kerran kauden aikana.	1	2	3	4	5
46. Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhempien toivomuksia.	1	2	3	4	5
47. Valmentajan on sallittava pelaajan poissaolo harjoituksista toisen lajin takia.	1	2	3	4	5
48. Pelaajaa saa rangaista, jos hän on poissa harjoituksista toisen lajin takia.	1	2	3	4	5

Mitä toivomuksia Sinulla on seuroille?

Muistathan postittaa vastauksesi oheisessa kirjekuoressa mahdollisimman pian, mutta viimeistään 15.2. 1998 mennessä.

Suuret kiitokset!!!

LIITE 2 Datamatriisi

0491413311131 73 80 521111121511114131121111215212211511112252111225221222121112111
041373331301 82 80 33224423232331422123131222343222223232342222324221332121222122
031431342302 83 910442241141411222141221211122121111122122241111124221332221112111
051423152 41 72 92122125232221141212112141111221212111121422122215212122221122112
071423131121 72 933111111212412114121121115114122211111122122111125211222221112111
091403241 72173 911442124122444222122221214122412221222122242221415211132212121212
0101531331171102 811431124123244213122421112112222211122124242213215321232211121112
0121363331 41 42 82212111121233555511122121112111211111111425111 3152211222
012139 311301 52 911111214111224213111221151111113111112113121111235221322211211121
0191413140 01 921021241212121442412112241112122411221212115244111215211133211111112
0161483101301 4210114312122242223414134242422522242212114321111215311323221122112
024150236230130310211112151414224111411112211224242222131142222242432233221222122
0261373312201 52101124222231234422212234222212232222121222222212424221223212221222
0251381342241 721022441154222545412114241211121514211111144222111415221323212121212
0271493341 8114310112411241224242221511411112421221111222221221224321133221112111
0301351112181 32 61112121422224231122242122321222221222223232221325211212221212222
0391561331101 82101124114221402212121121111112512211112124142111225321133211111111
0361413111 61 42101144211122224451212244221112221211111114121111215211123212111211
0471343312 60 00 810234212423222112141331312424222222222422222225221112221222122
0501373352451152 81144114222243241212224211252234122121422242211142422233222122212
0451422330 01 32 821442421223421312121342111112222322212112222112324221112221222122
0461493141251103 6222222242324221224123112142322222222223222242531133221222122
0311393141271 32 611142214223222214232441212222422212222242222222521131222212222
0861441411122163 83324214522253221421235221122351431111511213231132523132212121212
0891482433203 32 81124214221144521411242111111211121111112122121315331212211111111
0621413331 51 62 8112322222223421212242214122422222222232422242221122212221222
0941553141151133 6112211452224121141212212122141211111222242211221531132221111121
0881402361301153 810241142122244411122221121212122112122224211122522332212111221
0961561352 32203 6444111441214444141222221212221221112224122111224322132212111211
0971613141401102 55222122512242211214132221212222212222122221221214311331221212121
0561461331181153 831451122232325214141251211113133111113131331111125321232221112111
0841442342301 52 81143112532244445212132121512445211121412343211232422132222122112
0801382432261 52 841422124242244412114221222112422212123122241222324231322211221122
0721203111151 01 80 111313313533114152211111134333331222153341114151112121222122
0761363371161 62 80 121122111412111122221111111412211112112242111115222222111111111
0771372321201 72 8302311242222422411223221222442221222222233222225221222221222122
0661323311 81 62 80 111122223224512222321211112412121111132411111522112211111111
0691373341101 52 811211111121243514121311211112213211113112244111415221122211121112
0921423392251 22 62214222222444512122321211122414511111123124212215222312212121212
1241373132301 22 42212212222342451422234221112121221112322344222225211311212211221
1221383342301 12 32222214232334441412232211212221231111112224211121522131121211211
1201323242201 73 34224224422222222224222122222222121224222212224211221222212221
1181363112301 32 11221212224442412222421222222423211112212222212242113121211222
110130 331241 72 60 451442221422114242241212124521421422244422211244121322121112121
1961243311131 42 60 2222522132344142222222222142222121222322222125121222112212221
1771343341201152 5114212243222442132222221121241122221111232222224221231211222122
1191453112 70 00 622422142212222141224212112224222121122142412124242111211221122
1401401310 01 52 4222312442124222141225411121211122111215224221122522121212211221
1651361392202103 53324122521123241411122111112122111112124442211115222231211111121
1551482142151102 541242144224442524112542112222412111212242442221225311231212211221
1571422433121102 5222212242122224221243212121122221142222222221215231231221212221
1671383353301202 531411111545155544251511411113521121111111321131415222331221122212
1681373121313 52 54322214111222413111222121212212211112244142121215211321211111211
1921422331103 62 53344223422244441412234154244233344222542522322324221121221222122
1731472411371 12 5224211342315244121422211111122111111114342111115331311221112111
1842252331131 42100 121242122223211121221214221412411211122413122415121223111121212
1621462433301 32 521241145122125213121341111111112211512223242211224331311221212121
0991403332201 42 631242212222312212254112112251211112214221111224221112242212221111211
1121432352302103 621121144212212111111141511112512111114141252111415222332212121212
1041482152 41252 6101412242222444211422514212221222122222242221225312132221212221
1291423380 01 40 4212321221212134141112212111122221111112121112215222121211111111
1491214232 81 53 90 1422422242224224242222322212421211143422111223111122122112211
1791252451101 52100 42211422122422211122111212251211112211142211115132123111111111
1741403330 01 32 4332321321122244151112211121111111111112222111221522111211111111
1721392312 81 12 53124212312332431112123222112351411112224122222442221111212121222
1391373332202 63 51114113111222451111123221111131311111214151111215221221211111211
1581401341 61 22 522242144222424422142342211122512321211242133222415221111212121212
1751214291153 32 50 4421342223243241224223213222221131222422222115112211122212221

0981433311251 42 642142124223323212142442211322323221212324331123324221322222122222
1861463311101 4210222211122222442212132111211112411151112121211215321123211111111
1711341132121 12 5112222342222232232222412114323222222223222225211211221222122
1191391311250 00 322232134222223223222332212221522221223232242221425221311212221222
1941422330 00 5311311551113224141213511111111211111112525111115221111211111111
1421322431251 22 40 242121122421224131341212212522312122122242111415231311121122112
1271352313203 53 41123124422424332412243222222422222222433422222522122122222222
1411362322 81 32 433222234442342222522232221422422212252224442211224221111222212222
1151371432 51 12 321222144112332 1112232211112121221111212123211121523111121211211
1021522243351103 5114321242224542142243322211222122112122222222234311331212211221
1311361351151 42 4112211441224244231211211112222232122212222312122522222122112112
1301332411200 00 0 24124422454222422244222222224222232422222242423121112221222
1801401313 01 32 5112422122224324221422 221242242242222223322212224221111221222122
0001403312102 42 621212124221334312112322312122213211122223141222215221122212211221
000141335112114310214321141223242141322312122224221212122122212224222233221112122
0011311113222 51 4312322222242322122223131212122322122222222222215211321212212221
0001273341151 42 80 43312412254542412144141211241222112212434312242512122211112112
0001393331 52 52 533441244122424412122242121122222111112142241111425221121212121212
0001401313251 82 622222142314222211111521215222122111211124142211225221332212111211
0001411211341 22 42144211412433411412244121112422221112412242121425211311221122212
0001373131 61 42 53224224423242122422322212442222222442222422211212212221222
0001382441221 62 8112221442223123241422221221323322122221224221325231322221122112
0001413121 102201425324252415332521442324511543444111542254421112442211133222112212
0001363111 21 12 5213413231143213221213311111122122111111232112133521111121111112
0001442413151 42 81124311421223222123231121112223211113113133221215231222212121212
00014433511511731022121122112224311121221211111412211111122122111215222233211111111
0001373391 11 32 611422242222555441552214511554445111511425511211225222112222112211
0001411411171 62 911242122223215512111441211111512211112113123211125231222211111111
0001352352301 32 920442124133444311122441211122411121212124142131425222312212121212
0001432242301112 50 444423222422323542411411444534112521544342222244211331122212221
0001463311381 82 91144114531113551111142111111111213111551542511115321332211211121
0001353331101 52 811142241313434412122342311132515411111144132111515221122212121212
0001362341 71 32 821441124322433212111443211111214111112122151221215221112212111211
0001431331101 72 821412122111444211121111411211112211111111224111115221122211111111
0001343312201 72 5102412242122422241222242242212222211124142211215221221222212221
0001412351 42 82 8114211441222122121222221111141111111222255111121222132211111111
0001403151181182 611221112212441211142321112111412112211124121211225212232211211121
0001432312151 31 643432224242232224222312121225122222222242221425221212211222122
0001443111 11 11 911241323322342213142332211223213212314224331112234211112221212121
0001421341351152 411222233322333222234222222412312222233343322325221331212221222
0001402331101 62 8312422243144222222542241121414211211124422211215221122212211221
0001433332363122112222111422225423132221212114421211111213142111325221333221122112

LIITE 3 Asennemittauksen osioiden keskiarvot

Number of valid observations (listwise) = 108,00

Variable	Mean	Valid	
		N	Label
M1	2,45	110	Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä palj
M2	2,96	110	Pelaajien on osallistuttava sääntöjen la
M3	1,59	110	Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoill
M4	4,47	110	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
M5	2,57	110	Pelaajat saavat valita kapteenin
M6	3,10	110	Valmentaja on kuka tahansa joukkueen jäs
M7	1,90	110	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
M8	1,91	110	Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin
M9	2,16	110	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
M10	3,07	110	Pelaajat saavat osallistua harjoittelun
M11	2,66	110	Valmentajan tulee käyttää kaikkea
M12	3,05	110	Valmentaminen perustuu ope
M13	2,92	109	Valmentaja on pelaajien ylä
M14	4,54	110	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
M15	2,64	110	Seuran tuulisi laatia säännöt, joiden mu
M16	1,35	110	Valmentajan on käyttäytymisellään
M17	3,67	110	Valmentajan tärkein tehtävä
M18	1,70	110	Valmentajan pitää etsiä uusia
M19	2,69	110	Valmentajien on hyvä tietää
M20	2,79	109	Valmentajan on annettava pelaajien
M21	1,45	110	Valmentajan on keskusteltava
M22	2,03	110	Valmentaja on ensisijaisesti
M23	4,69	110	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
M24	4,39	110	Viippiä saa harrastaa
M25	4,40	110	Joukkue on valmentajaa varten
M26	1,73	110	Valmentajan on kuunneltava
M27	3,86	110	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
M28	2,97	110	Valmentaja on vastuussa
M29	4,38	110	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
M30	2,25	110	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
M31	4,05	110	Valmentajan on käytettävä yhtä pelij
M32	4,58	110	Voiton tavoittelussa voidaan
M33	4,71	110	Rankaiseminen on palkitsemista
M34	4,31	110	Valmentaja ei tarvitse myöntää
M35	1,42	110	Valmentajan on korostettava
M36	1,87	110	Valmentaja on pelaajilleen
M37	1,62	110	Valmentajan on perusteltava
M38	3,85	110	Valmentaja valitsee kapteenin
M39	2,73	110	Valmentajan on teetettävä
M40	3,70	110	Valmentajan on oltava ankara
M41	2,96	110	Harjoituskäynnit ratkaisevat pelaajan
M42	1,94	110	Valmentajan tulee käyttää
M43	1,58	110	Valmentajan tulee kehittää
M44	1,46	110	Valmentajan tulee kasvattaa
M45	1,38	110	Valmentajan tulisi järjestää
M46	2,47	110	Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
M47	1,71	110	Valmentajan on sallittava pelaajan poiss
M48	4,59	110	Pelaajaa saa rangaista, jos

-> RECODE

-> m4 m14 m17 m23 m24 m25 m27 m29 m31 m32 m33 m34 m38 m40 (1=5) (2=4)

-> (3=3) (4=2) (5=1) .

LIITE 4 Muuttujien suorat jakaumat

* aineiston tarkistaminen ja tutkimusjoukon kuvailu (kaaviot)

SP

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	1	109	99,1	99,1	99,1
	2	1	,9	,9	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

IKA Ikä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	20	1	,9	,9	,9
	21	2	1,8	1,8	2,7
	24	1	,9	,9	3,6
	25	2	1,8	1,8	5,5
	27	1	,9	,9	6,4
	30	1	,9	,9	7,3
	31	1	,9	,9	8,2
	32	3	2,7	2,7	10,9
	33	1	,9	,9	11,8
	34	4	3,6	3,6	15,5
	35	4	3,6	3,6	19,1
	36	8	7,3	7,3	26,4
	37	11	10,0	10,0	36,4
	38	5	4,5	4,5	40,9
	39	5	4,5	4,5	45,5
	40	11	10,0	10,0	55,5
	41	9	8,2	8,2	63,6
	42	9	8,2	8,2	71,8
	43	7	6,4	6,4	78,2
	44	5	4,5	4,5	82,7
	45	1	,9	,9	83,6
	46	4	3,6	3,6	87,3
	47	1	,9	,9	88,2
	48	4	3,6	3,6	91,8
	49	2	1,8	1,8	93,6
	50	1	,9	,9	94,5
	52	1	,9	,9	95,5
	53	1	,9	,9	96,4
	55	1	,9	,9	97,3
	56	2	1,8	1,8	99,1
	61	1	,9	,9	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

IKAI

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
alle 30 v.	1,00	8	7,3	7,3	7,3
31 -45 v.	2,00	84	76,4	76,4	83,6
yli 45 v.	3,00	18	16,4	16,4	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

AMM Ammatti

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Johtaja	1	22	20,0	20,4	20,4
Toimihenkilö	2	31	28,2	28,7	49,1
Työntekijä	3	53	48,2	49,1	98,1
Opiskelija	4	2	1,8	1,9	100,0
	,	2	1,8	Missing	

		Total	110	100,0	100,0
Valid cases	108	Missing cases	2		

PK Peruskoulutus

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Peruskoulu	1	24	21,8	21,8	21,8
Ylioppilas	2	7	6,4	6,4	28,2
Keskiasteen koulu	3	66	60,0	60,0	88,2
Korkeakoulu	4	13	11,8	11,8	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

VKOUL Valmentajakoulutus

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	1	,9	,9	,9
Ei	1	32	29,1	29,1	30,0
Nappula-vk	2	4	3,6	3,6	33,6
D-taso	3	30	27,3	27,3	60,9
C-taso	4	22	20,0	20,0	80,9
B-taso	5	13	11,8	11,8	92,7
A-taso	6	2	1,8	1,8	94,5
Nuorten JVK	7	1	,9	,9	95,5
JVK	8	1	,9	,9	96,4
Muu	9	4	3,6	3,6	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

OPK Oma pelikokemus

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ei	0	6	5,5	5,5	5,5
jalkapallo	1	60	54,5	54,5	60,0
Muu palloilu	2	34	30,9	30,9	90,9
Yksilölajit	3	10	9,1	9,1	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

HV Harrastusvuodet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	7	6,4	6,4	6,4
	1	3	2,7	2,7	9,1
	2	1	,9	,9	10,0
	3	1	,9	,9	10,9
	4	4	3,6	3,6	14,5
	5	3	2,7	2,7	17,3
	6	4	3,6	3,6	20,9
	7	3	2,7	2,7	23,6
	8	5	4,5	4,5	28,2
	10	9	8,2	8,2	36,4
	12	5	4,5	4,5	40,9
	13	3	2,7	2,7	43,6
	15	9	8,2	8,2	51,8
	16	1	,9	,9	52,7
	17	2	1,8	1,8	54,5
	18	3	2,7	2,7	57,3
	20	11	10,0	10,0	67,3
	22	2	1,8	1,8	69,1
	24	2	1,8	1,8	70,9
	25	6	5,5	5,5	76,4
	26	1	,9	,9	77,3
	27	1	,9	,9	78,2
	30	15	13,6	13,6	91,8
	31	1	,9	,9	92,7
	34	1	,9	,9	93,6

35	2	1,8	1,8	95,5
36	1	,9	,9	96,4
37	1	,9	,9	97,3
38	1	,9	,9	98,2
40	1	,9	,9	99,1
45	1	,9	,9	100,0
Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

VL Valmennuslajit

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ei	0	6	5,5	5,5	5,5
Jalkapallo	1	87	79,1	79,1	84,5
Muu palloilu	2	11	10,0	10,0	94,5
Yksilölaajat	3	6	5,5	5,5	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

VK Valmentajakokemus

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	6	5,5	5,5	5,5
	1	7	6,4	6,4	11,8
	2	5	4,5	4,5	16,4
	3	14	12,7	12,7	29,1
	4	14	12,7	12,7	41,8
	5	13	11,8	11,8	53,6
	6	8	7,3	7,3	60,9
	7	9	8,2	8,2	69,1
	8	6	5,5	5,5	74,5
	9	1	,9	,9	75,5
	10	8	7,3	7,3	82,7
	11	1	,9	,9	83,6
	12	1	,9	,9	84,5
	13	1	,9	,9	85,5
	14	2	1,8	1,8	87,3
	15	5	4,5	4,5	91,8
	16	1	,9	,9	92,7
	17	2	1,8	1,8	94,5
	18	1	,9	,9	95,5
	20	2	1,8	1,8	97,3
	22	1	,9	,9	98,2
	25	1	,9	,9	99,1
	30	1	,9	,9	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

MJ Miehet, juniorit

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ei	0	7	6,4	6,4	6,4
Miehet	1	4	3,6	3,6	10,0
Juniorit	2	79	71,8	71,8	81,8
Molemmat	3	20	18,2	18,2	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

K97 Kausi 1997

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
H	3	4	3,6	3,7	3,7
G	4	11	10,0	10,3	14,0
F	5	23	20,9	21,5	35,5
E	6	17	15,5	15,9	51,4
D	8	27	24,5	25,2	76,6

D-TYTÖT	9	10	9,1	9,3	86,0
C-NUORET	10	13	11,8	12,1	98,1
C-TYTÖT	11	1	,9	,9	99,1
	14	1	,9	,9	100,0
	,	3	2,7	Missing	
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 107 Missing cases 3

LLKM Lasten lukumäärä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	15	13,6	13,6	13,6
	1	39	35,5	35,5	49,1
	2	31	28,2	28,2	77,3
	3	16	14,5	14,5	91,8
	4	7	6,4	6,4	98,2
	5	1	,9	,9	99,1
	6	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

LHU Lapset harrastaako urheilua

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	21	19,1	19,1	19,1
	1	57	51,8	51,8	70,9
	2	20	18,2	18,2	89,1
	3	9	8,2	8,2	97,3
	4	2	1,8	1,8	99,1
	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M1 Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä palj

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	20	18,2	18,2	18,2
Samaa mieltä	2	54	49,1	49,1	67,3
En osaa sanoa	3	3	2,7	2,7	70,0
Eri mieltä	4	32	29,1	29,1	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M2 Pelaajien on osallistuttava sääntöjen la

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	10	9,1	9,1	9,1
Samaa mieltä	2	34	30,9	30,9	40,0
En osaa sanoa	3	18	16,4	16,4	56,4
Eri mieltä	4	46	41,8	41,8	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M3 Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoilla

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent

Täysin samaa mieltä	1	53	48,2	48,2	48,2
Samaa mieltä	2	52	47,3	47,3	95,5
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	97,3
Eri mieltä	4	3	2,7	2,7	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M4 Paras rangaistus pelaajille on juoksutta

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	61	55,5	55,5	55,5
Samaa mieltä	2	43	39,1	39,1	94,5
En osaa sanoa	3	3	2,7	2,7	97,3
Eri mieltä	4	3	2,7	2,7	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M5 Pelaajat saavat valita kapteenin

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	25	22,7	22,7	22,7
Samaa mieltä	2	39	35,5	35,5	58,2
En osaa sanoa	3	9	8,2	8,2	66,4
Eri mieltä	4	32	29,1	29,1	95,5
Täysin eri mieltä	5	5	4,5	4,5	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M6 Valmentaja on kuka tahansa joukkueen jäs

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	12	10,9	10,9	10,9
Samaa mieltä	2	33	30,0	30,0	40,9
En osaa sanoa	3	6	5,5	5,5	46,4
Eri mieltä	4	50	45,5	45,5	91,8
Täysin eri mieltä	5	9	8,2	8,2	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M7 Valmentajan on saatava kasvatustieteelli

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	33	30,0	30,0	30,0
Samaa mieltä	2	60	54,5	54,5	84,5
En osaa sanoa	3	13	11,8	11,8	96,4
Eri mieltä	4	3	2,7	2,7	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M8 Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	28	25,5	25,5	25,5
Samaa mieltä	2	70	63,6	63,6	89,1
En osaa sanoa	3	6	5,5	5,5	94,5
Eri mieltä	4	6	5,5	5,5	100,0
		-----	-----	-----	

Total 110 100,0 100,0
Valid cases 110 Missing cases 0

M9 Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	20	18,2	18,2	18,2
Samaa mieltä	2	65	59,1	59,1	77,3
En osaa sanoa	3	14	12,7	12,7	90,0
Eri mieltä	4	9	8,2	8,2	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M10 Pelaajat saavat osallistua harjoittelun

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	3	2,7	2,7	2,7
Samaa mieltä	2	40	36,4	36,4	39,1
En osaa sanoa	3	21	19,1	19,1	58,2
Eri mieltä	4	38	34,5	34,5	92,7
Täysin eri mieltä	5	8	7,3	7,3	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M11 Valmentajan tulee käyttää kaikkea

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	1	,9	,9	,9
Täysin samaa mieltä	1	12	10,9	10,9	11,8
Samaa mieltä	2	46	41,8	41,8	53,6
En osaa sanoa	3	18	16,4	16,4	70,0
Eri mieltä	4	30	27,3	27,3	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M12 Valmentaminen perustuu ope

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	7	6,4	6,4	6,4
Samaa mieltä	2	41	37,3	37,3	43,6
En osaa sanoa	3	12	10,9	10,9	54,5
Eri mieltä	4	39	35,5	35,5	90,0
Täysin eri mieltä	5	11	10,0	10,0	100,0
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M13 Valmentaja on pelaajien ylä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	10	9,1	9,2	9,2
Samaa mieltä	2	44	40,0	40,4	49,5
En osaa sanoa	3	12	10,9	11,0	60,6
Eri mieltä	4	31	28,2	28,4	89,0
Täysin eri mieltä	5	12	10,9	11,0	100,0
,		1	,9	Missing	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 109 Missing cases 1

M14 Kiroileminen kuuluu jalkapalloon

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	71	64,5	64,5	64,5
Samaa mieltä	2	33	30,0	30,0	94,5
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	96,4
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M15 Seuran tuulisi laatia säännöt, joiden mu

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	19	17,3	17,3	17,3
Samaa mieltä	2	42	38,2	38,2	55,5
En osaa sanoa	3	11	10,0	10,0	65,5
Eri mieltä	4	36	32,7	32,7	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M16 Valmentajan on käyttäytymisellään

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	82	74,5	74,5	74,5
Samaa mieltä	2	24	21,8	21,8	96,4
Eri mieltä	4	1	,9	,9	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M17 Valmentajan tärkein tehtävä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	22	20,0	20,0	20,0
Samaa mieltä	2	58	52,7	52,7	72,7
En osaa sanoa	3	6	5,5	5,5	78,2
Eri mieltä	4	20	18,2	18,2	96,4
Täysin eri mieltä	5	4	3,6	3,6	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M18 Valmentajan pitää etsiä uusia

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	42	38,2	38,2	38,2
Samaa mieltä	2	63	57,3	57,3	95,5
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	96,4
Eri mieltä	4	4	3,6	3,6	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M19 Valmentajien on hyvä tietää

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	9	8,2	8,2	8,2
Samaa mieltä	2	47	42,7	42,7	50,9
En osaa sanoa	3	29	26,4	26,4	77,3
Eri mieltä	4	19	17,3	17,3	94,5
Täysin eri mieltä	5	6	5,5	5,5	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M20 Valmentajan on annettava pelaajien

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	7	6,4	6,4	6,4
Samaa mieltä	2	49	44,5	45,0	51,4
En osaa sanoa	3	17	15,5	15,6	67,0
Eri mieltä	4	32	29,1	29,4	96,3
Täysin eri mieltä	5	4	3,6	3,7	100,0
	,	1	,9	Missing	
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	109	Missing cases	1		

M21 Valmentajan on keskusteltava

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	65	59,1	59,1	59,1
Samaa mieltä	2	42	38,2	38,2	97,3
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	98,2
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M22 Valmentaja on ensisijaisesti

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	33	30,0	30,0	30,0
Samaa mieltä	2	58	52,7	52,7	82,7
En osaa sanoa	3	6	5,5	5,5	88,2
Eri mieltä	4	9	8,2	8,2	96,4
Täysin eri mieltä	5	4	3,6	3,6	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M23 Valmentajan ei tarvitse suunnitella

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	83	75,5	75,5	75,5
Samaa mieltä	2	24	21,8	21,8	97,3
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M24 Vilppiä saa harrastaa

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	61	55,5	55,5	55,5
Samaa mieltä	2	41	37,3	37,3	92,7
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	93,6
Eri mieltä	4	4	3,6	3,6	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M25 Joukkue on valmentajaa varten

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	70	63,6	63,6	63,6
Samaa mieltä	2	27	24,5	24,5	88,2
En osaa sanoa	3	3	2,7	2,7	90,9
Eri mieltä	4	7	6,4	6,4	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M26 Valmentajan on kuunneltava

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	41	37,3	37,3	37,3
Samaa mieltä	2	63	57,3	57,3	94,5
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	96,4
Eri mieltä	4	3	2,7	2,7	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M27 Tärkeässä ottelussa vain parhaat

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	26	23,6	23,6	23,6
Samaa mieltä	2	60	54,5	54,5	78,2
En osaa sanoa	3	9	8,2	8,2	86,4
Eri mieltä	4	13	11,8	11,8	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M28 Valmentaja on vastuussa

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	16	14,5	14,5	14,5
Samaa mieltä	2	37	33,6	33,6	48,2
En osaa sanoa	3	7	6,4	6,4	54,5
Eri mieltä	4	34	30,9	30,9	85,5
Täysin eri mieltä	5	16	14,5	14,5	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M29 Kilpailutilanteessa on keskityttävä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent

Täysin samaa mieltä	1	57	51,8	51,8	51,8
Samaa mieltä	2	43	39,1	39,1	90,9
En osaa sanoa	3	6	5,5	5,5	96,4
Eri mieltä	4	3	2,7	2,7	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M30 Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	13	11,8	11,8	11,8
Samaa mieltä	2	71	64,5	64,5	76,4
En osaa sanoa	3	14	12,7	12,7	89,1
Eri mieltä	4	10	9,1	9,1	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M31 Valmentajan on käytettävä yhtä pelij

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	30	27,3	27,3	27,3
Samaa mieltä	2	64	58,2	58,2	85,5
En osaa sanoa	3	9	8,2	8,2	93,6
Eri mieltä	4	6	5,5	5,5	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M32 Voiton tavoittelussa voidaan

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	69	62,7	62,7	62,7
Samaa mieltä	2	38	34,5	34,5	97,3
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	98,2
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M33 Rankaiseminen on palkitsemista

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	82	74,5	74,5	74,5
Samaa mieltä	2	25	22,7	22,7	97,3
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	99,1
Eri mieltä	4	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	
Total		110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M34 Valmentaja ei tarvitse myöntää

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	55	50,0	50,0	50,0
Samaa mieltä	2	46	41,8	41,8	91,8
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	93,6
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	95,5
Täysin eri mieltä	5	5	4,5	4,5	100,0
		-----	-----	-----	

		Total	110	100,0	100,0
Valid cases	110	Missing cases	0		

M35 Valmentajan on korostettava

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	72	65,5	65,5	65,5
Samaa mieltä	2	35	31,8	31,8	97,3
Eri mieltä	4	1	,9	,9	98,2
Täysin eri mieltä	5	2	1,8	1,8	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases	110	Missing cases	0

M36 Valmentaja on pelaajilleen

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	34	30,9	30,9	30,9
Samaa mieltä	2	62	56,4	56,4	87,3
En osaa sanoa	3	9	8,2	8,2	95,5
Eri mieltä	4	4	3,6	3,6	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases	110	Missing cases	0

M37 Valmentajan on perusteltava

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	56	50,9	50,9	50,9
Samaa mieltä	2	48	43,6	43,6	94,5
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	95,5
Eri mieltä	4	2	1,8	1,8	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases	110	Missing cases	0

M38 Valmentaja valitsee kapteenin

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	30	27,3	27,3	27,3
Samaa mieltä	2	56	50,9	50,9	78,2
En osaa sanoa	3	4	3,6	3,6	81,8
Eri mieltä	4	17	15,5	15,5	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases	110	Missing cases	0

M39 Valmentajan on teetettävä

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	10	9,1	9,1	9,1
Samaa mieltä	2	48	43,6	43,6	52,7
En osaa sanoa	3	18	16,4	16,4	69,1
Eri mieltä	4	30	27,3	27,3	96,4
Täysin eri mieltä	5	4	3,6	3,6	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases	110	Missing cases	0

M40 Valmentajan on oltava ankara

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	24	21,8	21,8	21,8
Samaa mieltä	2	51	46,4	46,4	68,2
En osaa sanoa	3	16	14,5	14,5	82,7
Eri mieltä	4	16	14,5	14,5	97,3
Täysin eri mieltä	5	3	2,7	2,7	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M41 Harjoituskäynnit ratkaisevat peliajan

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	2	1,8	1,8	1,8
Samaa mieltä	2	51	46,4	46,4	48,2
En osaa sanoa	3	13	11,8	11,8	60,0
Eri mieltä	4	37	33,6	33,6	93,6
Täysin eri mieltä	5	7	6,4	6,4	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M42 Valmentajan tulee käyttää

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	29	26,4	26,4	26,4
Samaa mieltä	2	67	60,9	60,9	87,3
En osaa sanoa	3	7	6,4	6,4	93,6
Eri mieltä	4	6	5,5	5,5	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M43 Valmentajan tulee kehittää

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	52	47,3	47,3	47,3
Samaa mieltä	2	54	49,1	49,1	96,4
En osaa sanoa	3	3	2,7	2,7	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M44 Valmentajan tulee kasvattaa

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	61	55,5	55,5	55,5
Samaa mieltä	2	47	42,7	42,7	98,2
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	100,0
		-----	-----	-----	-----
Total		110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

M45 Valmentajan tulisi järjestää

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	0	1	,9	,9	,9
Täysin samaa mieltä	1	68	61,8	61,8	62,7
Samaa mieltä	2	39	35,5	35,5	98,2
En osaa sanoa	3	2	1,8	1,8	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M46 Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	15	13,6	13,6	13,6
Samaa mieltä	2	55	50,0	50,0	63,6
En osaa sanoa	3	14	12,7	12,7	76,4
Eri mieltä	4	25	22,7	22,7	99,1
Täysin eri mieltä	5	1	,9	,9	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M47 Valmentajan on sallittava pelaajan poiss

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	44	40,0	40,0	40,0
Samaa mieltä	2	58	52,7	52,7	92,7
En osaa sanoa	3	4	3,6	3,6	96,4
Eri mieltä	4	4	3,6	3,6	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

M48 Pelaajaa saa rangaista, jos

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Täysin samaa mieltä	1	1	,9	,9	,9
Samaa mieltä	2	4	3,6	3,6	4,5
En osaa sanoa	3	1	,9	,9	5,5
Eri mieltä	4	27	24,5	24,5	30,0
Täysin eri mieltä	5	77	70,0	70,0	100,0
	Total	110	100,0	100,0	

Valid cases 110 Missing cases 0

LIITE 5 Taustamuuttujien uudelleen koodaukset

```
-> RECODE
->   ika
->   (Lowest thru 30=1) (31 thru 45=2) (46 thru Highest=3) INTO ikal .

-> EXECUTE .

-> VALUE LABELS ikal
->   1 "alle 30 v."
->   2 "31 -45 v."
->   3 "yli 45 v."
-> .

-> RECODE
->   pk
->   (1=1) (2=1) (3=2) (4=3) INTO pk1 .

-> EXECUTE .

-> VALUE LABELS pk1
->   1 "peruskoulu tai yo"
->   2 "Keskiaste"
->   3 "Korkeakoulu"
-> .

-> RECODE
->   vkoul
->   (Lowest thru 4=1) (5 thru Highest=2) INTO vkoull .

-> EXECUTE .

-> VALUE LABELS vkoull
->   1 "Jalkapallon peruskurssi tms."
->   2 "Jatkokurssit"
-> .

-> RECODE
->   hv
->   (Lowest thru 10=1) (11 thru 20=2) (21 thru Highest=3) INTO hv1 .

-> EXECUTE .

-> VALUE LABELS hv1
->   1 "alle 10 v."
->   2 "11-20 v."
->   3 "yli 20 v."
-> .

-> RECODE
->   vk
->   (Lowest thru 3=1) (4 thru 7=2) (8 thru Highest=3) INTO vk1 .

-> EXECUTE .

-> VALUE LABELS vk1
->   1 "alle 3 v."
->   2 "4-7 v."
->   3 "yli 7v."
```

LIITE 6 Koko aineiston reliabilitetti

```
> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m1 m2 m3 m4 m5 m6 m7 m8 m9 m10 m11 m12 m13 m14 m15 m16 m17 m18
-> m19 m20 m21 m22 m23 m24 m25 m26 m27 m28 m29 m30 m31 m32 m33 m34 m35 m36 m37
-> m38 m39 m40 m41 m42 m43 m44 m45 m46 m47 m48
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .
```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M1	Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä palj
2.	M2	Pelaajien on osallistuttava sääntöjen la
3.	M3	Pelaajia tule peluuttaa eri pelipaikoill
4.	M4	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
5.	M5	Pelaajat saavat valita kapteenin
6.	M6	Valmentaja on kuka tahansa joukkueen jäs
7.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
8.	M8	Harrastus on tärkeämpää kuin kilpallemin
9.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
10.	M10	Pelaajat saavat osallistua harjoittelun
11.	M11	Valmentajan tulee käyttää kaikkea
12.	M12	Valmentaminen perustuu ope
13.	M13	Valmentaja on pelaajien ylä
14.	M14	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
15.	M15	Seuran tuulisi laatia säännöt, joiden mu
16.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
17.	M17	Valmentajan tärkein tehtävä
18.	M18	Valmentajan pitää etsiä uusia
19.	M19	Valmentajien on hyvä tietää
20.	M20	Valmentajan on annettava pelaajien
21.	M21	Valmentajan on keskusteltava
22.	M22	Valmentaja on ensisijaisesti
23.	M23	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
24.	M24	Vilppiä saa harrastaa
25.	M25	Joukkue on valmentajaa varten
26.	M26	Valmentajan on kuunneltava
27.	M27	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
28.	M28	Valmentaja on vastuussa
29.	M29	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
30.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
31.	M31	Valmentajan on käytettävä yhtä pelij
32.	M32	Voiton tavoittelussa voidaan
33.	M33	Rankaiseminen on palkitsemista
34.	M34	Valmentaja ei tarvitse myöntää
35.	M35	Valmentajan on korostettava
36.	M36	Valmentaja on pelaajilleen
37.	M37	Valmentajan on perusteltava
38.	M38	Valmentaja valitsee kapteenin
39.	M39	Valmentajan on teetettävä
40.	M40	Valmentajan on oltava ankara
41.	M41	Harjoituskäynnit ratkaisevat peliajan
42.	M42	Valmentajan tulee käyttää
43.	M43	Valmentajan tulee kehittää
44.	M44	Valmentajan tulee kasvattaa
45.	M45	Valmentajan tulisi järjestää
46.	M46	Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
47.	M47	Valmentajan on sallittava pelaajan poiss
48.	M48	Pelaajaa saa rangaista, jos

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M1	99,7944	176,3724	,1799	,7933
M2	99,2991	176,1361	,1983	,7924
M3	100,6822	175,7094	,3854	,7877
M4	100,7383	176,5346	,3276	,7889
M5	99,6822	177,2566	,1277	,7960
M6	99,1495	176,9208	,1411	,7953
M7	100,3645	174,7621	,3695	,7873
M8	100,3458	178,1529	,2256	,7913
M9	100,1028	174,6780	,3190	,7883
M10	99,2056	176,6177	,1861	,7928
M11	99,6168	171,9367	,3362	,7873
M12	99,2150	181,6609	-,0002	,8005
M13	99,3832	181,5405	,0003	,8010
M14	100,8411	175,4934	,3707	,7877
M15	99,6355	180,2338	,0484	,7984
M16	100,9065	171,3685	,5308	,7828

M17	99,9439	174,4308	,2552	,7904
M18	100,5701	177,2851	,2938	,7898
M19	99,5701	176,0021	,2158	,7917
M20	99,4673	177,3079	,1631	,7936
M21	100,8224	176,2229	,3917	,7879
M22	100,2336	170,6713	,4257	,7843
M23	100,9533	180,2902	,1280	,7936
M24	100,6542	181,8321	,0153	,7976
M25	100,6822	169,1622	,5004	,7818
M26	100,5514	169,3629	,6973	,7793
M27	100,1121	173,6665	,3283	,7878
M28	99,2804	171,9206	,2625	,7906
M29	100,6449	172,2878	,4842	,7841
M30	100,0187	175,6412	,2922	,7892
M31	100,3364	180,3008	,0987	,7946
M32	100,8505	176,6944	,3644	,7885
M33	100,9813	177,4525	,3603	,7891
M34	100,5701	170,6248	,4559	,7835
M35	100,8505	176,9208	,2884	,7897
M36	100,3925	178,3350	,1943	,7921
M37	100,6449	171,1934	,5054	,7830
M38	100,1028	170,3384	,4062	,7846
M39	99,5421	176,9487	,1736	,7933
M40	99,9720	170,1785	,4213	,7842
M41	99,3178	185,5019	-,1246	,8037

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M42	100,3271	183,0901	-,0323	,7981
M43	100,6822	176,8226	,3384	,7889
M44	100,7944	178,7309	,2787	,7907
M45	100,8785	178,5417	,2985	,7904
M46	99,7944	172,7875	,3386	,7873
M47	100,5514	175,3063	,3833	,7874
M48	97,6822	188,8415	-,3006	,8048

Reliability Coefficients

N of Cases = 107,0 N of Items = 48

Alpha = ,7941

```

-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m1 m2 m3 m4 m7 m8 m9 m10 m11 m14 m16 m17 m18 m19 m20 m21 m22
-> m23 m25 m26 m27 m28 m29 m30 m32 m33 m34 m35 m36 m37 m38 m39 m40 m43 m44 m45
-> m46 m47
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE (ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .

```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M1	Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä palj
2.	M2	Pelaajien on osallistuttava sääntöjen la
3.	M3	Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoilla
4.	M4	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
5.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
6.	M8	Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin
7.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
8.	M10	Pelaajat saavat osallistua harjoittelun
9.	M11	Valmentajan tulee käyttää kaikkea
10.	M14	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
11.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
12.	M17	Valmentajan tärkein tehtävä
13.	M18	Valmentajan pitää etsiä uusia
14.	M19	Valmentajien on hyvä tietää
15.	M20	Valmentajan on annettava pelaajien
16.	M21	Valmentajan on keskusteltava
17.	M22	Valmentaja on ensisijaisesti
18.	M23	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
19.	M25	Joukkue on valmentajaa varten
20.	M26	Valmentajan on kuunneltava
21.	M27	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
22.	M28	Valmentaja on vastuussa
23.	M29	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
24.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia

25.	M32	Voiton tavoittelussa voidaan
26.	M33	Rankaiseminen on palkitsemista
27.	M34	Valmentaja ei tarvitse myöntää
28.	M35	Valmentajan on korostettava
29.	M36	Valmentaja on pelaajilleen
30.	M37	Valmentajan on perusteltava
31.	M38	Valmentaja valitsee kapteenin
32.	M39	Valmentajan on teetettävä
33.	M40	Valmentajan on oltava ankara
34.	M43	Valmentajan tulee kehittää
35.	M44	Valmentajan tulee kasvattaa
36.	M45	Valmentajan tulisi järjestää
37.	M46	Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
38.	M47	Valmentajan on sallittava pelaajan poiss

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M1	72,3241	166,0903	,1857	,8528
M2	71,8333	165,8411	,2043	,8520
M3	73,2037	165,0796	,4178	,8466
M4	73,2685	164,7590	,4229	,8464
M7	72,8981	163,9802	,4045	,8465
M8	72,8796	167,5274	,2489	,8497
M9	72,6296	164,0858	,3435	,8477
M10	71,7315	166,0300	,2036	,8519
M11	72,1389	163,6347	,2760	,8500
M14	73,3704	165,5625	,3626	,8475
M16	73,4352	160,3042	,5890	,8424
M17	72,4722	161,6534	,3556	,8475
M18	73,0926	167,7484	,2593	,8495
M19	72,0926	166,3278	,1996	,8518
M20	72,0000	167,3458	,1559	,8532
M21	73,3426	166,0778	,3938	,8473
M22	72,7685	160,1048	,4496	,8448
M23	73,4815	169,4296	,1648	,8512
M25	73,2130	157,9449	,5564	,8419
M26	73,0741	159,2281	,7129	,8404
M27	72,6481	162,2676	,3829	,8467
M28	71,8148	161,3299	,2802	,8511
M29	73,1759	161,6603	,5168	,8439
M30	72,5463	164,8296	,3262	,8481
M32	73,3796	166,5929	,3635	,8478
M33	73,5093	167,1308	,3738	,8479
M34	73,1019	159,5316	,5051	,8434
M35	73,3796	166,4620	,3066	,8486
M36	72,9167	168,3762	,1841	,8512
M37	73,1759	161,3426	,5005	,8441
M38	72,6296	162,1419	,3420	,8479
M39	72,0833	166,0397	,1991	,8521
M40	72,5000	160,2710	,4215	,8455
M43	73,2130	167,3467	,2984	,8489
M44	73,3241	168,6136	,2738	,8494
M45	73,4074	168,2063	,3105	,8489
M46	72,3241	162,9501	,3325	,8481
M47	73,0833	163,7780	,4638	,8455

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 108,0 N of Items = 38

Alpha = ,8514

```
-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m3 m4 m7 m8 m9 m11 m14 m16 m17 m18 m21 m22 m23 m25 m26 m27 m28
-> m29 m30 m32 m33 m34 m35 m36 m37 m38 m40 m43 m44 m45 m46 m47
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .
```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M3	Pelaajia tule peluuttaa eri pelipaikoill
2.	M4	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
3.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
4.	M8	Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin
5.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
6.	M11	Valmentajan tulee käyttää kaikkea
7.	M14	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
8.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
9.	M17	Valmentajan tärkein tehtävä
10.	M18	Valmentajan pitää etsiä uusia
11.	M21	Valmentajan on keskusteltava
12.	M22	Valmentaja on ensisijaisesti
13.	M23	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
14.	M25	Joukkue on valmentajaa varten
15.	M26	Valmentajan on kuunneltava
16.	M27	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
17.	M28	Valmentaja on vastuussa
18.	M29	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
19.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
20.	M32	Voiton tavoittelussa voidaan
21.	M33	Rankaiseminen on palkitsemista
22.	M34	Valmentaja ei tarvitse myöntää
23.	M35	Valmentajan on korostettava
24.	M36	Valmentaja on pelaajilleen
25.	M37	Valmentajan on perusteltava
26.	M38	Valmentaja valitsee kapteenin
27.	M40	Valmentajan on oltava ankara
28.	M43	Valmentajan tulee kehittää
29.	M44	Valmentajan tulee kasvattaa
30.	M45	Valmentajan tulisi järjestää
31.	M46	Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
32.	M47	Valmentajan on sallittava pelaajan poiss

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M3	56,5872	131,9298	,4051	,8601
M4	56,6514	131,4884	,4204	,8598
M7	56,2844	130,2610	,4333	,8592
M8	56,2661	133,8267	,2544	,8632
M9	56,0183	131,1108	,3296	,8617
M11	55,5229	131,1036	,2471	,8652
M14	56,7523	131,7436	,3883	,8604
M16	56,8257	126,7564	,6323	,8545
M17	55,8440	127,8921	,3820	,8608
M18	56,4771	134,5481	,2312	,8635
M21	56,7248	132,5717	,3975	,8605
M22	56,1560	126,2440	,4973	,8571
M23	56,8716	135,6130	,1649	,8648
M25	56,5780	124,3017	,5898	,8543
M26	56,4587	126,7876	,6979	,8537
M27	56,0367	129,1098	,3876	,8603
M28	55,1927	128,3236	,2781	,8662
M29	56,5596	128,0821	,5523	,8564
M30	55,9358	131,6347	,3191	,8619
M32	56,7615	132,9241	,3746	,8609
M33	56,8899	133,0989	,4098	,8605
M34	56,4862	126,6225	,5131	,8567
M35	56,7615	131,8685	,3731	,8607
M36	56,3028	134,8797	,1720	,8652
M37	56,5596	128,1376	,5152	,8571
M38	56,0183	129,7404	,3140	,8629
M40	55,8807	126,9579	,4409	,8588
M43	56,5963	133,5763	,3108	,8620
M44	56,7156	134,5573	,3010	,8623
M45	56,7890	134,0754	,3473	,8616
M46	55,7156	130,0387	,3217	,8624
M47	56,4679	130,6216	,4615	,8588

Reliability Coefficients

N of Cases = 109,0

N of Items = 32

Alpha = ,8642

LIITE 7 Asennemittauksen faktorianalyysi

```

-> FACTOR
-> /VARIABLES m3 m4 m7 m8 m9 m11 m14 m16 m17 m18 m21 m22 m23 m25 m26 m27 m28
-> m29 m30 m32 m33 m34 m35 m36 m37 m38 m40 m43 m45 m46 m47 /MISSING LISTWISE
-> /ANALYSIS m3 m4 m7 m8 m9 m11 m14 m16 m17 m18 m21 m22 m23 m25 m26 m27 m28 m29
-> m30 m32 m33 m34 m35 m36 m37 m38 m40 m43 m45 m46 m47
-> /PRINT INITIAL EXTRACTION ROTATION
-> /FORMAT SORT BLANK(.30)
-> /CRITERIA FACTORS(4) ITERATE(100)
-> /EXTRACTION PAF
-> /CRITERIA ITERATE(100)
-> /ROTATION VARIMAX
-> /SAVE REG(ALL) .

```

----- FACTOR ANALYSIS -----

Analysis number 1 Listwise deletion of cases with missing values

Extraction 1 for analysis 1, Principal Axis Factoring (PAF)

Initial Statistics:

Variable	Communality	* Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
M3	,41340	* 1	6,86520	22,1	22,1
M4	,54324	* 2	2,14511	6,9	29,1
M7	,44146	* 3	1,96953	6,4	35,4
M8	,38848	* 4	1,81253	5,8	41,3
M9	,35124	* 5	1,52853	4,9	46,2
M11	,43221	* 6	1,38706	4,5	50,7
M14	,48123	* 7	1,23518	4,0	54,7
M16	,68795	* 8	1,16424	3,8	58,4
M17	,46131	* 9	1,10877	3,6	62,0
M18	,34156	* 10	1,06542	3,4	65,4
M21	,41683	* 11	,98224	3,2	68,6
M22	,43427	* 12	,88124	2,8	71,4
M23	,33550	* 13	,81199	2,6	74,1
M25	,60573	* 14	,79437	2,6	76,6
M26	,66976	* 15	,75903	2,4	79,1
M27	,48239	* 16	,69897	2,3	81,3
M28	,43543	* 17	,64716	2,1	83,4
M29	,57369	* 18	,60971	2,0	85,4
M30	,49157	* 19	,58576	1,9	87,3
M32	,51431	* 20	,53462	1,7	89,0
M33	,59830	* 21	,48472	1,6	90,6
M34	,52895	* 22	,45757	1,5	92,0
M35	,36577	* 23	,38894	1,3	93,3
M36	,35504	* 24	,37878	1,2	94,5
M37	,60659	* 25	,34015	1,1	95,6
M38	,35808	* 26	,29438	,9	96,6
M40	,47723	* 27	,28411	,9	97,5
M43	,52495	* 28	,23792	,8	98,2
M45	,29326	* 29	,21216	,7	98,9
M46	,43272	* 30	,18985	,6	99,5
M47	,57030	* 31	,14476	,5	100,0

PAF extracted 4 factors. 11 iterations required.

----- FACTOR ANALYSIS -----

Factor Matrix:

	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4
M26	,74990			
M16	,70120			
M25	,68323			
M29	,61208			
M34	,60494			-,32219
M37	,59494		,32304	
M22	,52798			
M40	,49727			
M47	,48608			
M4	,47995			
M17	,45124	,38878		
M27	,44797	,42633	-,30111	

M21	,44538	-,40861		
M7	,44422			
M3	,44414			
M35	,40315			
M14	,39849			
M45	,35372			
M38	,35055			
M9	,32650			
M32	,38367	,41514		
M30	,35086	-,35103		
M8		,31909		
M18				
M33	,46294	,36285	,60024	
M43	,34601		,54386	
M23				
M46				,61792
M28				,35303
M11				
M36				

----- FACTOR ANALYSIS -----

Final Statistics:

Variable	Communality	* Factor	Eigenvalue	Pct of Var	Cum Pct
M3	,25894	* 1	6,27060	20,2	20,2
M4	,27911	* 2	1,51069	4,9	25,1
M7	,21175	* 3	1,41722	4,6	29,7
M8	,21061	* 4	1,15512	3,7	33,4
M9	,20092	*			
M11	,16634	*			
M14	,26232	*			
M16	,59294	*			
M17	,45526	*			
M18	,17793	*			
M21	,38876	*			
M22	,29945	*			
M23	,12121	*			
M25	,50795	*			
M26	,60310	*			
M27	,47446	*			
M28	,21301	*			
M29	,45787	*			
M30	,27011	*			
M32	,38762	*			
M33	,70889	*			
M34	,49745	*			
M35	,16734	*			
M36	,09439	*			
M37	,51652	*			
M38	,19486	*			
M40	,30428	*			
M43	,43587	*			
M45	,17323	*			
M46	,46984	*			
M47	,25133	*			

VARIMAX rotation 1 for extraction 1 in analysis 1 - Kaiser Normalization.

VARIMAX converged in 15 iterations.

----- FACTOR ANALYSIS -----

Rotated Factor Matrix:

	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4
M17	,66018			
M27	,64779			
M29	,60747			
M34	,58221	,32919		
M25	,52099	,39178		
M40	,44315		,31169	
M14	,41472			
M4	,41227		,31077	
M47	,39249			
M22	,35095	,35016		


```

M35
M21          ,59525
M16          ,57176
M26          ,43253 ,57163
M30          ,50805
M3           ,44830
M9           ,38047
M18          ,34355
M38          ,30457 ,30400
M7
M11
M33          ,72837 ,30489
M43          ,64409
M37          ,34146 ,57639
M23          ,32418
M45
M46          ,64608
M32          ,32684 ,30657 ,41176
M8           ,37833
M28          ,36463
M36
    
```

----- FACTOR ANALYSIS -----

Factor Transformation Matrix:

	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4
Factor 1	,68311	,53961	,42785	,24318
Factor 2	,49399	-,79178	,00574	,35920
Factor 3	-,39044	-,22513	,89229	,02643
Factor 4	-,37000	,17670	-,14400	,90063

4 REGRESSION factor scores will be saved.

Following factor scores will be added to the working file:

Name	Label
FAC1_1	REGR factor score 1 for analysis 1
FAC2_1	REGR factor score 2 for analysis 1
FAC3_1	REGR factor score 3 for analysis 1
FAC4_1	REGR factor score 4 for analysis 1

LIITE 8 Faktoripistemuttujen reliabelius tarkastelu

```
-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m17 m27 m29 m34 m25 m40 m14 m7 m4 m47 m22 m35
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****
```

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item	Label	Description
1.	M17	Valmentajan tärkein tehtävä
2.	M27	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
3.	M29	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
4.	M34	Valmentaja ei tarvitse myöntää
5.	M25	Joukkue on valmentajaa varten
6.	M40	Valmentajan on oltava ankara
7.	M14	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
8.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
9.	M4	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
10.	M47	Valmentajan on sallittava pelaajan pois
11.	M22	Valmentaja on ensisijaisesti
12.	M35	Valmentajan on korostettava

Item-total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M17	19,3909	30,1302	,4976	,7956
M27	19,5818	31,0529	,4951	,7951
M29	20,1000	31,3018	,6151	,7862
M34	20,0273	30,4304	,5708	,7877
M25	20,1182	29,8850	,5873	,7857
M40	19,4182	30,9611	,4508	,8001
M14	20,2545	33,5676	,3485	,8072
M7	19,8182	33,2877	,3865	,8043
M4	20,1909	33,4586	,4317	,8015
M47	20,0091	33,4953	,4102	,8028
M22	19,6909	31,4816	,4294	,8018
M35	20,3000	34,1018	,3248	,8087

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 12
Alpha = ,8120

```
-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m21 m16 m26 m30 m3 m9 m18 m38 m7 m11
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****
```

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item	Label	Description
1.	M21	Valmentajan on keskusteltava
2.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
3.	M26	Valmentajan on kuunneltava
4.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
5.	M3	Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoill
6.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
7.	M18	Valmentajan pitää etsiä uusia
8.	M38	Valmentaja valitsee kapteenin
9.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
10.	M11	Valmentajan tulee käyttää kaikkea

Item-total Statistics

Item	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M21	17,5000	17,1881	,5214	,6993
M16	17,6000	16,1872	,5420	,6895
M26	17,2273	16,1772	,6146	,6820

M30	16,7091	16,8687	,3790	,7139
M3	17,3636	17,6280	,3841	,7142
M9	16,7909	16,6990	,3806	,7139
M18	17,2545	17,8979	,3309	,7207
M38	16,8000	16,6018	,2810	,7372
M7	17,0545	16,9878	,4111	,7092
M11	16,2909	16,4651	,2845	,7378

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 10

Alpha = ,7330

```

-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m21 m16 m26 m30 m3 m9 m18 m7
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .

```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M21	Valmentajan on keskusteltava
2.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
3.	M26	Valmentajan on kuunneltava
4.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
5.	M3	Pelaajia tule peluuttaa eri pelipaikoill
6.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
7.	M18	Valmentajan pitää etsiä uusia
8.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M21	12,6818	10,4024	,5127	,7036
M16	12,7818	9,4565	,5682	,6866
M26	12,4091	9,6751	,5905	,6849
M30	11,8909	9,9329	,4049	,7217
M3	12,5455	10,4887	,4351	,7149
M9	11,9727	9,9534	,3736	,7298
M18	12,4364	11,2574	,2461	,7462
M7	12,2364	10,2372	,3968	,7219

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 8

Alpha = ,7409

```

-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m21 m16 m26 m30 m3 m9 m7
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .

```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M21	Valmentajan on keskusteltava
2.	M16	Valmentajan on käyttäytymisellään
3.	M26	Valmentajan on kuunneltava
4.	M30	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
5.	M3	Pelaajia tule peluuttaa eri pelipaikoill
6.	M9	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
7.	M7	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item	Scale Variance if Item	Corrected Item- Total	Alpha if Item

	Deleted	Deleted	Correlation	Deleted
M21	10,9818	9,0088	,5062	,7101
M16	11,0818	8,0942	,5702	,6899
M26	10,7091	8,3366	,5829	,6898
M30	10,1909	8,5045	,4112	,7290
M3	10,8455	9,0676	,4337	,7221
M9	10,2727	8,5121	,3812	,7381
M7	10,5364	8,8198	,3969	,7303

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 7
Alpha = ,7462

```
-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m33 m43 m37 m23 m45
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .
```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M33	Rankaiseminen on palkitsemista
2.	M43	Valmentajan tulee kehittää
3.	M37	Valmentajan on perusteltava
4.	M23	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
5.	M45	Valmentajan tulisi järjestää

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M33	5,9174	3,0579	,5362	,5363
M43	5,6239	2,8294	,5328	,5234
M37	5,5872	2,4298	,4834	,5485
M23	5,8991	3,4249	,2147	,6750
M45	5,8165	3,5586	,2782	,6395

Reliability Coefficients

N of Cases = 109,0 N of Items = 5
Alpha = ,6436

```
-> RELIABILITY
-> /VARIABLES=m33 m43 m37 m45
-> /FORMAT=LABELS
-> /SCALE(ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
-> /SUMMARY=TOTAL .
```

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1.	M33	Rankaiseminen on palkitsemista
2.	M43	Valmentajan tulee kehittää
3.	M37	Valmentajan on perusteltava
4.	M45	Valmentajan tulisi järjestää

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M33	4,6055	2,2596	,5227	,5778
M43	4,3119	2,0314	,5372	,5550
M37	4,2752	1,6087	,5261	,5757
M45	4,5046	2,6412	,2950	,6975

Reliability Coefficients

N of Cases = 109,0 N of Items = 4

Alpha = ,6750

-> RELIABILITY
 -> /VARIABLES=m33 m43 m37
 -> /FORMAT=LABELS
 -> /SCALE (ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
 -> /SUMMARY=TOTAL .

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. M33 Rankaiseminen on palkitsevista
 2. M43 Valmentajan tulee kehittää
 3. M37 Valmentajan on perusteltava

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M33	3,2000	1,6294	,5066	,6405
M43	2,9091	1,3862	,5571	,5617
M37	2,8727	1,0295	,5378	,6196

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 3

Alpha = ,6995

-> RELIABILITY
 -> /VARIABLES=m46 m32 m8 m28 m36
 -> /FORMAT=LABELS
 -> /SCALE (ALPHA)=ALL/MODEL=ALPHA
 -> /SUMMARY=TOTAL .

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

1. M46 Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
 2. M32 Voiton tavoittelussa voidaan
 3. M8 Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin
 4. M28 Valmentaja on vastuussa
 5. M36 Valmentaja on pelaajilleen

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
M46	8,1727	4,8048	,4432	,4092
M32	9,2273	6,7093	,2348	,5391
M8	8,7364	6,1042	,3354	,4930
M28	7,6727	4,0387	,3616	,4929
M36	8,7727	6,1956	,2640	,5235

Reliability Coefficients

N of Cases = 110,0 N of Items = 5

Alpha = ,5520

LIITE 9 Muuttujien keskiarvot

* näiden avulla voit selittää asioita, jotka ovat enemmän tai vähemmän itsestään selviä valmentamisessa.

Tästä on hyvä lähteä liikkelle, problematisointi.

```
-> DESCRIPTIVES
-> VARIABLES=m1 m2 m3 m4 m5 m6 m7 m8 m9 m10 m11 m12 m13 m14 m15 m16 m17 m18
-> m19 m20 m21 m22 m23 m24 m25 m26 m27 m28 m29 m30 m31 m32 m33 m34 m35 m36 m37
-> m38 m39 m40 m41 m42 m43 m44 m45 m46 m47 m48
-> /FORMAT=LABELS NOINDEX
-> /STATISTICS=MEAN
-> /SORT=MEAN (A) .
```

1 = täysin samaa mieltä
2 = samaa mieltä
3 = en osaa sanoa
4 = eri mieltä
5 = täysin eri mieltä

* tähdellä merkityt uudelleen koodattuja, eli ne täytyy ymmärtää vastakohtina.

Number of valid observations (listwise) = 108,00

Variable	Mean	Valid N	Label
*M33	1,29	110	Rankaiseminen on palkitsemista
M23	1,31	110	Valmentajan ei tarvitse suunnitella
M16	1,35	110	Valmentajan on käyttäytymisellään
M45	1,38	110	Valmentajan tulisi järjestää
M35	1,42	110	Valmentajan on korostettava
M32	1,42	110	Voiton tavoittelussa voidaan
M21	1,45	110	Valmentajan on keskusteltava
M14	1,46	110	Kiroileminen kuuluu jalkapalloon
M44	1,46	110	Valmentajan tulee kasvattaa
M4	1,53	110	Paras rangaistus pelaajille on juoksutta
M43	1,58	110	Valmentajan tulee kehittää
M3	1,59	110	Pelaajia tulee peluuttaa eri pelipaikoilla
M25	1,60	110	Joukkue on valmentajaa varten
M24	1,61	110	Vilppiä saa harrastaa
M37	1,62	110	Valmentajan on perusteltava
M29	1,62	110	Kilpailutilanteessa on keskityttävä
M34	1,69	110	Valmentaja ei tarvitse myöntää
M18	1,70	110	Valmentajan pitää etsiä uusia
M47	1,71	110	Valmentajan on sallittava pelaajan poiss
M26	1,73	110	Valmentajan on kuunneltava
M36	1,87	110	Valmentaja on pelaajilleen
M7	1,90	110	Valmentajan on saatava kasvatustieteelli
M8	1,91	110	Harrastus on tärkeämpää kuin kilpailemin
M42	1,94	110	Valmentajan tulee käyttää
M31	1,95	110	Valmentajan on käytettävä yhtä pelij
M22	2,03	110	Valmentaja on ensisijaisesti
M27	2,14	110	Tärkeässä ottelussa vain parhaat
M38	2,15	110	Valmentaja valitsee kapteenin
M9	2,16	110	Valmentajan tulisi ottaa huomioon pelaaj
M30	2,25	110	Valmentajan tulisi käyttää ulkopuolisia
M40	2,30	110	Valmentajan on oltava ankara
M17	2,33	110	Valmentajan tärkein tehtävä
M1	2,45	110	Kaikkien on päästävä pelaamaan yhtä palj
M46	2,47	110	Valmentajan tulee ottaa huomioon vanhemp
M5	2,57	110	Pelaajat saavat valita kapteenin
M15	2,64	110	Seuran tuulisi laatia säännöt, joiden mu
M11	2,66	110	Valmentajan tulee käyttää kaikkea
M19	2,69	110	Valmentajien on hyvä tietää
M39	2,73	110	Valmentajan on teetettävä
M20	2,79	109	Valmentajan on annettava pelaajien
M13	2,92	109	Valmentaja on pelaajien ylä
M2	2,96	110	Pelaajien on osallistuttava sääntöjen la
M41	2,96	110	Harjoituskäynnit ratkaisevat peliajan
M28	2,97	110	Valmentaja on vastuussa
M12	3,05	110	Valmentaminen perustuu ope
M10	3,07	110	Pelaajat saavat osallistua harjoittelun
M6	3,10	110	Valmentaja on kuka tahansa joukkueen jäs
M48	4,59	110	Pelaajaa saa rangaista, jos

LIITE 10 Taustamuuttujaryhmien väliset erot faktoripistemuttujittain

```
T-TEST
-> GROUPS=vkoull(1 2)
-> /MISSING=ANALYSIS
-> /VARIABLES=fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1
-> /CRITERIA=CIN(.95) .
```

t-tests for independent samples of VKOUL1

Variable	Number of Cases	Mean	SD	SE of Mean
FAC1_1 REGR factor score	1 for analysis		1	
Jalkapllon perusku	88	,0016	,893	,095
Jatkokurssit	21	-,0067	,939	,205

Mean Difference = ,0083

Levene's Test for Equality of Variances: F= ,141 P= ,708

t-test for Equality of Means					95%
Variances	t-value	df	2-Tail Sig	SE of Diff	CI for Diff
Equal	,04	107	,970	,219	(-,426; ,443)
Unequal	,04	29,25	,971	,226	(-,454; ,470)

Variable	Number of Cases	Mean	SD	SE of Mean
FAC2_1 REGR factor score	2 for analysis		1	
Jalkapllon perusku	88	,0260	,871	,093
Jatkokurssit	21	-,1091	,961	,210

Mean Difference = ,1351

Levene's Test for Equality of Variances: F= ,244 P= ,622

t-test for Equality of Means					95%
Variances	t-value	df	2-Tail Sig	SE of Diff	CI for Diff
Equal	,63	107	,533	,216	(-,293; ,563)
Unequal	,59	28,35	,561	,229	(-,335; ,605)

t-tests for independent samples of VKOUL1

Variable	Number of Cases	Mean	SD	SE of Mean
FAC3_1 REGR factor score	3 for analysis		1	
Jalkapllon perusku	88	,0868	,939	,100
Jatkokurssit	21	-,3637	,501	,109

Mean Difference = ,4505

Levene's Test for Equality of Variances: F= 3,707 P= ,057

t-test for Equality of Means					95%
Variances	t-value	df	2-Tail Sig	SE of Diff	CI for Diff
Equal	2,12	107	,036	,212	(,029; ,872)
Unequal	3,04	58,15	,004	,148	(,154; ,747)

Variable	Number of Cases	Mean	SD	SE of Mean
FAC4_1 REGR factor score	4 for analysis		1	
Jalkapllon perusku	88	,0236	,797	,085
Jatkokurssit	21	-,0990	,965	,210

Mean Difference = ,1227

Levene's Test for Equality of Variances: F= ,205 P= ,652

```

t-test for Equality of Means
          95%
Variances t-value  df   2-Tail Sig   SE of Diff   CI for Diff
-----
Equal      ,61   107     ,545     ,202     (-,278; ,523)
Unequal    ,54   26,89    ,593     ,227     (-,343; ,589)

```

```

-> RECODE
-> llkml (1=1) (2 thru 3=2) .
-> EXECUTE .
-> VALUE LABELS llkml
-> 1 "Ei lapsia"
-> 2 "Lapsia"
-> .
-> CROSSTABS
-> /TABLES=competil penalt1 philos1 respon1 BY llkml
-> /FORMAT= AVALUE NOINDEX BOX LABELS TABLES
-> /CELLS= COUNT ROW COLUMN .

```

COMPETI1 by LLKM1

```

          LLKM1      Page 1 of 1
          Count "
          Row Pct "Ei lapsi Lapsia
          Col Pct "a          Row
          " 1,00" 2,00" Total
COMPETI1 *****
          1,00 " 6 " 53 " 59
          Samaa mieltä " 10,2 " 89,8 " 54,1
          " 40,0 " 56,4 "
          §*****
          2,00 " 9 " 41 " 50
          Eri mieltä " 18,0 " 82,0 " 45,9
          " 60,0 " 43,6 "
          _*****
          Column 15 94 109
          Total 13,8 86,2 100,0

```

Number of Missing Observations: 1

PENALT1 by LLKM1

```

          LLKM1      Page 1 of 1
          Count "
          Row Pct "Ei lapsi Lapsia
          Col Pct "a          Row
          " 1,00" 2,00" Total
PENALT1 *****
          1,00 " 9 " 47 " 56
          Samaa mieltä " 16,1 " 83,9 " 51,4
          " 60,0 " 50,0 "
          §*****
          2,00 " 6 " 47 " 53
          Eri mieltä " 11,3 " 88,7 " 48,6
          " 40,0 " 50,0 "
          _*****
          Column 15 94 109
          Total 13,8 86,2 100,0

```

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by LLKM1

```

          LLKM1      Page 1 of 1
          Count "
          Row Pct "Ei lapsi Lapsia
          Col Pct "a          Row
          " 1,00" 2,00" Total
PHILOS1 *****
          1,00 " 8 " 49 " 57
          Samaa mieltä " 14,0 " 86,0 " 52,3
          " 53,3 " 52,1 "
          §*****
          2,00 " 7 " 45 " 52
          eri mieltä " 13,5 " 86,5 " 47,7
          " 46,7 " 47,9 "

```



```

-*****-
Column      15      94      109
Total      13,8     86,2    100,0
    
```

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by LLKM1

```

                LLKM1      Page 1 of 1
Count          "
Row Pct "Ei lapsi Lapsia
Col Pct "a              Row
              " 1,00"  2,00" Total
RESPON1 *****
          1,00 " 9 " 45 " 54
Samaa mieltä " 16,7 " 83,3 " 49,5
              " 60,0 " 47,9 "
              §*****
          2,00 " 6 " 49 " 55
Eri mieltä   " 10,9 " 89,1 " 50,5
              " 40,0 " 52,1 "
          -*****-
Column      15      94      109
Total      13,8     86,2    100,0
    
```

Number of Missing Observations: 1

```

-> T-TEST
-> GROUPS=llkml(1 2)
-> /MISSING=ANALYSIS
-> /VARIABLES=fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1
-> /CRITERIA=CIN(.95) .
    
```

Pera, silmäile tarkemmin!!!! Eroa on ekan faktorin kohdalla (2-tail sig)

t-tests for independent samples of LLKM1

```

                Number
Variable      of Cases  Mean      SD      SE of Mean
*****
FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
*****
Ei lapsia      15      ,5250    1,057    ,273
Lapsia         94      -.0838    ,846     ,087
*****
    
```

Mean Difference = ,6087

Levene's Test for Equality of Variances: F= 1,948 P= ,166

```

t-test for Equality of Means
Variances t-value df 2-Tail Sig SE of Diff CI for Diff
*****
Equal      2,50  107      ,014    ,244    (,125; 1,092)
Unequal    2,12  16,98    ,049    ,286    (,004; 1,213)
*****
    
```

```

                Number
Variable      of Cases  Mean      SD      SE of Mean
*****
FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
*****
Ei lapsia      15      -.0978    ,903     ,233
Lapsia         94      ,0156     ,887     ,091
*****
    
```

Mean Difference = -,1134

Levene's Test for Equality of Variances: F= ,329 P= ,567

```

t-test for Equality of Means
Variances t-value df 2-Tail Sig SE of Diff CI for Diff
*****
Equal      -,46  107      ,647    ,247    (-,604; ,377)
Unequal    -,45  18,58    ,656    ,250    (-,638; ,411)
*****
    
```

t-tests for independent samples of LLKM1

```

                Number
Variable      of Cases  Mean      SD      SE of Mean
*****
FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
*****
    
```

Ei lapsia	15	,0167	,813	,210
Lapsia	94	-,0027	,904	,093

Mean Difference = ,0194

Levene's Test for Equality of Variances: F= ,175 P= ,676

t-test for Equality of Means					95%
Variances	t-value	df	2-Tail Sig	SE of Diff	CI for Diff
Equal	,08	107	,938	,248	(-,473; ,511)
Unequal	,08	19,95	,934	,230	(-,460; ,499)

Variable	Number of Cases	Mean	SD	SE of Mean
FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1				
Ei lapsia	15	-,0537	1,083	,280
Lapsia	94	,0086	,788	,081

Mean Difference = -,0623

Levene's Test for Equality of Variances: F= 5,189 P= ,025

t-test for Equality of Means					95%
Variances	t-value	df	2-Tail Sig	SE of Diff	CI for Diff
Equal	-,27	107	,788	,231	(-,521; ,397)
Unequal	-,21	16,44	,833	,291	(-,680; ,555)

```

-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY ikal(1 3)
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .
    
```

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable IKAL

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,6371	,8185	1,0163	,3654
Within Groups	106	85,3712	,8054		
Total	108	87,0083			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	8	,4231	,8745	,3092	-,3080 TO	1,1542
Grp 2	83	-,0475	,9147	,1004	-,2473 TO	,1522
Grp 3	18	,0311	,8192	,1931	-,3762 TO	,4385
Total	109	,0000	,8976	,0860	-,1704 TO	,1704

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,3822	2,0108
Grp 2	-1,8016	3,2796
Grp 3	-1,0150	1,9701
TOTAL	-1,8016	3,2796

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,0160	2	106	,984

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable IKAL

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6346 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable IKAL

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6346 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable IKAL

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	5,5353	2,7676	3,7034	,0279
Within Groups	106	79,2171	,7473		
Total	108	84,7524			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	8	-,0704	,7027	,2484	-,6578 TO	,5171
Grp 2	83	,1142	,9062	,0995	-,0837 TO	,3121
Grp 3	18	-,4952	,7037	,1659	-,8451 TO	-,1453
Total	109	,0000	,8859	,0848	-,1682 TO	,1682

GROUP MINIMUM MAXIMUM

Grp 1	-1,2506	,8403
Grp 2	-1,2614	4,2241
Grp 3	-1,4114	1,2139
TOTAL	-1,4114	4,2241

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,3060	2	106	,737

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable IKAL

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6113 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

```

          G G G
          r r r
          P P P
          3 1 2
Mean      IKAl
-,4952   Grp 3
-,0704   Grp 1
,1142    Grp 2
          *
```

----- ONEWAY -----

```

Variable  FAC2_1   REGR factor score  2 for analysis  1
By Variable  IKAl
```

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6113 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 3,51

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

```

          G G G
          r r r
          P P P
          3 1 2
Mean      IKAl
-,4952   Grp 3
-,0704   Grp 1
,1142    Grp 2
          *
```

----- ONEWAY -----

```

Variable  FAC3_1   REGR factor score  3 for analysis  1
By Variable  IKAl
```

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,2804	,1402	,1749	,8398
Within Groups	106	81,9598	,8015		
Total	108	85,2401			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	8	-,0956	,5557	,1965	-,5602 TO	,3689
Grp 2	83	-,0132	,8605	,0944	-,2011 TO	,1747
Grp 3	18	,1035	1,1397	,2686	-,4633 TO	,6702
Total	109	,0000	,8884	,0851	-,1687 TO	,1687

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,7094	,8872
Grp 2	-1,8654	4,8394
Grp 3	-,9454	4,2267
TOTAL	-1,8654	4,8394

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,3455	2	106	,709

----- ONEWAY -----

```

Variable  FAC3_1   REGR factor score  3 for analysis  1
By Variable  IKAl
```

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if

MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6331 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable IKAI

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6331 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable IKAI

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,1254	,5627	,8166	,4447
Within Groups	106	73,0403	,6891		
Total	108	74,1657			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	8	-,0065	1,1191	,3957	-,9421 TO	,9291
Grp 2	83	,0497	,8054	,0884	-,1262 TO	,2255
Grp 3	18	-,2261	,8072	,1903	-,6275 TO	,1753
Total	109	,0000	,8287	,0794	-,1573 TO	,1573

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,1561	1,9458
Grp 2	-1,4020	2,3968
Grp 3	-1,6418	1,7063
TOTAL	-1,6418	2,3968

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,4664	2	106	,235

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable IKAI

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5870 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable IKAI

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,5870 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51
 - No two groups are significantly different at the ,050 level

```
-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY pk1(1 3)
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .
```

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
 By Variable PK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	5,6671	2,8336	3,6926	,0282
Within Groups	106	81,3412	,7674		
Total	108	87,0083			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	31	,3245	,9333	,1676	-,0179 TO	,6668
Grp 2	65	-,0757	,8903	,1104	-,2963 TO	,1449
Grp 3	13	-,3953	,6113	,1695	-,7647 TO	-,0259
Total	109	,0000	,8976	,0860	-,1704 TO	,1704

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,7547	3,0236
Grp 2	-1,8016	3,2796
Grp 3	-1,1211	,7748
TOTAL	-1,8016	3,2796

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,4925	2	106	,613

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6194 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

Mean	PK1	
-,3953	Grp 3	
-,0757	Grp 2	
,3245	Grp 1	* *

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6194 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

Mean	PK1		
		G G G	
		r r r	
		P P P	
		3 2 1	
- ,3953	Grp 3		
- ,0757	Grp 2		
,3245	Grp 1	*	

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable PK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,7388	,3694	,4661	,6287
Within Groups	106	84,0135	,7926		
Total	108	84,7524			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	31	,1195	1,0596	,1903	-,2692 TO	,5081
Grp 2	65	-,0299	,8338	,1034	-,2365 TO	,1767
Grp 3	13	-,1353	,6977	,1935	-,5570 TO	,2863
Total	109	,0000	,8859	,0848	-,1682 TO	,1682

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,4114	4,2241
Grp 2	-1,3853	3,6009
Grp 3	-1,2863	1,3532
TOTAL	-1,4114	4,2241

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,6787	2	106	,509

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6295 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq .6295 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
 By Variable PK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,6292	,3146	,3941	,6753
Within Groups	106	84,6109	,7982		
Total	108	85,2401			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	31	,1169	,5743	,1032	-,0938 TO ,3276
Grp 2	65	-,0367	1,0507	,1303	-,2970 TO ,2237
Grp 3	13	-,0953	,5822	,1615	-,4471 TO ,2565
Total	109	,0000	,8884	,0851	-,1687 TO ,1687

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,9541	1,6437
Grp 2	-1,8654	4,8394
Grp 3	-,6560	1,1968
TOTAL	-1,8654	4,8394

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,4434	2	106	,241

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq .6318 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
 By Variable PK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq .6318 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
 By Variable PK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,0239	,0120	,0171	,9831
Within Groups	106	74,1418	,6995		
Total	108	74,1657			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	31	-,0233	,7507	,1348	-,2987 TO ,2520
Grp 2	65	,0102	,8511	,1056	-,2007 TO ,2211
Grp 3	13	,0047	,9519	,2640	-,5705 TO ,5800
Total	109	,0000	,8287	,0794	-,1573 TO ,1573

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,4020	1,9458
Grp 2	-1,6418	2,3968
Grp 3	-1,6060	1,7839
TOTAL	-1,6418	2,3968

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,1992	2	106	,306

----- ONEWAY -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable PK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5914 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable PK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5914 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

```
-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY vk1(1 3)
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .
```

----- ONEWAY -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable VK1

Analysis of Variance

Sum of	Mean	F	F

Source	D.F.	Squares	Squares	Ratio	Prob.
Between Groups	2	1,2646	,6323	,7817	,4603
Within Groups	106	85,7437	,8089		
Total	108	87,0083			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	32	,0495	,9147	,1617	-,2803 TO ,3793
Grp 2	43	-,1294	,8644	,1318	-,3954 TO ,1366
Grp 3	34	,1171	,9281	,1592	-,2068 TO ,4409
Total	109	,0000	,8976	,0860	-,1704 TO ,1704

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,4239	3,2796
Grp 2	-1,8016	2,0108
Grp 3	-1,0150	3,0236
TOTAL	-1,8016	3,2796

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,1379	2	106	,871

----- ONEWAY -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6360 + RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6360 + RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable VK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,5754	,2877	,3623	,6969
Within Groups	106	84,1770	,7941		
Total	108	84,7524			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	32	,1124	,9381	,1658	-,2258 TO ,4506
Grp 2	43	-,0410	,6805	,1038	-,2505 TO ,1684
Grp 3	34	-,0539	1,0652	,1827	-,4256 TO ,3178
Total	109	,0000	,8859	,0848	-,1682 TO ,1682

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,2863	3,6009
Grp 2	-1,4114	1,9594
Grp 3	-1,3853	4,2241
TOTAL	-1,4114	4,2241

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,2055	2	106	,304

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6301 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6301 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable VK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,4711	,2356	,2945	,7455
Within Groups	106	84,7690	,7997		
Total	108	85,2401			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	32	,0805	,5604	,0991	-,1216 TO ,2825
Grp 2	43	-,0762	,9720	,1482	-,3753 TO ,2230
Grp 3	34	,0206	1,0351	,1775	-,3406 TO ,3817
Total	109	,0000	,8884	,0851	-,1687 TO ,1687

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,6885	1,1968
Grp 2	-1,3992	4,8394
Grp 3	-1,8654	4,2267
TOTAL	-1,8654	4,8394

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,8306	2	106	,439

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6323 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6323 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable VK1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,3227	,1614	,2316	,7937
Within Groups	106	73,8429	,6966		
Total	108	74,1657			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	32	,0763	,8596	,1520	-,2336 TO	,3862
Grp 2	43	-,0071	,8129	,1240	-,2573 TO	,2431
Grp 3	34	-,0628	,8381	,1437	-,3553 TO	,2296
Total	109	,0000	,8287	,0794	-,1573 TO	,1573

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,6060	1,9458
Grp 2	-1,2881	1,7839
Grp 3	-1,6418	2,3968
TOTAL	-1,6418	2,3968

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,0870	2	106	,917

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5902 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable VK1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5902 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY k971(1 3)
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable K971

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,0328	,0164	,0195	,9807
Within Groups	103	86,7184	,8419		
Total	105	86,7511			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	38	,0105	,7792	,1264	-,2456 TO ,2666
Grp 2	53	-,0054	,9613	,1320	-,2704 TO ,2596
Grp 3	15	,0472	1,0756	,2777	-,5485 TO ,6428
Total	106	,0077	,9090	,0883	-,1673 TO ,1828

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,0790	3,0236
Grp 2	-1,4239	3,2796
Grp 3	-1,8016	2,4511
TOTAL	-1,8016	3,2796

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,9984	2	103	,141

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6488 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6488 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable K971

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,4181	,2090	,2595	,7720
Within Groups	103	82,9772	,8056		
Total	105	83,3953			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	38	,0711	,7298	,1184	-,1687 TO	,3110
Grp 2	53	-,0624	,8516	,1170	-,2971 TO	,1723
Grp 3	15	-,0492	1,3513	,3489	-,7975 TO	,6991
Total	106	-,0127	,8912	,0866	-,1843 TO	,1590

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,2863	1,9716
Grp 2	-1,3853	3,6009
Grp 3	-1,4114	4,2241
TOTAL	-1,4114	4,2241

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,4761	2	103	,233

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6347 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6347 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable K971

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	5,3171	2,6586	3,5243	,0331
Within Groups	103	77,6989	,7544		
Total	105	83,0160			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	38	,2240	1,0283	,1668	-,1140 TO ,5620
Grp 2	53	-,0670	,8355	,1148	-,2973 TO ,1632
Grp 3	15	-,4625	,4032	,1041	-,6858 TO -,2392
Total	106	-,0187	,8892	,0864	-,1899 TO ,1526

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,8654	4,8394
Grp 2	-1,3992	4,2267
Grp 3	-1,2097	,4560
TOTAL	-1,8654	4,8394

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,6491	2	103	,197

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6141 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

Mean	K971	
-,4625	Grp 3	
-,0670	Grp 2	
,2240	Grp 1	*

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6141 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

(*) Indicates significant differences which are shown in the lower triangle

Mean	K971	
-,4625	Grp 3	
-,0670	Grp 2	

,2240 Grp 1 *

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable K971

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,0186	,5093	,7387	,4802
Within Groups	103	71,0141	,6895		
Total	105	72,0327			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	38	-,1326	,8643	,1402	-,4167 TO ,1514
Grp 2	53	,0145	,8419	,1156	-,2175 TO ,2466
Grp 3	15	,1577	,6825	,1762	-,2202 TO ,5357
Total	106	-,0180	,8283	,0804	-,1775 TO ,1415

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,6060	2,3968
Grp 2	-1,6418	1,9458
Grp 3	-,6183	1,7063
TOTAL	-1,6418	2,3968

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,3556	2	103	,702

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5871 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable K971

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,5871 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

-> GET
-> FILE='C:\PERA\PERASA-1.SAV'.

-> EXECUTE .

-> ONEWAY
-> competil penalt1 philos1 respon1 BY hv1(1 3)
-> /POLYNOMIAL= 1
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .

----- ONEWAY -----

Variable COMPET11
By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,0087	,5043	2,0517	,1336
Unweighted Linear Term	1	,9244	,9244	3,7609	,0551
Weighted Linear Term	1	,9365	,9365	3,8099	,0536
Deviation from Linear	1	,0722	,0722	,2936	,5891
Within Groups	106	26,0556	,2458		
Total	108	27,0642			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	39	1,3333	,4776	,0765	1,1785 TO 1,4881
Grp 2	34	1,5000	,5075	,0870	1,3229 TO 1,6771
Grp 3	36	1,5556	,5040	,0840	1,3850 TO 1,7261
Total	109	1,4587	,5006	,0479	1,3637 TO 1,5538

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	1,0000	2,0000
Grp 2	1,0000	2,0000
Grp 3	1,0000	2,0000
TOTAL	1,0000	2,0000

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
3,4282	2	106	,036

----- ONEWAY -----

Variable COMPET11
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,3506 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable COMPET11
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,3506 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable PENALT1
By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,2658	,1329	,5225	,5946
Unweighted Linear Term	1	,1655	,1655	,6505	,4217
Weighted Linear Term	1	,1597	,1597	,6277	,4300
Deviation from Linear	1	,1061	,1061	,4172	,5197
Within Groups	106	26,9635	,2544		
Total	108	27,2294			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	39	1,4615	,5050	,0809	1,2978 TO	1,6253
Grp 2	34	1,4412	,5040	,0864	1,2653 TO	1,6170
Grp 3	36	1,5556	,5040	,0840	1,3850 TO	1,7261
Total	109	1,4862	,5021	,0481	1,3909 TO	1,5816

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	1,0000	2,0000
Grp 2	1,0000	2,0000
Grp 3	1,0000	2,0000
TOTAL	1,0000	2,0000

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,0618	2	106	,940

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable PENALT1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,3566 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable PENALT1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,3566 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable PHILOS1
By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,8637	,4319	1,7387	,1807
Unweighted Linear Term	1	,5334	,5334	2,1475	,1458
Weighted Linear Term	1	,5521	,5521	2,2227	,1390
Deviation from Linear	1	,3116	,3116	1,2547	,2652
Within Groups	106	26,3289	,2484		
Total	108	27,1927			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	39	1,3590	,4860	,0778	1,2014 TO	1,5165
Grp 2	34	1,5588	,5040	,0864	1,3830 TO	1,7347
Grp 3	36	1,5278	,5063	,0844	1,3565 TO	1,6991
Total	109	1,4771	,5018	,0481	1,3818 TO	1,5723

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	1,0000	2,0000
Grp 2	1,0000	2,0000
Grp 3	1,0000	2,0000
TOTAL	1,0000	2,0000

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,9952	2	106	,141

----- ONEWAY -----

Variable PHILOS1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,3524 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable PHILOS1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,3524 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable RESPON1
By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,3348	,1674	,6593	,5193
Unweighted Linear Term	1	,2777	,2777	1,0937	,2980
Weighted Linear Term	1	,2720	,2720	1,0711	,3030

	Deviation from Linear	1	,0629	,0629	,2476	,6198
Within Groups	106		26,9129	,2539		
Total	108		27,2477			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	39	1,4615	,5050	,0809	1,2978 TO 1,6253
Grp 2	34	1,4706	,5066	,0869	1,2938 TO 1,6474
Grp 3	36	1,5833	,5000	,0833	1,4142 TO 1,7525
Total	109	1,5046	,5023	,0481	1,4092 TO 1,6000

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	1,0000	2,0000
Grp 2	1,0000	2,0000
Grp 3	1,0000	2,0000
TOTAL	1,0000	2,0000

----- O N E W A Y -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,5172	2	106	,598

----- O N E W A Y -----

Variable RESPON1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,3563 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable RESPON1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,3563 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

-> FREQUENCIES
-> VARIABLES=hv1 .

HV1

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
alle 10 v.	1,00	40	36,4	36,4	36,4
11-20 v.	2,00	34	30,9	30,9	67,3
yli 20 v.	3,00	36	32,7	32,7	100,0
	Total	110	100,0	100,0	
Valid cases	110	Missing cases	0		

```
-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY hv1(1 3)
-> /POLYNOMIAL= 1
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .
```

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,3023	,6511	,8053	,4497
Unweighted Linear Term	1	,7218	,7218	,8927	,3469
Weighted Linear Term	1	,6928	,6928	,8569	,3567
Deviation from Linear	1	,6095	,6095	,7538	,3872
Within Groups	106	85,7060	,8085		
Total	108	87,0083			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 1	39	-,0451	,9774	,1565	-,3619 TO ,2717
Grp 2	34	-,1084	,6343	,1088	-,3297 TO ,1129
Grp 3	36	,1512	1,0160	,1693	-,1925 TO ,4950
Total	109	,0000	,8976	,0860	-,1704 TO ,1704

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,4239	3,2796
Grp 2	-1,0790	1,5542
Grp 3	-1,8016	3,0236
TOTAL	-1,8016	3,2796

----- O N E W A Y -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
3,1339	2	106	,048

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6358 * RANGE * \sqrt{(1/N(I) + 1/N(J))}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6358 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable HVI

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,8641	,9321	1,1919	,3077
Unweighted Linear Term	1	,7569	,7569	,9680	,3274
Weighted Linear Term	1	,7980	,7980	1,0205	,3147
Deviation from Linear	1	1,0661	1,0661	1,3634	,2456
Within Groups	106	82,8882	,7820		
Total	108	84,7524			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	39	,1644	1,1179	,1790	-,1980 TO	,5268
Grp 2	34	-,1497	,6473	,1110	-,3756 TO	,0762
Grp 3	36	-,0367	,7851	,1308	-,3023 TO	,2289
Total	109	,0000	,8859	,0848	-,1682 TO	,1682

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,9494	4,2241
Grp 2	-1,2614	1,3532
Grp 3	-1,4114	1,9716
TOTAL	-1,4114	4,2241

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
2,2123	2	106	,114

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable HVI

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6253 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
 By Variable HVI

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,6253 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable HVI

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	,1104	,0552	,0687	,9336
Unweighted Linear Term	1	,1085	,1085	,1350	,7140
Weighted Linear Term	1	,1091	,1091	,1358	,7132
Deviation from Linear	1	,0014	,0014	,0017	,9671
Within Groups	106	85,1297	,8031		
Total	108	85,2401			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	39	-,0394	,9736	,1559	-,3550 TO	,2762
Grp 2	34	,0063	,6311	,1082	-,2139 TO	,2265
Grp 3	36	,0367	1,0137	,1689	-,3063 TO	,3797
Total	109	,0000	,8884	,0851	-,1687 TO	,1687

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-,9010	4,8394
Grp 2	-1,2136	1,1968
Grp 3	-1,8654	4,2267
TOTAL	-1,8654	4,8394

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,3939	2	106	,675

----- ONEWAY -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable HVI

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6337 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable HVI

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6337 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1

By Variable HV1

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	2	1,4041	,7020	1,0228	,3631
Unweighted Linear Term	1	,9779	,9779	1,4246	,2353
Weighted Linear Term	1	,9487	,9487	1,3821	,2424
Deviation from Linear	1	,4554	,4554	,6634	,4172
Within Groups	106	72,7616	,6864		
Total	108	74,1657			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 1	39	-,0676	,6981	,1118	-,2939 TO	,1587
Grp 2	34	-,0929	,7882	,1352	-,3679 TO	,1822
Grp 3	36	,1610	,9819	,1636	-,1713 TO	,4932
Total	109	,0000	,8287	,0794	-,1573 TO	,1573

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 1	-1,3893	1,3388
Grp 2	-1,2881	1,9458
Grp 3	-1,6418	2,3968
TOTAL	-1,6418	2,3968

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
2,6718	2	106	,074

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,5858 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

- - - - - O N E W A Y - - - - -

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable HV1

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,5858 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 3,51

- No two groups are significantly different at the ,050 level

```
-> ONEWAY
-> fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 BY opk(0 3)
-> /POLYNOMIAL= 1
-> /RANGES=LSD
-> /RANGES=SCHEFFE
-> /HARMONIC NONE
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES HOMOGENEITY
-> /FORMAT NOLABELS
-> /MISSING ANALYSIS .
```


----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	3	1,9059	,6353	,7839	,5055
Unweighted Linear Term	1	,4721	,4721	,5825	,4470
Weighted Linear Term	1	,0003	,0003	,0004	,9848
Deviation from Linear	2	1,9056	,9528	1,1756	,3127
Within Groups	105	85,1024	,8105		
Total	108	87,0083			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 0	6	-,4846	,3962	,1617	-,9003 TO -,0688
Grp 1	59	,0811	,9288	,1209	-,1609 TO ,3232
Grp 2	34	-,0289	,9494	,1628	-,3602 TO ,3023
Grp 3	10	-,0896	,7106	,2247	-,5980 TO ,4187
Total	109	,0000	,8976	,0860	-,1704 TO ,1704

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 0	-,8618	,2062
Grp 1	-1,4239	3,2796
Grp 2	-1,8016	3,0236
Grp 3	-1,0057	1,2211
TOTAL	-1,8016	3,2796

----- O N E W A Y -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,4391	3	105	,236

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,6366 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC1_1 REGR factor score 1 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,6366 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 4,02

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	3	3,3533	1,1178	1,4418	,2348
Unweighted Linear Term	1	2,1872	2,1872	2,8213	,0960
Weighted Linear Term	1	2,0959	2,0959	2,7036	,1031
Deviation from Linear	2	1,2573	,6287	,8109	,4472
Within Groups	105	81,3991	,7752		
Total	108	84,7524			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 0	6	-,6059	,3723	,1520	-,9966 TO -,2152
Grp 1	59	-,0491	1,0389	,1353	-,3199 TO ,2216
Grp 2	34	,1645	,6894	,1182	-,0761 TO ,4051
Grp 3	10	,0939	,5180	,1638	-,2766 TO ,4645
Total	109	,0000	,8859	,0848	-,1682 TO ,1682

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 0	-,9494	,0888
Grp 1	-1,4114	4,2241
Grp 2	-1,1669	1,9716
Grp 3	-,5969	1,2139
TOTAL	-1,4114	4,2241

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
1,8812	3	105	,137

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,6226 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC2_1 REGR factor score 2 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J) - MEAN(I) \geq ,6226 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
with the following value(s) for RANGE: 4,02

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	3	,1994	,0665	,0821	,9697
Unweighted Linear Term	1	,1518	,1518	,1874	,6659
Weighted Linear Term	1	,0520	,0520	,0642	,8005
Deviation from Linear	2	,1474	,0737	,0910	,9131
Within Groups	105	85,0407	,8099		
Total	108	85,2401			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int	for Mean
Grp 0	6	-,1738	,4514	,1843	-,6476 TO	,2999
Grp 1	59	,0112	1,0395	,1353	-,2597 TO	,2821
Grp 2	34	,0017	,6686	,1147	-,2316 TO	,2350
Grp 3	10	,0325	,8560	,2707	-,5798 TO	,6448
Total	109	,0000	,8884	,0851	-,1687 TO	,1687

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 0	-,6978	,3886
Grp 1	-1,2136	4,8394
Grp 2	-1,3992	1,6437
Grp 3	-1,8654	1,1783
TOTAL	-1,8654	4,8394

----- O N E W A Y -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,5246	3	105	,666

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6364 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC3_1 REGR factor score 3 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
MEAN(J)-MEAN(I) >= ,6364 * RANGE * SQRT(1/N(I) + 1/N(J))
with the following value(s) for RANGE: 4,02

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- O N E W A Y -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
By Variable OPK Oma pelikokemus

Analysis of Variance

Source	D.F.	Sum of Squares	Mean Squares	F Ratio	F Prob.
Between Groups	3	2,5808	,8603	1,2618	,2914

Unweighted Linear Term	1	,9274	,9274	1,3603	,2461
Weighted Linear Term	1	,8614	,8614	1,2635	,2636
Deviation from Linear	2	1,7193	,8597	1,2610	,2876
Within Groups	105	71,5849	,6818		
Total	108	74,1657			

Group	Count	Mean	Standard Deviation	Standard Error	95 Pct Conf Int for Mean
Grp 0	6	-,5125	,6452	,2634	-1,1896 TO ,1646
Grp 1	59	-,0291	,8155	,1062	-,2416 TO ,1835
Grp 2	34	,1627	,8020	,1375	-,1171 TO ,4425
Grp 3	10	-,0743	1,0384	,3284	-,8171 TO ,6686
Total	109	,0000	,8287	,0794	-,1573 TO ,1573

GROUP	MINIMUM	MAXIMUM
Grp 0	-1,3893	,4567
Grp 1	-1,6418	1,9458
Grp 2	-1,4020	1,7839
Grp 3	-1,6060	2,3968
TOTAL	-1,6418	2,3968

----- ONEWAY -----

Levene Test for Homogeneity of Variances

Statistic	df1	df2	2-tail Sig.
,2148	3	105	,886

----- ONEWAY -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
 By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: LSD test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,5838 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 2,80

- No two groups are significantly different at the ,050 level

----- ONEWAY -----

Variable FAC4_1 REGR factor score 4 for analysis 1
 By Variable OPK Oma pelikokemus

Multiple Range Tests: Scheffe test with significance level ,05

The difference between two means is significant if
 $MEAN(J)-MEAN(I) \geq ,5838 * RANGE * \sqrt{1/N(I) + 1/N(J)}$
 with the following value(s) for RANGE: 4,02

- No two groups are significantly different at the ,050 level

LIITE 11 Asennemittausryhmien ristiintaulukoinnit

```
> CROSSTABS
-> /TABLES=competil penalt1 philos1 respon1 BY ikal pk1 vkoull hvi vk1 k971
-> /CELLS= COUNT ROW COLUMN .
```

COMPETI1 by IKAL

		IKAL			Page 1 of 1
Count		"alle 30 31 -45 v yli 45 v			
Row Pct		"v.			Row
Col Pct		"1,00" "2,00" "3,00"			Total
COMPETI1		".....,.....,....."			
	1,00	" 3 "	" 47 "	" 9 "	59
Samaa mieltä	" 5,1 "	" 79,7 "	" 15,3 "	" 54,1 "	
	" 37,5 "	" 56,6 "	" 50,0 "	" . "	
	2,00	" 5 "	" 36 "	" 9 "	50
Eri mieltä	" 10,0 "	" 72,0 "	" 18,0 "	" 45,9 "	
	" 62,5 "	" 43,4 "	" 50,0 "	" . "	
		".....,.....,....."			
	Column	8	83	18	109
	Total	7,3	76,1	16,5	100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by PK1

		PK1			Page 1 of 1
Count		"peruskou Keskiast Korkeako			
Row Pct		"lu tai y e ulu			Row
Col Pct		"1,00" "2,00" "3,00"			Total
COMPETI1		".....,.....,....."			
	1,00	" 12 "	" 39 "	" 8 "	59
Samaa mieltä	" 20,3 "	" 66,1 "	" 13,6 "	" 54,1 "	
	" 38,7 "	" 60,0 "	" 61,5 "	" . "	
	2,00	" 19 "	" 26 "	" 5 "	50
Eri mieltä	" 38,0 "	" 52,0 "	" 10,0 "	" 45,9 "	
	" 61,3 "	" 40,0 "	" 38,5 "	" . "	
		".....,.....,....."			
	Column	31	65	13	109
	Total	28,4	59,6	11,9	100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by VKOULL

		VKOULL			Page 1 of 1
Count		"Jalkapll Jatkokur			
Row Pct		"on perus ssit			Row
Col Pct		"1,00" "2,00"			Total
COMPETI1		".....,.....,....."			
	1,00	" 47 "	" 12 "	" 59 "	
Samaa mieltä	" 79,7 "	" 20,3 "	" 54,1 "	" . "	
	" 53,4 "	" 57,1 "	" . "	" . "	
	2,00	" 41 "	" 9 "	" 50 "	
Eri mieltä	" 82,0 "	" 18,0 "	" 45,9 "	" . "	
	" 46,6 "	" 42,9 "	" . "	" . "	
		".....,.....,....."			
	Column	88	21	109	
	Total	80,7	19,3	100,0	

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by HVI

		HVI			Page 1 of 1
Count		"alle 10 11-20 v. yli 20 v			
Row Pct		"v.			Row
Col Pct		"1,00" "2,00" "3,00"			Total
COMPETI1		".....,.....,....."			
	1,00	" 26 "	" 17 "	" 16 "	59
Samaa mieltä	" 44,1 "	" 28,8 "	" 27,1 "	" 54,1 "	

	Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col	Total
	" 66,7 "	" 50,0 "	" 44,4 "			
2,00	" 13 "	" 17 "	" 20 "			50
Eri mieltä	" 26,0 "	" 34,0 "	" 40,0 "			45,9
	" 33,3 "	" 50,0 "	" 55,6 "			
Column	39	34	36			109
Total	35,8	31,2	33,0			100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by VK1

		VK1			Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col	Total	
	"alle 3 v	4-7 v.	yli 7v.			
	" 1,00 "	" 2,00 "	" 3,00 "			
COMPETI1	" 1,00 "	" 16 "	" 25 "	" 18 "		59
Samaa mieltä	" 27,1 "	" 42,4 "	" 30,5 "	" 30,5 "		54,1
	" 50,0 "	" 58,1 "	" 52,9 "			
2,00	" 16 "	" 18 "	" 16 "			50
Eri mieltä	" 32,0 "	" 36,0 "	" 32,0 "	" 47,1 "		45,9
	" 50,0 "	" 41,9 "	" 47,1 "			
Column	32	43	34			109
Total	29,4	39,4	31,2			100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by K971

		K971			Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col	Total	
	"H-, G-, E- ja D-	C-junior				
	"ja F-jun	juniorit	it			
	" 1,00 "	" 2,00 "	" 3,00 "			
COMPETI1	" 1,00 "	" 18 "	" 29 "	" 9 "		56
Samaa mieltä	" 32,1 "	" 51,8 "	" 16,1 "	" 52,8 "		52,8
	" 47,4 "	" 54,7 "	" 60,0 "			
2,00	" 20 "	" 24 "	" 6 "			50
Eri mieltä	" 40,0 "	" 48,0 "	" 12,0 "	" 47,2 "		47,2
	" 52,6 "	" 45,3 "	" 40,0 "			
Column	38	53	15			106
Total	35,8	50,0	14,2			100,0

Number of Missing Observations: 4

COMPETI1 by LLKM1

		LLKM1			Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col	Total	
	"Ei lapsi	Yksi lap	Useampia			
	"a	si	lapsia			
	" 1,00 "	" 2,00 "	" 3,00 "			
COMPETI1	" 1,00 "	" 6 "	" 21 "	" 32 "		59
Samaa mieltä	" 10,2 "	" 35,6 "	" 54,2 "	" 54,1 "		54,1
	" 40,0 "	" 53,8 "	" 58,2 "			
2,00	" 9 "	" 18 "	" 23 "			50
Eri mieltä	" 18,0 "	" 36,0 "	" 46,0 "	" 45,9 "		45,9
	" 60,0 "	" 46,2 "	" 41,8 "			
Column	15	39	55			109
Total	13,8	35,8	50,5			100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by VL Valmennuslajit

		VL				Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col	Total		
	"Ei	Jalkapall	Muu pall	Yksilöla			
	"	lo	oilu	jit			
	" 0 "	" 1 "	" 2 "	" 3 "			
COMPETI1	" 1,00 "	" 4 "	" 44 "	" 9 "	" 2 "	59	
Samaa mieltä	" 6,8 "	" 74,6 "	" 15,3 "	" 3,4 "	" 54,1 "	54,1	

	Count	" 66,7 "	" 51,2 "	" 81,8 "	" 33,3 "	
Eri mieltä	2,00	" 2 "	" 42 "	" 2 "	" 4 "	50
		" 4,0 "	" 84,0 "	" 4,0 "	" 8,0 "	45,9
		" 33,3 "	" 48,8 "	" 18,2 "	" 66,7 "	
Column		6	86	11	6	109
Total		5,5	78,9	10,1	5,5	100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by AMM Ammatti

		AMM				Page 1 of 1
Count	"	"Johtaja	Toimihenkilö	Työntekijä	Opiskelija	Row
Row Pct	"	1	2	3	4	Total
Col Pct	"	1	2	3	4	Total
COMPETI1	"	1,00	" 14 "	" 16 "	" 28 "	58
Samaa mieltä	"	" 24,1 "	" 27,6 "	" 48,3 "	" "	54,2
	"	" 63,6 "	" 51,6 "	" 53,8 "	" "	
	"	" 8 "	" 15 "	" 24 "	" 2 "	49
Eri mieltä	"	" 16,3 "	" 30,6 "	" 49,0 "	" 4,1 "	45,8
	"	" 36,4 "	" 48,4 "	" 46,2 "	" 100,0 "	
Column		22	31	52	2	107
Total		20,6	29,0	48,6	1,9	100,0

Number of Missing Observations: 3

COMPETI1 by OPK Oma pelikokemus

		OPK				Page 1 of 1
Count	"	"Ei	jalkapallo	Muu palloilu	Yksilölajit	Row
Row Pct	"	0	1	2	3	Total
Col Pct	"	0	1	2	3	Total
COMPETI1	"	1,00	" 5 "	" 32 "	" 18 "	4
Samaa mieltä	"	" 8,5 "	" 54,2 "	" 30,5 "	" 6,8 "	54,1
	"	" 83,3 "	" 54,2 "	" 52,9 "	" 40,0 "	
	"	" 1 "	" 27 "	" 16 "	" 6 "	50
Eri mieltä	"	" 2,0 "	" 54,0 "	" 32,0 "	" 12,0 "	45,9
	"	" 16,7 "	" 45,8 "	" 47,1 "	" 60,0 "	
Column		6	59	34	10	109
Total		5,5	54,1	31,2	9,2	100,0

Number of Missing Observations: 1

COMPETI1 by MJ Miehet, juniorit

		MJ				Page 1 of 1
Count	"	"Ei	Miehet	Juniorit	Molemmat	Row
Row Pct	"	0	1	2	3	Total
Col Pct	"	0	1	2	3	Total
COMPETI1	"	1,00	" 5 "	" 44 "	" 10 "	59
Samaa mieltä	"	" 8,5 "	" 74,6 "	" 16,9 "	" "	54,1
	"	" 71,4 "	" 56,4 "	" 50,0 "	" "	
	"	" 2 "	" 4 "	" 34 "	" 10 "	50
Eri mieltä	"	" 4,0 "	" 8,0 "	" 68,0 "	" 20,0 "	45,9
	"	" 28,6 "	" 100,0 "	" 43,6 "	" 50,0 "	
Column		7	4	78	20	109
Total		6,4	3,7	71,6	18,3	100,0

Number of Missing Observations: 1

PENALT1 by IKAI

		IKAI			Page 1 of 1	
Count	"	"alle 30 v.	31 -45 v.	yli 45 v.	Row	
Row Pct	"	1,00	2,00	3,00	Total	
Col Pct	"	1,00	2,00	3,00	Total	
PENALT1	"	1,00	" 4 "	" 38 "	" 14 "	56
Samaa mieltä	"	" 7,1 "	" 67,9 "	" 25,0 "	" "	51,4

	Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total
	50,0	45,8	77,8		
2,00	4	45	4	53	
Eri mieltä	7,5	84,9	7,5	48,6	
	50,0	54,2	22,2		
Column	8	83	18	109	
Total	7,3	76,1	16,5	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by PK1

		PK1			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total	
			"peruskou Keskiast Korkeako		
			"lu tai y e		
			" 1,00" 2,00" 3,00"		
PENALTI					
1,00	14	34	8	56	
Samaa mieltä	25,0	60,7	14,3	51,4	
	45,2	52,3	61,5		
2,00	17	31	5	53	
Eri mieltä	32,1	58,5	9,4	48,6	
	54,8	47,7	38,5		
Column	31	65	13	109	
Total	28,4	59,6	11,9	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by VKOULI

		VKOULI			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total	
			"Jalkapll Jatkokur		
			"on perus ssit		
			" 1,00" 2,00"		
PENALTI					
1,00	45	11	56		
Samaa mieltä	80,4	19,6	51,4		
	51,1	52,4			
2,00	43	10	53		
Eri mieltä	81,1	18,9	48,6		
	48,9	47,6			
Column	88	21	109		
Total	80,7	19,3	100,0		

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by HVI

		HVI			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total	
			"alle 10 11-20 v. yli 20 v		
			"v.		
			" 1,00" 2,00" 3,00"		
PENALTI					
1,00	21	19	16	56	
Samaa mieltä	37,5	33,9	28,6	51,4	
	53,8	55,9	44,4		
2,00	18	15	20	53	
Eri mieltä	34,0	28,3	37,7	48,6	
	46,2	44,1	55,6		
Column	39	34	36	109	
Total	35,8	31,2	33,0	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by VK1

		VK1			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total	
			"alle 3 v 4-7 v. yli 7v.		
			"		
			" 1,00" 2,00" 3,00"		
PENALTI					
1,00	15	22	19	56	
Samaa mieltä	26,8	39,3	33,9	51,4	

	" 46,9 "	" 51,2 "	" 55,9 "	
	17	21	15	53
Eri mieltä	32,1	39,6	28,3	48,6
	53,1	48,8	44,1	
Column	32	43	34	109
Total	29,4	39,4	31,2	100,0

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by K971

		K971			Page 1 of 1	
Count	"	"	"	"	"	"
Row Pct	"H-, G-, E- ja D- C-junior	"	"	"	"	"
Col Pct	"ja F-juniorit it	"	"	"	"	"
	"	1,00"	2,00"	3,00"	Row	Total
PENALTI	"	"	"	"	"	"
	1,00	15	30	10	55	
Samaa mieltä	27,3	54,5	18,2	51,9		
	39,5	56,6	66,7			
	2,00	23	23	5	51	
Eri mieltä	45,1	45,1	9,8	48,1		
	60,5	43,4	33,3			
Column	38	53	15	106		
Total	35,8	50,0	14,2	100,0		

Number of Missing Observations: 4

PENALTI by LLKM1

		LLKM1			Page 1 of 1	
Count	"	"	"	"	"	"
Row Pct	"Ei lapsi Yksi lap Useampia	"	"	"	"	"
Col Pct	"a si lapsia	"	"	"	"	"
	"	1,00"	2,00"	3,00"	Row	Total
PENALTI	"	"	"	"	"	"
	1,00	9	21	26	56	
Samaa mieltä	16,1	37,5	46,4	51,4		
	60,0	53,8	47,3			
	2,00	6	18	29	53	
Eri mieltä	11,3	34,0	54,7	48,6		
	40,0	46,2	52,7			
Column	15	39	55	109		
Total	13,8	35,8	50,5	100,0		

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by VL Valmennuslajit

		VL				Page 1 of 1	
Count	"	"	"	"	"	"	"
Row Pct	"Ei Jalkapallo Muu pall Yksilöla	"	"	"	"	"	"
Col Pct	"	0	1	2	3	3	Total
PENALTI	"	"	"	"	"	"	"
	1,00	3	47	3	3	56	
Samaa mieltä	5,4	83,9	5,4	5,4	51,4		
	50,0	54,7	27,3	50,0			
	2,00	3	39	8	3	53	
Eri mieltä	5,7	73,6	15,1	5,7	48,6		
	50,0	45,3	72,7	50,0			
Column	6	86	11	6	109		
Total	5,5	78,9	10,1	5,5	100,0		

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by AMM Ammatti

		AMM				Page 1 of 1	
Count	"	"	"	"	"	"	"
Row Pct	"Johtaja Toimihenkilö Työntekijä Opiskelijä	"	"	"	"	"	"
Col Pct	"	1	2	3	4	54	Total
PENALTI	"	"	"	"	"	"	"
	1,00	10	15	29	54		
Samaa mieltä	18,5	27,8	53,7	50,5			

	Count	Row Pct	Col Pct	Row	Total
	45,5	12	16	23	2
	48,4	30,2	43,4	3,8	49,5
	55,8	54,5	51,6	44,2	100,0
Column	22	31	52	2	107
Total	20,6	29,0	48,6	1,9	100,0

Number of Missing Observations: 3

PENALTI by OPK Oma pelikokemus

		OPK				Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	"Ei	jalkapall	Muu pall	Yksilöla
			lo	oilu	jit	3
			0	1	2	3
PENALTI	1,00	5	37	11	3	56
Samaa mieltä	8,9	66,1	19,6	5,4	51,4	
	83,3	62,7	32,4	30,0		
	2,00	1	22	23	7	53
Eri mieltä	1,9	41,5	43,4	13,2	48,6	
	16,7	37,3	67,6	70,0		
Column	6	59	34	10	109	
Total	5,5	54,1	31,2	9,2	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PENALTI by MJ Miehet, juniorit

		MJ				Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	"Ei	Miehet	Juniorit	Molemmat
			0	1	2	3
PENALTI	1,00	4	3	39	10	56
Samaa mieltä	7,1	5,4	69,6	17,9	51,4	
	57,1	75,0	50,0	50,0		
	2,00	3	1	39	10	53
Eri mieltä	5,7	1,9	73,6	18,9	48,6	
	42,9	25,0	50,0	50,0		
Column	7	4	78	20	109	
Total	6,4	3,7	71,6	18,3	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by IKAI

		IKAI			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	"alle 30 v.	31 -45 v	yli 45 v
			1,00"	2,00"	3,00"
PHILOS1	1,00	4	44	9	57
Samaa mieltä	7,0	77,2	15,8	52,3	
	50,0	53,0	50,0		
	2,00	4	39	9	52
eri mieltä	7,7	75,0	17,3	47,7	
	50,0	47,0	50,0		
Column	8	83	18	109	
Total	7,3	76,1	16,5	100,0	

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by PK1

		PK1			Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	"peruskou lu tai y e	Keskiaist	Korkeako
			1,00"	2,00"	3,00"
PHILOS1	1,00	11	37	9	57
Samaa mieltä	19,3	64,9	15,8	52,3	

	"	35,5	"	56,9	"	69,2	"	
	§	"*****",						
2,00	"	20	"	28	"	4	"	52
eri mieltä	"	38,5	"	53,8	"	7,7	"	47,7
	"	64,5	"	43,1	"	30,8	"	
	~	"*****~						
Column		31		65		13		109
Total		28,4		59,6		11,9		100,0

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by VKOUL1

		VKOUL1		Page 1 of 1			
	Count	"					
	Row Pct	"Jalkapll Jatkokur					
	Col Pct	"on perus ssit					
		"	1,00"	2,00"	Row	Total	
PHILOS1	*****	"*****",					
	1,00	"	43	"	14	"	57
Samaa mieltä	"	75,4	"	24,6	"	52,3	
	"	48,9	"	66,7	"		
	§	"*****",					
2,00	"	45	"	7	"	52	
eri mieltä	"	86,5	"	13,5	"	47,7	
	"	51,1	"	33,3	"		
	~	"*****~					
Column		88		21		109	
Total		80,7		19,3		100,0	

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by HV1

		HV1		Page 1 of 1			
	Count	"					
	Row Pct	"alle 10 11-20 v. yli 20 v					
	Col Pct	"v.					
		"	1,00"	2,00"	3,00"	Row	Total
PHILOS1	*****	"*****",					
	1,00	"	25	"	15	"	57
Samaa mieltä	"	43,9	"	26,3	"	29,8	52,3
	"	64,1	"	44,1	"	47,2	
	§	"*****",					
2,00	"	14	"	19	"	19	52
eri mieltä	"	26,9	"	36,5	"	36,5	47,7
	"	35,9	"	55,9	"	52,8	
	~	"*****~					
Column		39		34		36	109
Total		35,8		31,2		33,0	100,0

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by VK1

		VK1		Page 1 of 1			
	Count	"					
	Row Pct	"alle 3 v 4-7 v. yli 7v.					
	Col Pct	"					
		"	1,00"	2,00"	3,00"	Row	Total
PHILOS1	*****	"*****",					
	1,00	"	14	"	26	"	57
Samaa mieltä	"	24,6	"	45,6	"	29,8	52,3
	"	43,8	"	60,5	"	50,0	
	§	"*****",					
2,00	"	18	"	17	"	17	52
eri mieltä	"	34,6	"	32,7	"	32,7	47,7
	"	56,3	"	39,5	"	50,0	
	~	"*****~					
Column		32		43		34	109
Total		29,4		39,4		31,2	100,0

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by K971

		K971		Page 1 of 1			
	Count	"					
	Row Pct	"H-, G-, E- ja D- C-junior					
	Col Pct	"ja F-jun juniorit it					
		"	1,00"	2,00"	3,00"	Row	Total
PHILOS1	*****	"*****",					
	1,00	"	15	"	30	"	57
Samaa mieltä	"	26,3	"	52,6	"	21,1	53,8

	Count	Row Pct	Col Pct	Row	Col
	" 39,5 "	" 56,6 "	" 80,0 "		
2,00	" 23 "	" 23 "	" 3 "	" 49	
eri mieltä	" 46,9 "	" 46,9 "	" 6,1 "	" 46,2	
	" 60,5 "	" 43,4 "	" 20,0 "		
Column	38	53	15	106	
Total	35,8	50,0	14,2	100,0	

Number of Missing Observations: 4

PHILOS1 by LLKM1

		LLKM1				Page 1 of 1
Count	Row Pct	Col Pct	"Ei lapsi	Yksi lap	Useampia lapsia	Row
			"a	si	" 3,00"	Total
PHILOS1	1,00	" 8 "	" 19 "	" 30 "	" 57	
Samaa mieltä	" 14,0 "	" 33,3 "	" 52,6 "	" 52,3		
	" 53,3 "	" 48,7 "	" 54,5 "			
2,00	" 7 "	" 20 "	" 25 "	" 52		
eri mieltä	" 13,5 "	" 38,5 "	" 48,1 "	" 47,7		
	" 46,7 "	" 51,3 "	" 45,5 "			
Column	15	39	55	109		
Total	13,8	35,8	50,5	100,0		

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by VL Valmennuslajit

		VL				Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	"Ei lo	Jalkapall oilu	Muu pall jit	Yksilöla	Row
			" 0 " <th>" 1 " <th>" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th></th></th>	" 1 " <th>" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th></th>	" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th>	" 3 " <th>Total</th>	Total
PHILOS1	1,00	" 2 "	" 44 "	" 8 "	" 3 "	" 57	
Samaa mieltä	" 3,5 "	" 77,2 "	" 14,0 "	" 5,3 "	" 52,3		
	" 33,3 "	" 51,2 "	" 72,7 "	" 50,0 "			
2,00	" 4 "	" 42 "	" 3 "	" 3 "	" 52		
eri mieltä	" 7,7 "	" 80,8 "	" 5,8 "	" 5,8 "	" 47,7		
	" 66,7 "	" 48,8 "	" 27,3 "	" 50,0 "			
Column	6	86	11	6	109		
Total	5,5	78,9	10,1	5,5	100,0		

Number of Missing Observations: 1

PHILOS1 by AMM Ammatti

		AMM				Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	"Johtaja kilö	Toimihen jä	Työnteki ja	Opiskeli	Row
			" 1 " <th>" 2 " <th>" 3 " <th>" 4 " <th>Total</th> </th></th></th>	" 2 " <th>" 3 " <th>" 4 " <th>Total</th> </th></th>	" 3 " <th>" 4 " <th>Total</th> </th>	" 4 " <th>Total</th>	Total
PHILOS1	1,00	" 14 "	" 13 "	" 29 "	" 1 "	" 57	
Samaa mieltä	" 24,6 "	" 22,8 "	" 50,9 "	" 1,8 "	" 53,3		
	" 63,6 "	" 41,9 "	" 55,8 "	" 50,0 "			
2,00	" 8 "	" 18 "	" 23 "	" 1 "	" 50		
eri mieltä	" 16,0 "	" 36,0 "	" 46,0 "	" 2,0 "	" 46,7		
	" 36,4 "	" 58,1 "	" 44,2 "	" 50,0 "			
Column	22	31	52	2	107		
Total	20,6	29,0	48,6	1,9	100,0		

Number of Missing Observations: 3

PHILOS1 by OPK Oma pelikokemus

		OPK				Page 1 of 1	
Count	Row Pct	Col Pct	"Ei lo	jalkapall oilu	Muu pall jit	Yksilöla	Row
			" 0 " <th>" 1 " <th>" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th></th></th>	" 1 " <th>" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th></th>	" 2 " <th>" 3 " <th>Total</th> </th>	" 3 " <th>Total</th>	Total
PHILOS1	1,00	" 4 "	" 34 "	" 15 "	" 4 "	" 57	
Samaa mieltä	" 7,0 "	" 59,6 "	" 26,3 "	" 7,0 "	" 52,3		

		" 47,7 "	" 57,1 "	
		§,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,		
2,00	"	46	" 9	" 55
Eri mieltä	"	83,6	" 16,4	" 50,5
	"	52,3	" 42,9	"
		-,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,-		
Column		88	21	109
Total		80,7	19,3	100,0

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by HV1

		HV1			Page 1 of 1
	Count	"			
	Row Pct	"alle 10	11-20 v.	yli 20 v	
	Col Pct	"v.			Row
		" 1,00"	2,00"	3,00"	Total
RESPON1		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	1,00	" 21	" 18	" 15	" 54
Samaa mieltä	"	38,9	" 33,3	" 27,8	" 49,5
	"	53,8	" 52,9	" 41,7	"
		§,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	2,00	" 18	" 16	" 21	" 55
Eri mieltä	"	32,7	" 29,1	" 38,2	" 50,5
	"	46,2	" 47,1	" 58,3	"
		-,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,-			
Column		39	34	36	109
Total		35,8	31,2	33,0	100,0

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by VK1

		VK1			Page 1 of 1
	Count	"			
	Row Pct	"alle 3 v	4-7 v.	yli 7v.	
	Col Pct	"			Row
		" 1,00"	2,00"	3,00"	Total
RESPON1		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	1,00	" 12	" 23	" 19	" 54
Samaa mieltä	"	22,2	" 42,6	" 35,2	" 49,5
	"	37,5	" 53,5	" 55,9	"
		§,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	2,00	" 20	" 20	" 15	" 55
Eri mieltä	"	36,4	" 36,4	" 27,3	" 50,5
	"	62,5	" 46,5	" 44,1	"
		-,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,-			
Column		32	43	34	109
Total		29,4	39,4	31,2	100,0

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by K971

		K971			Page 1 of 1
	Count	"			
	Row Pct	"H-, G-, E- ja D-	C-junior		
	Col Pct	"ja F-jun	juniorit it		Row
		" 1,00"	2,00"	3,00"	Total
RESPON1		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	1,00	" 21	" 27	" 6	" 54
Samaa mieltä	"	38,9	" 50,0	" 11,1	" 50,9
	"	55,3	" 50,9	" 40,0	"
		§,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	2,00	" 17	" 26	" 9	" 52
Eri mieltä	"	32,7	" 50,0	" 17,3	" 49,1
	"	44,7	" 49,1	" 60,0	"
		-,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,-			
Column		38	53	15	106
Total		35,8	50,0	14,2	100,0

Number of Missing Observations: 4

RESPON1 by LLKM1

		LLKM1			Page 1 of 1
	Count	"			
	Row Pct	"Ei lapsi	Yksi lap	Useampia	
	Col Pct	"a	si	lapsia	Row
		" 1,00"	2,00"	3,00"	Total
RESPON1		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,			
	1,00	" 9	" 18	" 27	" 54
Samaa mieltä	"	16,7	" 33,3	" 50,0	" 49,5

	Count	" 60,0 "	" 46,2 "	" 49,1 "	" "
Eri mieltä	2,00	" 6 "	" 21 "	" 28 "	" 55
		" 10,9 "	" 38,2 "	" 50,9 "	" 50,5
		" 40,0 "	" 53,8 "	" 50,9 "	" "
Column	15	39	55	109	
Total	13,8	35,8	50,5	100,0	

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by VL Valmennuslajit

	Count	" "	" "	" "	" "	" "	" "	Page 1 of 1
RESPON1	1,00	" 1 "	" 43 "	" 7 "	" 3 "	" 54		
Samaa mieltä	2,00	" 1,9 "	" 79,6 "	" 13,0 "	" 5,6 "	" 49,5		
		" 16,7 "	" 50,0 "	" 63,6 "	" 50,0 "	" "		
Eri mieltä	2,00	" 5 "	" 43 "	" 4 "	" 3 "	" 55		
		" 9,1 "	" 78,2 "	" 7,3 "	" 5,5 "	" 50,5		
		" 83,3 "	" 50,0 "	" 36,4 "	" 50,0 "	" "		
Column	6	86	11	6	109			
Total	5,5	78,9	10,1	5,5	100,0			

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by AMM Ammatti

	Count	" "	" "	" "	" "	" "	" "	Page 1 of 1
RESPON1	1,00	" 11 "	" 14 "	" 25 "	" 2 "	" 52		
Samaa mieltä	2,00	" 21,2 "	" 26,9 "	" 48,1 "	" 3,8 "	" 48,6		
		" 50,0 "	" 45,2 "	" 48,1 "	" 100,0 "	" "		
Eri mieltä	2,00	" 11 "	" 17 "	" 27 "	" "	" 55		
		" 20,0 "	" 30,9 "	" 49,1 "	" "	" 51,4		
		" 50,0 "	" 54,8 "	" 51,9 "	" "	" "		
Column	22	31	52	2	107			
Total	20,6	29,0	48,6	1,9	100,0			

Number of Missing Observations: 3

RESPON1 by OPK Oma pelikokemus

	Count	" "	" "	" "	" "	" "	" "	Page 1 of 1
RESPON1	1,00	" 4 "	" 29 "	" 15 "	" 6 "	" 54		
Samaa mieltä	2,00	" 7,4 "	" 53,7 "	" 27,8 "	" 11,1 "	" 49,5		
		" 66,7 "	" 49,2 "	" 44,1 "	" 60,0 "	" "		
Eri mieltä	2,00	" 2 "	" 30 "	" 19 "	" 4 "	" 55		
		" 3,6 "	" 54,5 "	" 34,5 "	" 7,3 "	" 50,5		
		" 33,3 "	" 50,8 "	" 55,9 "	" 40,0 "	" "		
Column	6	59	34	10	109			
Total	5,5	54,1	31,2	9,2	100,0			

Number of Missing Observations: 1

RESPON1 by MJ Miehet, juniorit

	Count	" "	" "	" "	" "	" "	" "	Page 1 of 1
RESPON1	1,00	" 2 "	" 2 "	" 37 "	" 13 "	" 54		
Samaa mieltä	2,00	" 3,7 "	" 3,7 "	" 68,5 "	" 24,1 "	" 49,5		

		" 28,6 "	" 50,0 "	" 47,4 "	" 65,0 "		
		-----,-----,-----,					
	2,00	" 5 "	" 2 "	" 41 "	" 7 "	55	
Eri mieltä		" 9,1 "	" 3,6 "	" 74,5 "	" 12,7 "	50,5	
		" 71,4 "	" 50,0 "	" 52,6 "	" 35,0 "		
		-----□-----□-----□-----					
	Column	7	4	78	20	109	
	Total	6,4	3,7	71,6	18,3	100,0	

Number of Missing Observations: 1

LIITE 12 Kasvatusasenteita kuvaavat summamuutt

```
-> COMPUTE kasv = m14 + m19 + m35 + m37+ m39 .  
-> EXECUTE .  
-> COMPUTE demo = m26 + m44 .  
-> EXECUTE .  
-> COMPUTE kilp = m24 + m29+ m32 + m45 + m46 + m47 .  
-> EXECUTE .  
-> COMPUTE radi = m23 .  
-> EXECUTE .
```

**LIITE 13 Faktoripistemuttujen ja kasvatustavoitteita kuvavien
summamuuttujien väliset yhteydet**

```
-> CORRELATIONS
-> /VARIABLES=fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 kasv demo kilp radi
-> /PRINT=TWOTAIL SIG
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES
-> /MISSING=PAIRWISE .
```

Variable	Cases	Mean	Std Dev
FAC1_1	109	,0000	,8976
FAC2_1	109	,0000	,8859
FAC3_1	109	,0000	,8884
FAC4_1	109	,0000	,8287
KASV	110	9,9182	2,3192
DEMO	110	3,1909	,9236
KILP	109	10,2385	2,5744
RADI	110	1,3091	,6601

-- Correlation Coefficients --

	FAC1_1	FAC2_1	FAC3_1	FAC4_1	KASV	DEMO
FAC1_1	1,0000 (109) P= ,	,1058 (109) P= ,273	,0727 (109) P= ,452	,0629 (109) P= ,516	,4092 (109) P= ,000	,4178 (109) P= ,000
FAC2_1	,1058 (109) P= ,273	1,0000 (109) P= ,	,0331 (109) P= ,732	-,0013 (109) P= ,989	,4584 (109) P= ,000	,5617 (109) P= ,000
FAC3_1	,0727 (109) P= ,452	,0331 (109) P= ,732	1,0000 (109) P= ,	,0586 (109) P= ,545	,3429 (109) P= ,000	,3440 (109) P= ,000
FAC4_1	,0629 (109) P= ,516	-,0013 (109) P= ,989	,0586 (109) P= ,545	1,0000 (109) P= ,	,0824 (109) P= ,394	,3130 (109) P= ,001
KASV	,4092 (109) P= ,000	,4584 (109) P= ,000	,3429 (109) P= ,000	,0824 (109) P= ,394	1,0000 (110) P= ,	,4870 (110) P= ,000
DEMO	,4178 (109) P= ,000	,5617 (109) P= ,000	,3440 (109) P= ,000	,3130 (109) P= ,001	,4870 (110) P= ,000	1,0000 (110) P= ,
KILP	,4929 (109) P= ,000	,2229 (109) P= ,020	,2427 (109) P= ,011	,6268 (109) P= ,000	,3422 (109) P= ,000	,5233 (109) P= ,000
RADI	-,0394 (109) P= ,684	,1263 (109) P= ,191	,3649 (109) P= ,000	,0584 (109) P= ,546	,1425 (110) P= ,137	,1581 (110) P= ,099

(Coefficient / (Cases) / 2-tailed Significance)

" . " is printed if a coefficient cannot be computed

-- Correlation Coefficients --

	KILP	RADI
FAC1_1	,4929 (109) P= ,000	-,0394 (109) P= ,684
FAC2_1	,2229 (109) P= ,020	,1263 (109) P= ,191
FAC3_1	,2427 (109) P= ,011	,3649 (109) P= ,000
FAC4_1	,6268 (109) P= ,000	,0584 (109) P= ,546
KASV	,3422 (109) P= ,000	,1425 (110) P= ,137
DEMO	,5233 (109)	,1581 (110)

```

                P= ,000   P= ,099
KILP           1,0000   ,1188
                ( 109)   ( 109)
                P= ,     P= ,218

RADI           ,1188   1,0000
                ( 109)   ( 110)
                P= ,218   P= ,

```

(Coefficient / (Cases) / 2-tailed Significance)

" . " is printed if a coefficient cannot be computed

```

-> COMPUTE kasv = m14 + m19 + m35 + m37+ m39 .
-> EXECUTE .
-> COMPUTE demo = m26 + m44 .
-> EXECUTE .
-> COMPUTE kilp = m24 + m29+ m32 + m45 + m46 + m47 .
-> EXECUTE .
-> COMPUTE radi = m23 .
-> EXECUTE .

```

```

-> CORRELATIONS
-> /VARIABLES=fac1_1 fac2_1 fac3_1 fac4_1 kasv demo kilp radi
-> /PRINT=TWOTAIL SIG
-> /STATISTICS DESCRIPTIVES
-> /MISSING=PAIRWISE .

```

Variable	Cases	Mean	Std Dev
FAC1_1	109	,0000	,8976
FAC2_1	109	,0000	,8859
FAC3_1	109	,0000	,8884
FAC4_1	109	,0000	,8287
KASV	110	9,9182	2,3192
DEMO	110	3,1909	,9236
KILP	109	10,2385	2,5744
RADI	110	1,3091	,6601

- - Correlation Coefficients - -

	FAC1_1	FAC2_1	FAC3_1	FAC4_1	KASV	DEMO
FAC1_1	1,0000 (109) P= ,	,1058 (109) P= ,273	,0727 (109) P= ,452	,0629 (109) P= ,516	,4092 (109) P= ,000	,4178 (109) P= ,000
FAC2_1	,1058 (109) P= ,273	1,0000 (109) P= ,	,0331 (109) P= ,732	-,0013 (109) P= ,989	,4584 (109) P= ,000	,5617 (109) P= ,000
FAC3_1	,0727 (109) P= ,452	,0331 (109) P= ,732	1,0000 (109) P= ,	,0586 (109) P= ,545	,3429 (109) P= ,000	,3440 (109) P= ,000
FAC4_1	,0629 (109) P= ,516	-,0013 (109) P= ,989	,0586 (109) P= ,545	1,0000 (109) P= ,	,0824 (109) P= ,394	,3130 (109) P= ,001
KASV	,4092 (109) P= ,000	,4584 (109) P= ,000	,3429 (109) P= ,000	,0824 (109) P= ,394	1,0000 (110) P= ,	,4870 (110) P= ,000
DEMO	,4178 (109) P= ,000	,5617 (109) P= ,000	,3440 (109) P= ,000	,3130 (109) P= ,001	,4870 (110) P= ,000	1,0000 (110) P= ,
KILP	,4929 (109) P= ,000	,2229 (109) P= ,020	,2427 (109) P= ,011	,6268 (109) P= ,000	,3422 (109) P= ,000	,5233 (109) P= ,000
RADI	-,0394 (109) P= ,684	,1263 (109) P= ,191	,3649 (109) P= ,000	,0584 (109) P= ,546	,1425 (110) P= ,137	,1581 (110) P= ,099

(Coefficient / (Cases) / 2-tailed Significance)

" . " is printed if a coefficient cannot be computed

- - Correlation Coefficients - -

	KILP	RADI
FAC1_1	,4929 (109) P= ,000	-,0394 (109) P= ,684
FAC2_1	,2229 (109) P= ,020	,1263 (109) P= ,191
FAC3_1	,2427 (109) P= ,011	,3649 (109) P= ,000
FAC4_1	,6268 (109) P= ,000	,0584 (109) P= ,546
KASV	,3422 (109) P= ,000	,1425 (110) P= ,137
DEMO	,5233 (109) P= ,000	,1581 (110) P= ,099
KILP	1,0000 (109) P= ,	,1188 (109) P= ,218
RADI	,1188 (109) P= ,218	1,0000 (110) P= ,

(Coefficient / (Cases) / 2-tailed Significance)

" . " is printed if a coefficient cannot be computed